

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Verdal kommune

Arkivsak: 21/182
Møtedato/tid: 31.05.2021 kl. 09:00
Møtested: Fjernmøte - Teams

MERK: Møtet avvikles som fjernmøte, i tråd med kontrollutvalgets reglement.

Det vil legges til rette for tilhørere fra publikum og presse.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ Liv Tronstad på telefon 900 38 551, eller e-post: liv.tronstad@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Steinkjer, 25.05.2021

Ove Morten Haugan (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Liv Tronstad
seniorrådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
18/21	Referatsaker 31.05.2021
19/21	Orientering til kontrollutvalget fra ny kommunedirektør
20/21	Orientering til kontrollutvalget fra Kommunedirektøren - Partssamarbeidet
21/21	Forvaltningsrevisjon - Vold og trusler i skolen - Oppfølging med orientering fra kommunedirektøren
22/21	Oppfølging av kontrollutvalgets saker pr mai 2021
23/21	Kontrollutvalgsarbeid
24/21	Møteprotokoll kontrollutvalget 31.05.2021

Referatsaker 31.05.2021

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Verdal kommune

Møtedato

31.05.2021

Saknr

18/21

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 21/17 - 4

Forslag til vedtak:

Referatsakene tas til orientering.

Vedlegg

Leveranseavtale 2021

Rapport etter tilsyn med kommunal beredskapsplikt og helseberedskap

Møteprotokoll fra årsmøte RMN 26.04.2021

Vannportalen - Kommunene sine oppgaver og ansvar i vannforvaltningen

Direktoratet for Sikkerhet og Beredskap - Kommuneundersøkelsen 2021

Delegering av myndighet til kommunalt oppgavefelleskap

Vertskommunesamarbeid handler om å overføre myndighet

Kan et politisk organ ha gruppearbeid

Saksopplysninger

Følgende saker vil bli presentert i møtet:

1. Leveranseavtale
2. Rapport etter tilsyn med kommunal beredskapsplikt og helseberedskap
3. Møteprotokoll fra årsmøte RMN 26.04.2021
4. Vannportalen - Kommunene sine oppgaver og ansvar i vannforvaltningen
5. Direktoratet for Sikkerhet og Beredskap - Kommuneundersøkelsen 2021
6. Delegering av myndighet til kommunalt oppgavefelleskap
7. Vertskommunesamarbeid handler om å overføre myndighet
8. Kan et politisk organ ha gruppearbeid

Leveranseavtale mellom Konsek Trøndelag IKS og Verdal kommune

1. Avtalens parter

Denne avtalen inngås mellom Verdal kommune (heretter omtalt som deltakeren) og Konsek Trøndelag IKS (heretter omtalt som leverandøren).

2. Avtalens formål

Denne avtalen er hjemlet i selskapsavtalen for Konsek Trøndelag IKS § 5. Avtalen spesifiserer hvilke tjenester leverandøren skal levere til deltakeren og hvilke betalingsforpliktelser deltakeren har overfor leverandøren som følge av dette. Avtalen skal godkjennes av representantskapet i Konsek Trøndelag IKS.

3. Leverandørens leveranse

Leverandøren skal levere alle sekretariatstjenester deltakerens kontrollutvalg har behov for, i tråd med kommunelovens kapittel 23 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon, kapittel 1. Dette inkluderer:

- Praktisk bistand til gjennomføring av møter
- Sakautredning og forslag til vedtak for saker til behandling i kontrollutvalget
- Rådgiving (habilitet, offentlighet, lukking av møter med mer)
- Opplæring av kontrollutvalget
- Oppfølging av vedtak fattet av kontrollutvalget
- Oppfølging av ansvaret for å påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning
- Utarbeidelse av forslag til plan for forvaltningsrevisjon og eienskapskontroll
- Ansvar for kontrollutvalgets arkiv
- Koordinering av kommunens egenkontroll med statlige tilsyn
- Utarbeidelse av risiko- og vesentlighetavurderinger for forvaltningsrevisjon og eienskapskontroll, dersom kontrollutvalget beslutter at dette skal utføres av sekretariatet

Kontrollutvalget har myndighet til å instruere sekretariatet om utførelsen av arbeidsoppgaver innenfor de rammer som er gitt av kommuneloven og øvrig lovverk.

4. Deltakerens betalingsforpliktelse

Deltakeren forplikter seg til å betale det tilskudd til leverandøren som fastsettes av leverandørens representantskap. Tilskuddet skal dekke alle tjenester som normalt inngår i kontrollutvalgets arbeid, jf. punkt 3 i denne avtalen. Tilskuddet dekker også utgifter til leverandørens ansatte i forbindelse med gjennomføring av oppdraget, som reise, opphold, diett og overtidbetaling.

Honoraret skal være basert på budsjettert timeforbruk for leveranse til deltakerens kontrollutvalg og en timepris som er lik for alle deltakere. Det budsjetterte timeforbruket skal baseres på dokumentert faktisk forbruk og eventuelle endringer i tjenesteleveranse.

Fellestid, eller timer til kontrollutvalgsarbeid som ikke kan knyttes til en enkelt kommune, fordeles forholdsmessig på kommunene. Reise- og oppholdstid i forbindelse med kontrollutvalgsarbeidet skal utjevnes forholdsmessig mellom deltakerne.

Leverandøren skal ikke fakturere ved overforbruk eller tilbakebetale ved underforbruk dersom reelt timeforbruk ikke samsvarer med budsjett. Leverandøren skal tilstrebe samsvar mellom budsjett og forbruk over tid.

Leverandøren kan fakturere for tjenester ut over det som normalt anses som en del av sekretariatets oppgaver dersom det inngås avtale om dette på forhånd.

Leverandøren kan fakturere for kostnader knyttet til deltakere på kurs og samlinger i regi av leverandøren.

5. Ikrafttreden og varighet

Avtalen trer i kraft når den er signert av partene.

Avtalen gjelder så lenge kommunen er deltaker i Koseek Trøndelag IKS og opphører uten oppsigelse ved utfreden.

Begge parter kan be om reforhandling av avtalen ved behov. Denne avtalen gjelder frem til ny avtale er godkjent av representantskapet.

For Koseek Trøndelag IKS:

For Vindal kommune:

Trondheim, 19.05.2021

Vindal, May 21, 2021

daglig leder

Pål Sverre Fikse (May 21, 2021 08:48 GMT+2)

ordfører

Fylkesmannen i Trøndelag

Trööndelagen fylhkenålma

Rapport

Tilsyn med kommunal beredskapsplikt
og helseberedskap

Verdal kommune 22.10.2020

Innhold

1. Sammendrag	3
2. Bakgrunn/Formål	3
3. Rammer for tilsynet	4
4. Hovedinntrykk.....	4
4.1 Kommunal beredskapsplikt.....	4
4.2 Helseberedskap	5
5. Resultater fra tilsynet.....	5
6. Grunnlagsdokumenter	6
7. Deltakere.....	6

Tidspunkt for tilsynet	22.10.2020
Tilsynssted	Digitalt
Kontaktperson i kommunen	Øystein Kvistad
Fylkesmannens tilsynsgruppe	Dag Otto Skar, samfunnssikkerhet og beredskap, tilsynsleder Kaja Kristensen, Samfunnssikkerhet og beredskap, tilsynsordinator, Marit Dypdal Kverkild, Fagdirektør helse- og samfunn, Siri Ramberg Stav, seniorrådgiver helse- og omsorg, Audhild Buan, juridisk seniorrådgiver helse- og omsorg
Tilsynsrapporten er godkjent av	Fylkesberedskapssjef Dag Otto Skar Fagdirektør helse- og samfunn Marit Dypdal Kverkild
Foreløpig rapport sendt	12.11.2020
Endelig rapport sendt	21.01.2021

1. Sammendrag

Tilsynet er gjennomført med hjemmel i lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven) §29, forskrift om kommunal beredskapsplikt §10 og lov om statlig tilsyn med helse- og omsorgstjenesten m.m. (helsetilsynsloven) §2.

Målet med tilsynet var å undersøke om kommunens arbeid med kommunal beredskap og helseberedskap er i samsvar med kravene til kommunal beredskapsplikt og kommunal helseberedskap.

Fylkesmannen hovedinntrykk av kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap og helseberedskap, samt resultater fra tilsynet er beskrevet under kapittel 4 i rapporten.

Fylkesmannen avdekket ingen avvik under tilsynet i Verdal kommune.

2. Bakgrunn/Formål

Helseberedskap og kommunal beredskapsplikt er basert på de samme prinsippene og har et felles mål om beskyttelse av befolkningen.

Kommunene har ansvar for å utvikle trygge og robuste lokalsamfunn, og opprettholde nødvendige tjenester også når lokalsamfunnet rammes av uønskede hendelser som utfordrer kommunen, enten de forekommer i fredstid, ved sikkerhetspolitiske kriser eller i væpnet konflikt.

Tilsynet ble gjennomført med hjemmel i Sivilbeskyttelsesloven §29, forskrift om kommunal beredskapsplikt §10 og Helsetilsynsloven §2. I tillegg finnes tilsynshjemler i ulike særlover på helseberedskapsområdet.

Tilsynet skal følge bestemmelsene i kapittel 10 A i KommuneLoven.

Målet med tilsynet var å undersøke om kommunens arbeid med kommunal beredskap og helseberedskap er i samsvar med kravene i sivilbeskyttelsesloven §§14 og 15, forskrift om kommunal beredskapsplikt, helseberedskapsloven, forskrift om krav til beredskapsplanlegging, helse- og omsorgstjenesteloven, smittevernloven, folkehelseloven, forskrift om miljørettet helsevern og forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten.

Fylkesmannen ville undersøke om kommunen i tråd med kravene i lov og forskrift hadde:

- En beredskapsplanlegging som bygger på risiko- og sårbarhetsanalyser av uønskede hendelser som kan inntreffe i egen kommune
- En forberedt kriseorganisasjon for håndtering av uønskede hendelser, herunder;
 - en forberedt kriseledelse
 - en kriseorganisasjon som kjenner egne beredskapsplaner
 - om kommunen har sikker informasjonsstyring og plan for krisekommunikasjon
 - om alle som har en rolle i beredskapen har fått opplæring
 - om beredskapen er øvet, evaluert og oppdatert

3. Rammer for tilsynet

Tilsynet er gjennomført etter prinsippene for systemrettet tilsyn. Skriftlig revisjonsvarsel ble sendt 07.08.2020.

På grunn av pågående pandemiutbrudd ble tilsynet gjennomført digitalt 22.10.2020. Deltakerne var lokalisert på ulike kontorsteder, og kommuniserte via videokonferanse. Tilsynet ble gjennomført iht. plan, med åpningsmøte, intervju med relevante personer i kommunen samt sluttmøtet. Foreløpig oppsummering og avvik ble presentert i sluttmøtet.

Denne rapporten omhandler avvik og andre inntrykk som er avdekket under revisjonen.

Avvik er manglende etterleving av krav i lov og forskrifter som kommunen har plikt til å etterleve innenfor kommunal beredskapsplikt og kommunal helseberedskap.

Vi gjør oppmerksom på at Fylkesmannen kun undersøker om kommunens arbeid med kommunal beredskap og kommunal helseberedskap er i tråd med lov og forskrift. Tilsynet gir derfor ikke en fullstendig vurdering av kommunens arbeid med dette.

4. Hovedinntrykk

4.1 Kommunal beredskapsplikt

Verdal kommune framstår engasjert og bevisst i sitt arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap, og jobber med beredskap i linja. Kommunens bevissthet og dens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap bør gjenspeiles i overordna planer når disse revideres.

Kommunen har en helhetlig ROS-analyse vedtatt i kommunestyret i 2014. Det gjøres løpende vurdering av endringer i risikobildet i kommunen, og ROS-analysen oppdateres ved behov. Siste oppdatering var i 2020. Kommunen opplyser at ROS-analysen skal revideres og forankres i nytt kommunestyre i 2021. Fylkesmannen bemerker at eksterne aktører bør involveres i prosessen med revisjon av helhetlig ROS-analyse.

Verdal kommune har en overordnet beredskapsplan, sist revidert i september 2020.

Verdal er en stor landbruks- og industrikommune. Kommunen har laget en ROS-analyse for landbruket og planlegger å etablere et beredskapsforum for industribedriftene. Dette grepet synes viktig for totalberedskapen i Verdal. Kommunen har opprettet, og benytter seg av, kommunalt beredskapsråd, samt har samarbeidsavtaler med frivillige organisasjoner.

I 2019 deltok kommunen på beredskapsøvelse i regi av Fylkesmannen. Kommunen benytter krisestøtteverktøyet CIM. Fylkesmannen bemerker at kommunen i større grad bør systematisere opplæring som sikrer at alle som er tiltenkt en rolle i kommunens krisehåndtering har tilstrekkelige kvalifikasjoner.

4.2 Helseberedskap

Helseberedskapen er en del av den totale beredskapen i Verdal. Kommunens plan for helsemessig og sosial beredskap er fra 2017. Den består av en generell del og en operativ del, og inneholder oversikt over ressurser, nøkkelpersoner og varslingsliste.

Ansvar for ROS og beredskap er forankret i linja. Lederne har ansvar for utarbeidelse av planer, og det jobbes aktivt for at alle ansatte skal involveres i en kultur som preges av aktiv beredskap.

Kommuneoverlegen har 100% stilling og egen stedfortredende lege. Kommuneoverlegen er samfunnsmedisinsk rådgiver i helhetlig ROS, i overordnet beredskapsarbeid og for de enkelte tjenestene. Ny pandemiplan er utarbeidet i 2020. Kommuneoverlegen har jobbet mye med smittevern etter at Koronapandemien kom til Norge. Verdal kommune deltar i en interkommunal Koronaklinikk på Rinnleiret i Levanger. Det er etablert en smitteverngruppe som jobber med opplæring innen smittevern, utarbeiding av prosedyrer kohortinndeling i sektoren. Det har vært jobbet aktivt med kontinuitetsplanlegging av de ulike tjenestene, og omdisponering av ressurser har vært nødvendig under utbrudd.

Helsesektoren har god beredskap for forebygging av brann. Det er opplæring og øvelser hvert år. Det er også god beredskap når det gjelder strømbrydd. Det er strømaggregat på institusjonene. Det er rutine for varslings når beboer på institusjon er borte, savnet.

Det er rutiner for redusert fremkommelighet i hjemmetjenesten. Verdal kommune har avtale om bistand fra Røde Kors i slike situasjoner. Kommunen har samarbeidsavtaler med Røde Kors og Sanitetsforeningen.

Plan for psykososial beredskap ble revidert sommeren 2020. POSOM-teamet består av medlemmer med tverrfaglig kompetanse, og ledes av sykepleier med spesialkompetanse. Både kommuneoverlege og kommunepsykolog deltar aktivt som rådgivere i teamet. POSOM-teamet oppleves som velfungerende og jobber aktivt med forbedringer. Teamet kan gjerne delta når kommunen har beredskapsøvelser.

5. Resultater fra tilsynet

Ingen avvik ble avdekket under tilsynet.

6. Grunnlagsdokumenter

Plan/dokument	Gyldig fra	Gyldig til
Planstrategi Levanger og Verdal kommune	2017	2020
Kommuneplanens samfunnsdel Levanger og Verdal kommune	2015	2030
Kommuneplanens arealdel Levanger og Verdal kommune	2010	2020
Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse	Vedtatt av kommunestyret 24. feb. 2014, revidert 10.03.2020	
Plan for kriseledelse, inkludert vedlegg	Sist revidert 29.09.2020	
INFORMASJONSBEREDSKAPSPLAN	Sist revidert 29.09.2020	
ROS-analyse for landbruket i Levanger og Verdal	2016	
ROS-analyse koronaklinikk	April 2020	
Helseberedskapsplan generell del	Nov 2016	
Helseberedskapsplan operativ del	Jan 2017	
Helseberedskapsplan ressurser	Okt. 2015	
Pandemiplan	2020	
Rutine for oppfølging ved psykososiale kriser i Verdal kommune og POSOM-team	30.06.20	
*i tillegg har kommunen sendt inn diverse samarbeidsavtaler, rutiner mm		

7. Deltakere

Navn	Funksjon/rolle	Virksomhet	Åpnings møte	Intervju	Sluttmøte
Pål Sverre Fikse	Ordfører	Verdal kommune	X	X	X
Anne Grete Lervik Valbekmo	Varaordfører	Verdal kommune	X	X	X
Frode Kvitem	Kommunaldirektør	Verdal kommune	X	X	X
Øystein Kvistad	Beredskapskoordinator	Verdal kommune	X	X	X
John Olav Larsen	Påtroppende beredskapskoordinator	Verdal kommune	X	X	X
Ragnhild Aunsmo	Kommuneoverlege	Verdal kommune	X	X	X
Anne Kari Haugdal	Kommunalsjef velferd	Verdal kommune	X	X	X
Unni Merete Haugan Sellæg	Virksomhetsleder institusjonstjenesten	Verdal kommune	X	X	X

Kari Øiestad Schjelderup	Virksomhetsleder hjemmetjenesten	Verdal kommune	X	X	X
Torill Thun	Avdelingsleder psykisk helse, Bo- og dagtilbudstjenesten (POSOM)	Verdal kommune	X	X	X
Dag Otto Skar	Fylkesberedskapssjef Tilsynsleder	Fylkesmannen i Trøndelag	X	X	X
Kaja Korsnes Kristensen	Seniorrådgiver beredskap Tilsynssekretær	Fylkesmannen i Trøndelag	X	X	X
Marit Kverkild Dypdal	Fagdirektør Helse og samfunn	Fylkesmannen i Trøndelag	X	X	X
Siri Ramberg Stav	Seniorrådgiver Helse og omsorg	Fylkesmannen i Trøndelag	X	X	X
Audhild Buan	Juridisk seniorrådgiver helse og omsorg	Fylkesmannen i Trøndelag	X	X	X

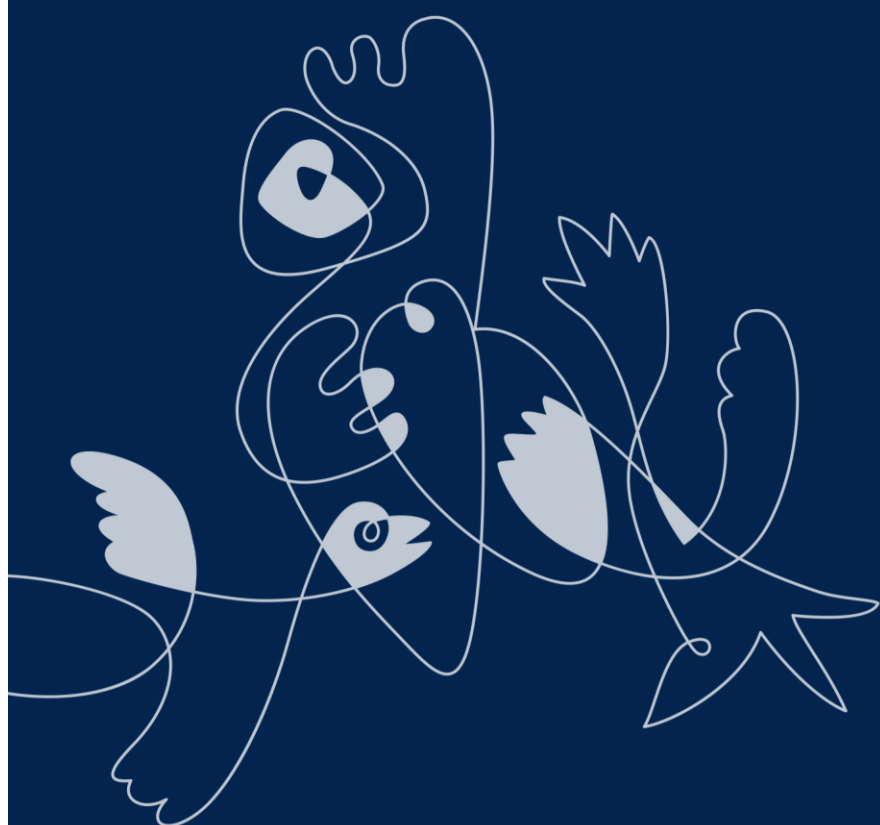
Steinkjer, 21.01.2021

Dag Otto Skar
Fylkesberedskapssjef
Kommunal- og justisavdelingen

Marit Dypdal Kverkild
Fagdirektør helse- og samfunn
Helse- og omsorgsavdelingen

FYLKESMANNEN I TRØNDELAG

Statens hus, Strandveien 38, Pb 2600, 7734 Steinkjer | fmtlpost@fylkesmannen.no |
www.fylkesmannen.no/trondelag

MØTEPROTOKOLL

Årsmøte Revisjon Midt-Norge SA

Mandag 26.04.2021, Teams kl 13:00-14:15

Åpning av møtet:

Leder av årsmøtet, Stian Brekkvassmo Namsskogan kommune, ønsket velkommen til møtet og registrering av oppmøte ble godkjent.

Følgende møtte;

Medlem	Representant	Vararepresentant
Alstahaug kommune	Peter Talseth	
Alvdal kommune	Mona Murud	
Bindal kommune	Britt Helstad	
Brønnøy kommune	Rune Moe	
Dønna kommune		Nils Olav Jenssen
Flatanger kommune	Olav Jørgen Bjørkås	
Folldal kommune	Kristin Langtjernet	
Frosta kommune	Frode Revhaug	
Frøya kommune	Kristin Furunes Strømskag	
Grane kommune	Ellen Schjølberg	
Grong kommune	Borgny Grande	
Hattfjelldal kommune		Wenche Daleng
Heim kommune	Geir Rostad	
Herøy kommune		Einar Martin Nordnes
Holtålen kommune	Arve Hitterdal	
Høylandet kommune	Hege Nordheim-Viken	
Inderøy kommune		Jonny Melting
Indre Fosen kommune		Knut Ola Vang
Leirfjord kommune	Ivan Haugland	
Leka kommune		Mari-Anne Hoff
Levanger kommune	Anita Ravlo Sand	
Malvik kommune	Frank Hammer	
Melhus kommune	Jorid Jagtøyen	
Meråker kommune	Kjersti Kjenes	
Midtre Gauldal kommune	Sivert Moen	
Namsos kommune	Arnhild Holstad	
Namsskogan kommune	Stian Brekkvassmo	
Nærøysund kommune	Amund Hellesø	
Oppdal kommune	Geir Arild Espenes	
Orkland kommune	Knut Even Wormdal	
Os kommune	Runa Finborud	
Osen kommune		Egil Arve Johannesen

Overhalla kommune	Per Olav Tyldum	
Rennebu kommune	Ola Øie	
Røyrvik kommune		Bodil Haukø
Selbu kommune	Tanja Fuglem	
Skaun kommune	Gunn Iversen Stokke	
Snåsa kommune		Rolf Sturla Velde
Steinkjer kommune		Stein Erik Aalberg
Stjørdal kommune	Nelly Anita Lian	
Tolga kommune		Knut Sagbakken
Træna kommune	Jan Helge Andersen	
Trøndelag fylkeskommune	Steinar Aspli	
Tydal kommune	Jens Arne Kvello	
Vefsn kommune	Magnus Myrvoll	
Verdal kommune		Anne Grete Valbekmo
Vevelstad kommune	Lillian Solvang	
Åfjord kommune	Vibeke Stjern	
Fullmakt:		
Lierne kommune	Hege Nordheim-Viken Høylandet kommune	
Forfall:		
Lierne kommune	Bente Estil	Jørn Ove Totland
Sømna kommune	Hans Gunnar Holand	Liv Marit Haraldsvik Reitan
Hitra kommune	Björg Reitan Bjørgvik	Terje Støland
Røros kommune	Isak Veierud Busch	Christian Elgaaen
Vega kommune	Andre Møller	Hilde Sprækenhus
Ørland kommune	Finn Olav Odde	Ogne Undertun

Møtte ikke:

Årsmøtet hadde 49 medlemmer med 103 stemmer av 116.

For øvrig deltok i møtet;

Styret:	Hans S.U. Wendelbo Anne Birgitte Sklet Eva Lundemo Fosmo Oddvar Fossum Torbjørn Måsøval Arve Gausen	styreleder styremedlem styremedlem styremedlem styremedlem styremedlem (ansattes representant)
Administrasjon:	Arnt Robert Haugan Unni Romstad	Daglig leder Revisjon Midt-Norge SA Ass. daglig leder Revisjon Midt-Norge SA

Saksliste:

SAK 01/21 GODKJENNING AV INNKALLING

Varsel om dato for årsmøte ble sendt 18.02.2021, saksliste ble sendt kommunene den 26.03.2021 og møtebok den 13.04.2021.

Vedtak:

Innkallingen godkjennes

SAK 02/21 VALG AV REFERENT OG TO TIL Å UNDERSKRIVE PROTOKOLLEN

Forslag fremmet i møtet:

Referent: Unni Romstad

Underskrift protokoll: Jan H Andersen og Kristin Langtjernet

Vedtak:

Forslag fremmet i møtet vedtatt.

SAK 03/21 GODKJENNING AV SAKSLISTE

Innkalling og saksliste utsendt på forhånd.

Vedtak:

Sakslisten godkjennes

SAK 04/21 ORIENTERING FRA STYRELEDER OG DAGLIG LEDER

Vedtak:

Årsmøtet tar orienteringen til etterretning.

▼ Behandling i årsmøte 26.04.2021

Saker nevnt fra styreleder:

- Koronapandemien og hvordan denne påvirker gjennomføring av styremøter, reiseaktivitet og kompetansevedlikehold i selskapet
- Formalisering av avtaler (kompetanse og rekruttering) og miljøsertifisering
- Utvikling av honorar til eierkommuner, effektivisering av tjenesteproduksjon og kvalitet i leveranser
- Ivaretagelse av gitte styringssignaler
- Selskapet ivaretar sin samfunnsoppgave på en god og trygg måte
- God og konstruktiv dialog mellom administrasjonen og styret
- Godt samarbeid i styret og mellom styret og administrasjonen

Daglig leder orienterte kort om:

- Status relatert til mål i vedtatt strategiplan for Revisjon Midt-Norge SA
 - Samarbeid med utdanningsinstitusjoner og andre relevante aktører (eks Statsforvalteren)
 - Samfunnsansvar og miljøsertifisering
 - Digitalisering (effektivisering)
 - Personalpolitikk
- Tilpasninger til korona-pandemien; selskapet har fått gjennomført sine oppgaver på en god måte

Digitaliseringsprosjektet i samarbeid med Atea ble presentert av Mathias Kirkerud og Gunnar Haave Haugum fra Revisjon Midt-Norge SA

SAK 05/21 ÅRSREGNSKAP OG ÅRSBERETNING 2020

Vedtak:

Årsmøtet godkjenner årsregnskapet for 2020 med de disposisjoner som er foretatt. Årets overskudd avsettes til disposisjonsfond.

SAK 06/21 REVIDERT BUDSJETT 2021

Vedtak:

Årsmøtet vedtar revidert budsjett for 2021

SAK 07/21 ORIENTERING OM ØKONOMIPLAN 2021-2024

Vedtak:

Årsmøtet tar utkast til økonomiplan 2021-2024 til orientering.

Jan H Andersen

Kristin Langtjernet

Rett avskrift

Unni Romstad

Utskrift sendt: Medlemskommunene

Protokoll årsmøtet RMN SA 260421

Signers:

Name	Method	Date
Romstad, Unni	BANKID_MOBILE	2021-04-28 08:41
Andersen, Jan Helge	BANKID_MOBILE	2021-04-28 09:00
Langtjernet, Kristin	BANKID	2021-04-28 08:51

This document package contains:

- Closing page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Presisering av kommunane sine oppgåver og ansvar i vassforvaltninga

Presisering frå Klima- og miljødepartementet, 27.april 2021: Vassforskrifta representerer eit permanent, nytt forvaltningssystem. Regionale vassforvaltningsplaner og tiltaksprogram skal oppdaterast kvart sjette år, og gjennomførast. I samband med arbeidet som no går føre seg med oppdatering av planane ynskjer KLD å presisere at kommunane har ei særleg viktig rolle i vassforvaltningsarbeidet. Kommunane har ansvar for drikkevatn og avløp, overvatn, landbruk, arealforvaltning og forureining. Kommunane vil difor vera sterkt involvert i arbeidet i vassregionutvala og særleg arbeidet i vassområda. Departementet sett inn omfattande ressursar for å gi kommunane tilgang til kompetanse og verktøy dei treng for å løyse oppgåva.

Kommunane skal sikre innbyggjarane trygt drikkevatn, reine badeplassar, og ta vare på fisk og anna naturmiljø i og langs vassdrag. Dette krev at kommunane jobbar systematisk med miljøtiltak knytt til utslepp frå avløp og avrenning frå jordbruk, og å tryggje vassmiljøet gjennom arealplanlegginga. Levande vassdrag, reint vatn og fisk i elva er viktig for trivsel og friluftsliv, og mange stader er det ein føresetnad for turisme og næringsliv. Departementet bidreg til å sette kommunane best mogleg i stand til å utføre sine oppgåver innan vassforvaltninga.

Då vassforskrifta blei utarbeida i 2006 blei det gjort ei inndeling i vassområde med utgangspunkt i dei naturgitte høve, eksisterande samarbeidsformer mellom kommunar, regionale mynde og andre interesser. Dette var basert på erfaringane frå pilotvassområde fleire stader i landet. Heilskapleg forvaltning forutsett at oppstrøms- og nedstrøms kommunar samarbeider innanfor same vassområde, og at det vert lagt godt til rette for lokal medverknad i vassforvaltninga. For å sette kommunane i stand til å handtere denne viktige oppgåva bidrar departementet årleg med omlag 20 millionar for å sikre kommunane kompetanse på vassforvaltning, i form av koordinatorstillingar i vassområda. Vassområda, som fylgjer nedbørfeltgrenser og derfor ofte er interkommunale, bind saman kommunar og andre aktørar på tvers av kommunegrenser og interesser. Koordinatorane skal være ein felles ressurs og kompetanse for kommunane i vassområda, bistå kommunane med deira ansvar og oppgåver i vassforvaltninga, og bidra til brei deltaking og god informasjon. Mange stader i landet har kommunane tatt imot dette tilbodet, og deltek i samfinansiering av koordinatorstillingane. Dette spleiselaget er eit tilbod alle kommunar kan sjå seg tent med å ta del i.

Evalueringa av den norske vassforvaltninga i 2016 konkluderte bl.a. med at:

"Kommunane har en nøkkelrolle for å oppnå god lokal forankring og medvirkning, og at vannområdekoordinator fremheves som en nøkkel til suksess i vannområdene".

Vassforskrifta er basert på EU sitt vassdirektiv, og representerer eit permanent, nytt forvaltningssystem utan sluttdato. Regionale vassforvaltningsplanar med tilhøyrande tiltaksprogram skal oppdaterast kvart sjette år, og gjennomførast. Det vil stadig koma ny kunnskap, men også nye utfordringar som mikroplast, legemidlar, ny arealbruk og klimaendringar som vil gjere oppdaterte vassforvaltningsplanar relevante og nødvendige.

Vidareføringa av dagens organisering ble også stadfesta ved Stortingets behandling av Meld. St. 6 (2018-2019) i desember 2018.

Departementet ga i mars 2019 nye nasjonale føringar for vassforvaltninga, og understreka her kommunane si særskilde viktige rolle:

"Kommunene har en særlig viktig rolle i vannforvaltningsarbeidet. Det lokale arbeidet i vannområdene er et viktig grunnlag for det påfølgende regionale arbeidet, og muliggjør lokal forankring og medvirkning, samt innhenting av lokal og erfaringsbasert kunnskap.

Kommunene besitter ofte førstehåndskunnskap om vannforekomstenes tilstand og påvirkninger. De er myndighet med ansvar for å treffe vedtak om gjennomføring av tiltak innen drikkevann og avløp, overvannshåndtering, landbruksforvaltning, arealforvaltning og forurensning. Kommunene vil på denne bakgrunn være sterkt involvert i arbeidet i vannregionutvalget og særlig arbeidet i vannområdene".

Det er og gitt viktige føringer som omfattar vassforvaltning i dei statlege planretningslinjene for klima- og energiplanlegging og klimatilpassing (2018), og nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging (2019). Meir utfyllande informasjon om kommunanes ansvar innan vassforvaltninga fylgjer i vedlegg.

Dei seinaste åra har det vore ei auke i midla til statleg samfinansiering av vassmiljøtiltak, ei tilskotsordning administrert av Miljødirektoratet. Vassområdeutval, interkommunale vassprosjekt og kommunar kan her søke om støtte til miljøforbetrande tiltak og særleg restaureringstiltak. Dette er eit langsiktig arbeid, der departementet har gitt Miljødirektoratet oppdrag om å utarbeide et forslag til en strategi for restaurering av vassdrag for perioden fram til 2030. Denne strategien skal fyljast opp med ein plan for kva vassdrag som skal prioriterast over dei neste ti åra.

I tillegg er det utarbeida ei verktøykasse med rettleiing og oppgåvehjelp, kunnskapsbasen Vann-Nett og nettsida Vannportalen. Miljødirektoratet arrangerer nasjonale vassmiljøkonferansar, årlege seminar om vassdragsrestaurering og andre tematiske samlingar og kurs. Miljødirektoratet har og utarbeid ein nettbasert vegleiar om vassmiljø i arealplanlegginga. Det er og utarbeid nye tenester der kommunane er oppmoda til å registrere omsynssoner for drikkevatt og oversikt over badeplassar. Den samla innsatsen for å levere verktøy og kompetanse til kommunane er derfor stor.

FNs berekraftsmål gjeld for alle land og er eit vegkart for den globale innsatsen for ei berekraftig utvikling. Under FN sitt berekraftsmål nummer 6 om vatn, er det fleire delmål kommunane må fylgje opp: sørge for tilgang til trygt drikkevatt, betre vasskvalitet ved å redusere forureining, gjennomføre ein heilskapleg vassforvaltning på alle nivå og styrka medverknad frå lokalsamfunn i vassforvaltninga. Vassforvaltninga er eit godt døme på korleis vi på same tid må tenkje globalt og handle lokalt for å nå miljømåla.

- Vedlegg: [Nærmere om kommunenes oppgaver.pdf](#)

Relaterte sider:

[Nasjonale føringer for arbeidet med oppdatering av de regionale vannforvaltningsplanene](#)

[Nasjonale føringer for regulerte vassdrag](#)

[Vann i statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpassing](#)

[Vann i nasjonale forventninger til regional og lokal planlegging](#)

[Miljødirektoratets veiledning om vannmiljø i arealplanlegging](#)

[Kommunenes registrering av hensynssoner for drikkevann](#)

[Føringer og signaler fra Miljødirektoratet](#)

[Vannforvaltning og FNs bærekraftsmål](#)

Sist oppdatert: 27.04.2021

Vedlegg: Nærmere om kommunenes oppgaver.

Dette vedlegget til Klima- og miljødepartementets presisering den 27. april 2021 lister hovedpunkter om kommunenes ansvar innen vannforvaltninga fra følgende viktige dokumenter:

1. Nasjonale føringer for arbeidet med oppdatering av de regionale vannforvaltningsplanene, 19. mars 2019¹.
2. Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning, 28. september 2018².
3. Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019–2023, 14. mai 2019³.

På hvert punkt er det angitt kilde med nummer som viser til dokumentene over.

Arealplanlegging: Kommunens arealplanlegging er svært viktig for å nå målet om god tilstand i norsk vann. Gjennom arealplanleggingen kan kommunen sette restriksjoner på arealbruken for å ivareta naturmiljøet i og langs vassdrag, innsjøer, fjorder og sjøområder, herunder vannmiljø. Det er svært viktig at disse virkemidlene tas aktivt i bruk i kommunenes arealplanlegging for å nå målet om god tilstand i norsk vann (Kilde: 1).

Kommunene bidrar til gode miljøforhold i og langs vassdragene gjennom tiltak og god arealforvaltning. Regjeringen legger vekt på at kommunale planer tar hensyn til vassdragenes bruks- og verneverdier. Regjeringen forventer at kommunene vurderer arealbruken i og langs vassdrag i et helhetlig og langsiktig perspektiv (kilde: 3).

Klimatilpasning: Det bør legges vekt på gode og helhetlige løsninger og ivaretagelse av økosystemer og arealbruk med betydning for klimatilpasning, som også kan bidra til økt kvalitet i uteområder. Planer skal ta hensyn til behovet for åpne vannveier, overordnede blågrønne strukturer, og forsvarlig overvannshåndtering (kilde: 2).

Bevaring, restaurering eller etablering av naturbaserte løsninger (slik som eksisterende våtmarker og naturlige bekker eller nye grønne tak og vegger, kunstige bekker og basseng mv.) bør vurderes. Dersom andre løsninger velges, skal det begrunnes hvorfor naturbaserte løsninger er valgt bort (kilde: 2).

Drikkevann: Tiltak for å beskytte drikkevannskilder skal avklares gjennom de regionale vannforvaltningsplanene og videre ivaretas i arealdelen til kommuneplaner. Vannforekomster

¹ [Nye nasjonale føringer for vassforvaltninga - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonale-foeringar-for-vassforvaltninga/id2644441/)

² [Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/statlige-planretningslinjer-for-klima-og-energiplanlegging-og-klimatilpasning/id2644441/)

³ [Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019–2023 - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonale-forventninger-til-regional-og-kommunal-planlegging-2019-2023/id2644441/)

som benyttes til uttak av drikkevann bør ha fått avsatt hensynssoner med tilhørende planbestemmelser etter §§ 11-7 og 11-8 i plan og bygningsloven, jf. drikkevannsforskriften § 26 (kilde: 1).

Sikring av drikkevannskilder er en viktig del av kommunale planer. Regjeringen forventer at kommunene tar hensyn til og beskytter drikkevannskilder i sin planlegging, slik at behovet for rensing ved produksjon av drikkevann reduseres (kilde: 3).

Avløp: Kommunene skal kartlegge og følge opp utslipp fra avløpsanlegg som de er myndighet for (etter kapittel 12 og 13 i forurensningsforskriften). Målsetningen skal være at alle anleggene i den enkelte kommune oppfyller forurensningsforskriftens rensekraft slik at miljømålene etter vannforskriften kan nås innen 2027, og senest innen 2033 (kilde: 1).

Landbruk: Ta i bruk kommunenes hjemler til å stille krav til gjennomføring av miljøtiltak der det er nødvendig for at miljømålene etter vannforskriften nås innen 2027, og senest innen 2033 (kilde: 1).

Badeplasser: Her viser de nasjonale føringene til Normer for friluftsbad utarbeidet av Helsedirektoratet i samarbeid med Folkehelseinstituttet (kilde: 1).

Kommune-undersøkelsen 2021

Sammendrag

DSB har siden 2002 gjennomført en spørreundersøkelse blant landets kommuner om status for samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet i kommunen.

På grunn av pågående pandemihåndtering er årets undersøkelse tatt ned i omfang, men dekker fortsatt hovedelementene i lov og forskrift om kommunal beredskapsplikt. 80 prosent av kommunene har svart på årets undersøkelse, noe som er en lavere svarprosent enn de foregående årene. Dette tolker vi som en konsekvens av kommunenes høye arbeidsbelastning i forbindelse med pandemien. Flere av svarene og kommentarene i undersøkelsen understreker også dette:

"Beredskapsfeltet i 2020 har hovedsakelig handlet om pandemien og i liten grad øvrige deler av fagfeltet".

Undersøkelsen viser likevel at det jobbes jevnt og godt for å oppfylle kommunal beredskapsplikt ute i kommunene, selv om flere kommenterer at pandemihåndteringen har gått på bekostning av revisjon av planer.

Blant de kommunene som har svart på undersøkelsen oppgir 97 prosent at de har gjennomført en helhetlig ROS-analyse for kommunen. Bare 66 prosent oppfyller likevel alle de utvalgte minimumskravene til analysen. Dette er det samme resultatet som de to siste årene, og viser at det fortsatt gjenstår noe arbeid med å heve kvaliteten på ROS-analysene.

Utfordringen for kommunene er, som tidligere år, å ha ROS-analyser som ikke er for gamle. Nesten 30 prosent av kommunene har en ROS-analyse som er fra 2016 eller tidligere. For at arbeidet med samfunnssikkerhet ikke blir en pliktøvelse for å tilfredsstille gitte krav, er det viktig at resultatene i ROS-analysen brukes aktivt og systematisk. DSB ønsker å løfte fram betydningen av akkurat dette kravet.

97 prosent svarer at de har utarbeidet en overordnet beredskapsplan, mot 95 prosent i fjor. Under halvparten (47 prosent) av disse oppfyller samtlige minimumskrav. Overordnet beredskapsplan skal til enhver tid være oppdatert, og som et minimum skal den revideres en gang per år. Bare halvparten av kommunene (53 prosent) oppgir at de reviderte planen i 2020, mens 7 prosent svarer at de er i gang med revidering inneværende år. Beredskapsplanen skal i tillegg øves hvert annet år. 84 prosent svarer at de har øvd de siste to årene.

For å kunne jobbe systematisk og helhetlig med samfunnssikkerhet, må det utarbeides mål og plan for oppfølging. 81 prosent av kommunene svarer at de har utarbeidet mål for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap, mens 69 prosent har en plan for oppfølging.

Selv om det ikke er lovpålagt, velger flere kommuner å etablere kommunale beredskapsråd. I år svarer 75 prosent at de har etablert dette i sin kommune, mot 70 prosent i fjor.

Et positivt resultat i årets undersøkelse er at kommunene ser ut til å samarbeide mer om krisehåndtering enn de har gjort tidligere. Kommunene melder også om tett og god oppfølging og veiledning fra Statsforvalteren gjennom det siste året.

[Tilbake til innholdsfortegnelse](#)

1. Innledning

Kommunene har en sentral rolle i arbeidet med samfunnssikkerhet på lokalt nivå. De har et grunnleggende ansvar for å ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet gjennom regelverket knyttet til kommunal beredskapsplikt. I tillegg er kommunene lokal planmyndighet og har ansvaret for at det også tas hensyn til samfunnssikkerhet i planlegging etter plan- og bygningsloven. Siden 2002 har DSB jevnlig gjennomført en spørreundersøkelse blant landets kommuner om status for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap. Undersøkelsens formål er ikke å dokumentere status på beredskapsarbeidet i hver enkelt kommune, men å få et overordnet bilde av status på samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet i kommune-Norge.

Årets undersøkelse er den 17. i rekken.

På grunn av pågående pandemihåndtering og stort arbeidspress i kommunene, har vi valgt å ta årets undersøkelse noe ned i omfang sammenlignet med tidligere år. Mange kommuner gir tilbakemeldinger om at pandemien naturlig nok har preget prioriteringene i 2020. Det gjenspeiler seg både i lavere svarprosent enn tidligere år og i noen av resultatene. Flere kommenterer at de har lagt bak seg et spesielt arbeidsår:

«Året 2020 har vore prega av faktisk og praktisk krisehandtering.»

Undersøkelsen er gjennomført elektronisk ved hjelp av spørreundersøkelsesverktøyet SurveyXact. Kommuneundersøkelsen sendes til beredskapskoordinator i kommunen, der vi anbefaler at respondentene, etter behov, trekker inn annen nødvendig fagkompetanse ved besvarelse av undersøkelsen. Fylkesberedskapssjefene hos statsforvalteren bruker resultatene fra kommuneundersøkelsen aktivt i sitt oppfølgingsarbeid.

Sammen med statsforvalterens tilsyn, utgjør kommuneundersøkelsen DSBs grunnlag for vurdering av status for samfunnssikkerhetsarbeidet i kommunene. På bakgrunn av resultatene vurderer DSB og statsforvalterne behov for oppfølging og bistand til kommunene. Spørreundersøkelsen ble sendt ut til alle landets kommuner 5. januar med endelig svarfrist 29. januar. DSB har fått hjelp fra statsforvalterne i å minne kommunene på besvarelsen. 80 prosent av landets kommuner har svart på årets undersøkelse.

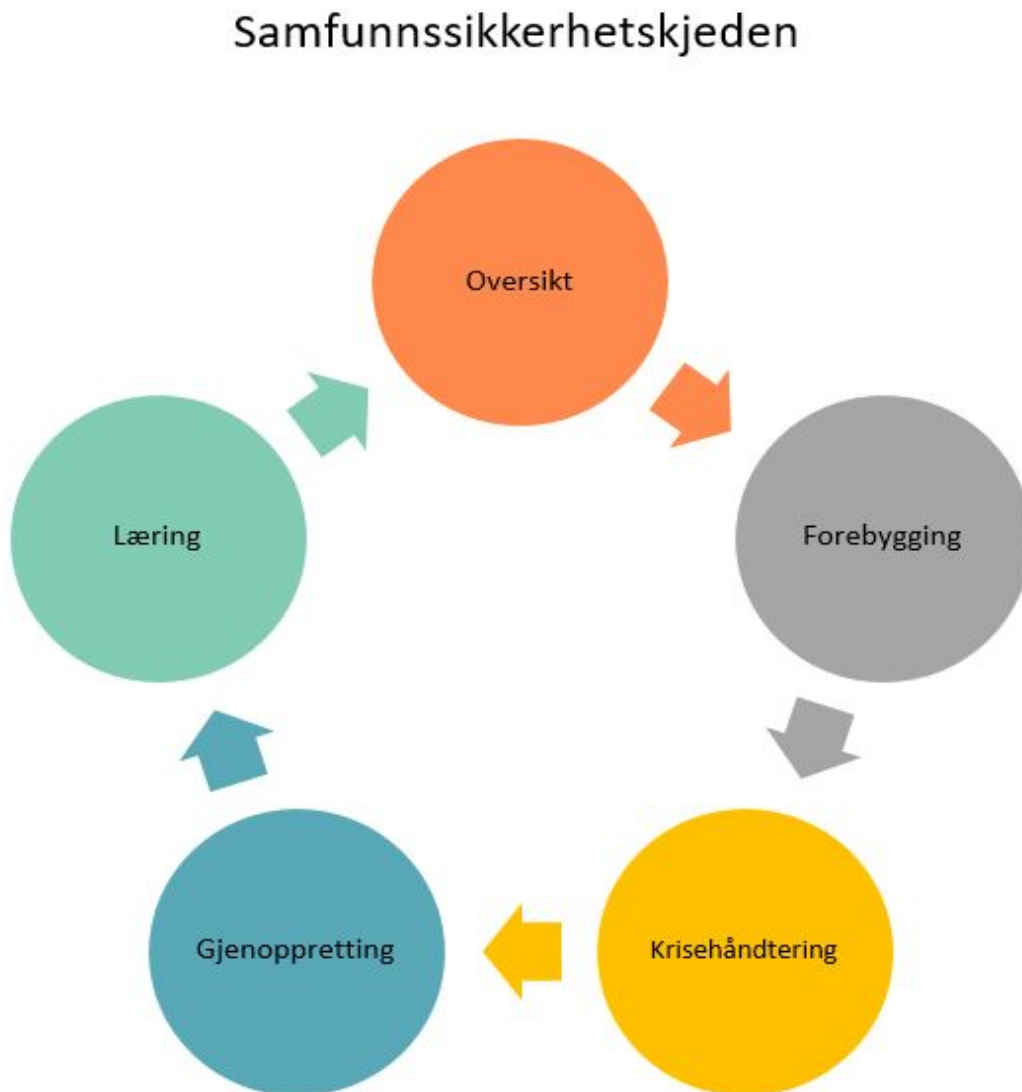
[Tilbake til innholdsfortegnelse](#)

2. Etterlevelse av kommunal beredskapsplikt

Kommunenes lovpålagte beredskapsplikt er gitt i §§ 14 og 15 i sivilbeskyttelsesloven. Disse er videre konkretisert i forskrift om kommunal beredskapsplikt. Viktige virkemidler i samfunnssikkerhetsarbeidet er helhetlig ROS-analyse og overordnet beredskapsplan.

Lov og forskrift om kommunal beredskapsplikt retter seg mot uønskede hendelser som utfordrer kommunen. Krav til kommunen om rutiner knyttet til hverdagshendelser finnes i annet regelverk.

Kommunal beredskapsplikt gir kommunen en rolle som lokal samordner. Samordningsansvaret innebærer at kommunen tar en pådriverrolle og inviterer med andre samfunnssikkerhetsaktører. Samordningen gjelder for alle oppgavene i samfunnssikkerhetskjeden, fra å ha oversikt over risikoforhold i kommunen, til å tenke forebygging, krisehåndtering, og til gjenoppretting og læring etter hendelser og øvelser (figur 1).

Figur 1. For å illustrere at arbeidet med samfunnssikkerhet skal være helhetlig og systematisk, presenteres elementene ofte i et såkalt Demings hjul – en metode for kvalitetsforbedring. Alle ledd i hjulet eller kjeden er avhengig av samordning på tvers av sektorer, og et godt samarbeid med private og frivillige aktører.

2.1 Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse

En viktig forutsetning for et godt kommunalt samfunnssikkerhetsarbeid er å ha oversikt og kunnskap om risiko og sårbarhet i kommunen. Det er derfor et lovpålagt krav om at alle kommuner skal utarbeide en helhetlig ROS-analyse.

- 97 prosent av kommunene oppgir at de har gjennomført helhetlig ROS (figur 2).

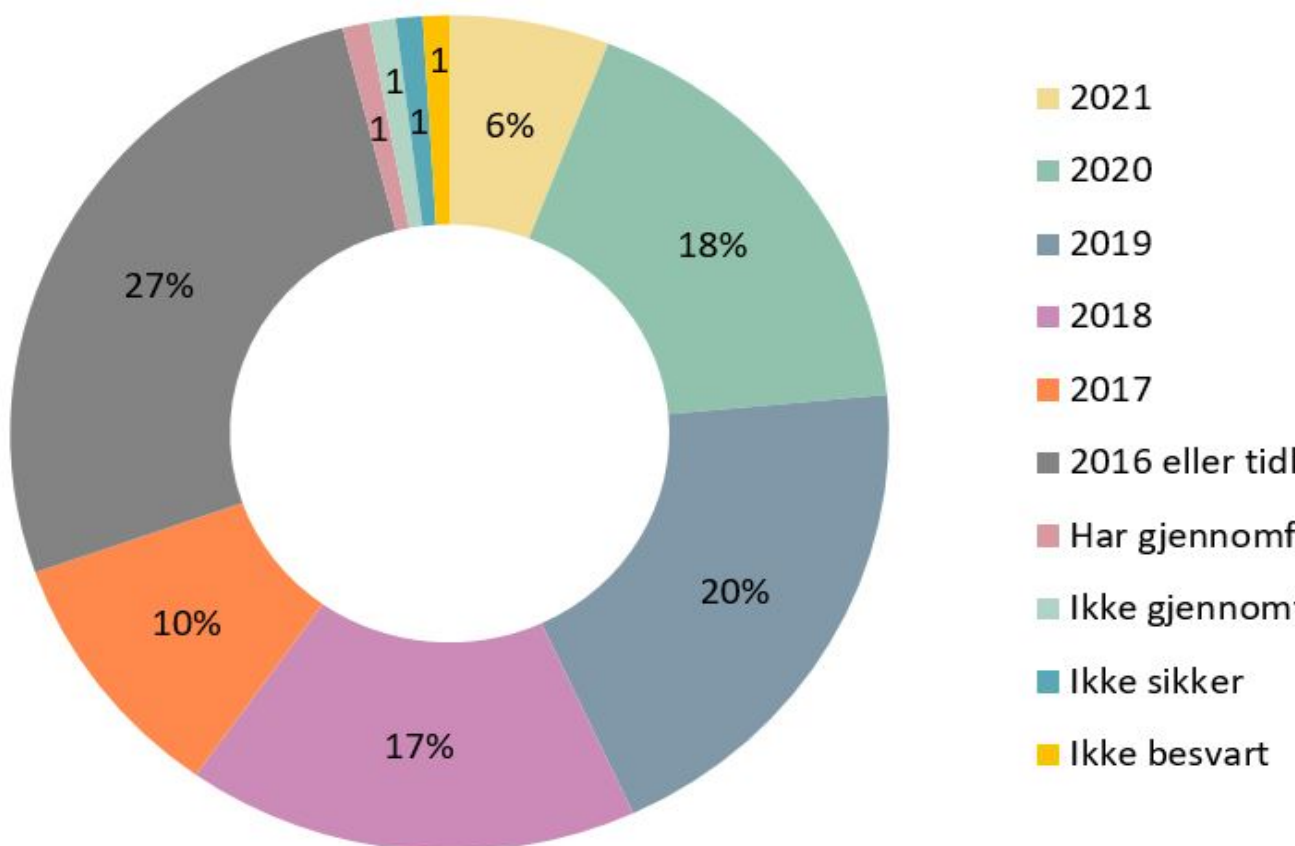
Gjennomføringen av helhetlig ROS har stabilisert seg på et høyt nivå i kommunene. For at helhetlig ROS skal være et nyttig og oppdatert planleggingsgrunnlag, anbefaler DSB at helhetlig ROS revideres hvert fjerde år, i forbindelse med utarbeidelse av kommunal planstrategi. Helhetlig ROS skal for øvrig revideres ved endringer i risiko- og sårbarhetsbildet.

- 71 prosent av kommunene oppgir at de har gjennomført en helhetlig ROS i løpet av de fire siste årene.

Resultatene viser at det fortsatt er en vei å gå for at alle kommuner til enhver tid har en oppdatert ROS-analyse. Flere kommenterer at planlagt revisjon av helhetlig ROS har blitt forsinket på grunn av covid-19-håndteringen:

«Ny helhetlig ROS skulle vært ferdigstilt i 2020, men er forsinket grunnet pandemien.»

Helhetlig ROS

Figur 2. Andelen kommuner som har gjennomført helhetlig ROS og i hvilket år.

2.1.1 Minimumskravene til helhetlig ROS

Forskrift til kommunal beredskapsplikt stiller noen minimumskrav til den helhetlige ROS-analysen. Analysen skal som et minimum omfatte:

- a) eksisterende og fremtidige risiko- og sårbarhetsfaktorer i kommunen
- b) risiko og sårbarhet utenfor kommunens geografiske område som kan ha betydning for kommunen
- c) hvordan ulike risiko- og sårbarhetsfaktorer påvirker hverandre
- d) særlige utfordringer knyttet til kritiske samfunnsfunksjoner og tap av kritisk infrastruktur
- e) kommunens evne til å opprettholde sin virksomhet når den utsettes for en uønsket hendelse, og evnen til å gjenoppta sin virksomhet etter at hendelsen har inntruffet
- f) behov for befolkningsvarsling og evakuering

I kommuneundersøkelsen har vi valgt ut noen av minimumskravene (krav a, b, d og e) for å kunne si noe om kvaliteten på de analysene som er gjort.

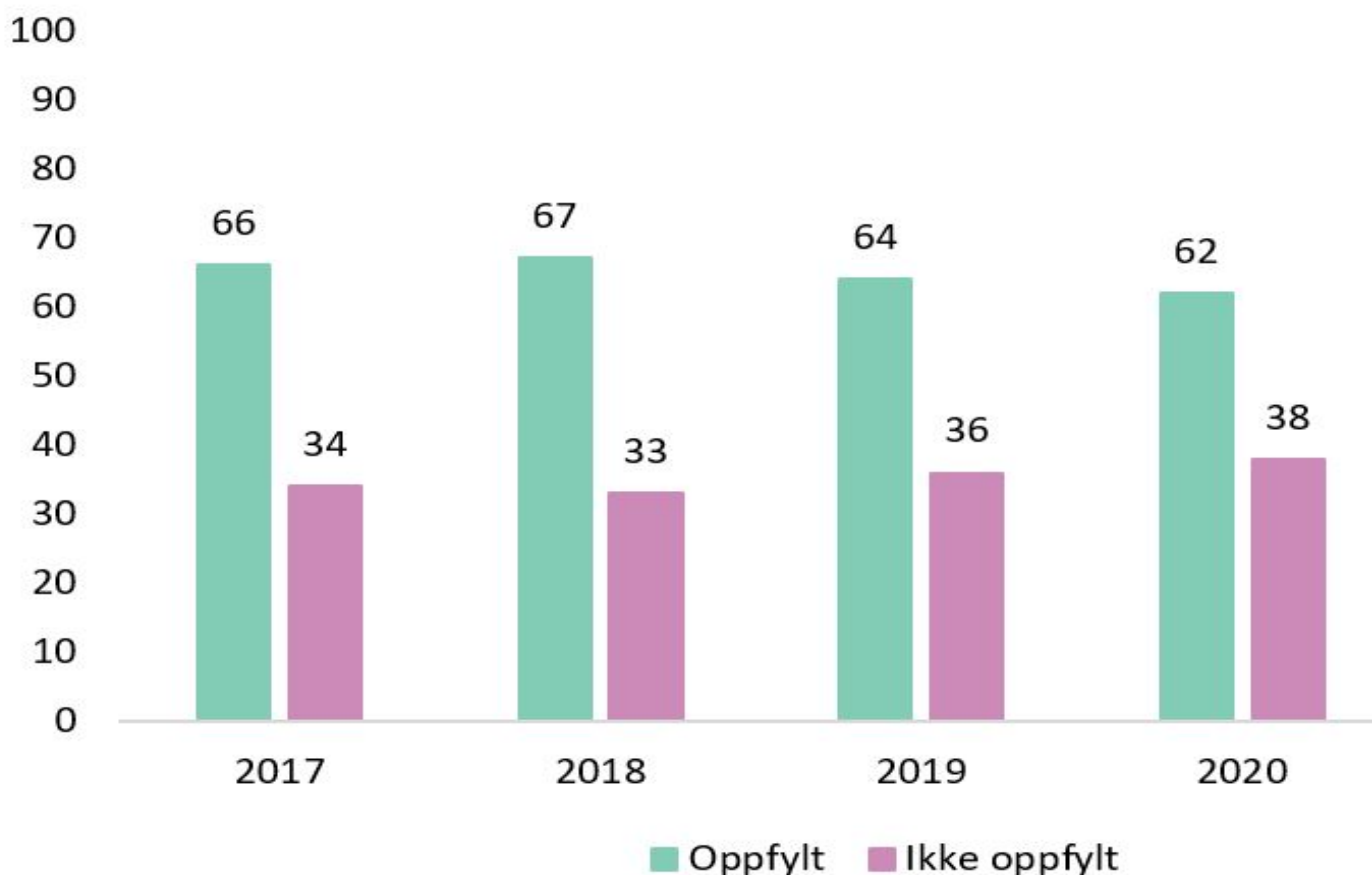
- Blant kommuner som har gjennomført helhetlig ROS, oppgir 98 prosent at de har gjort vurderinger av fremtidig risiko og sårbarhet. 96 prosent oppgir at de har vurdert risiko og sårbarhet utenfor kommunens geografiske område. 97 prosent oppgir at de har vurdert særlige utfordringer knyttet til kritiske samfunnsfunksjoner.

Kommunens evne til å opprettholde sin virksomhet når den utsettes for en uønsket hendelse presenteres i kapittel 2.1.2 (minimumskrav (e)).

Selv om 97 prosent av kommunene oppgir at de har helhetlig ROS, så får vi et annet bilde når vi knytter svarene opp mot de utvalgte minimumskravene omtalt over.

- Blant de kommunene som har svart på undersøkelsen er det 66 prosent som oppfyller utvalgte krav (figur 3). Det er omtrent på samme nivå som før.
- 34 prosent oppfyller ikke et eller flere krav (figur 3).

Oppfylt minimumskrav i helhetlig

Figur 3. Andelen kommuner som oppfyller minimumskrav, og andelen som mangler ett eller flere krav. 2017-2021. Utvalget (som gir disse resultatene) er basert på alle de kommunene som har svart på undersøkelsen, og ikke bare de som har svart at de har helhetlig ROS. Det betyr at kommuner som har svart at de ikke har gjennomført helhetlig ROS, at de ikke er sikre eller ikke har svart på noen av spørsmålene om ROS, er med i utvalget og er plassert i kategorien ikke oppfylt. Det innebærer at antallet kommuner blir høyere og at den gruppen som oppfyller minimumskravene utgjør en lavere prosentandel, enn slik resultatene har vært presentert tidligere år.

23 prosent av kommunene mangler bare ett krav for å oppfylle alle minimumskravene. Det kravet flest kommuner mangler, er en oppdatert ROS-analyse som ikke er mer enn fire år.

Ved å presentere resultatene i kart, får vi et bilde av hvordan svarene fordeler seg geografisk. Selv om kartet viser resultater på kommunenivå, er vi klar over at det kan være feilregistreringer blant kommunenes svar på spørsmålene om ROS. Kartet gir likevel en god framstilling av fylkesvise variasjoner.

Kartet (figur 4) viser at Rogaland og Oslo og Viken har den største andelen av kommuner som oppfyller flest minimumskrav til helhetlig ROS.

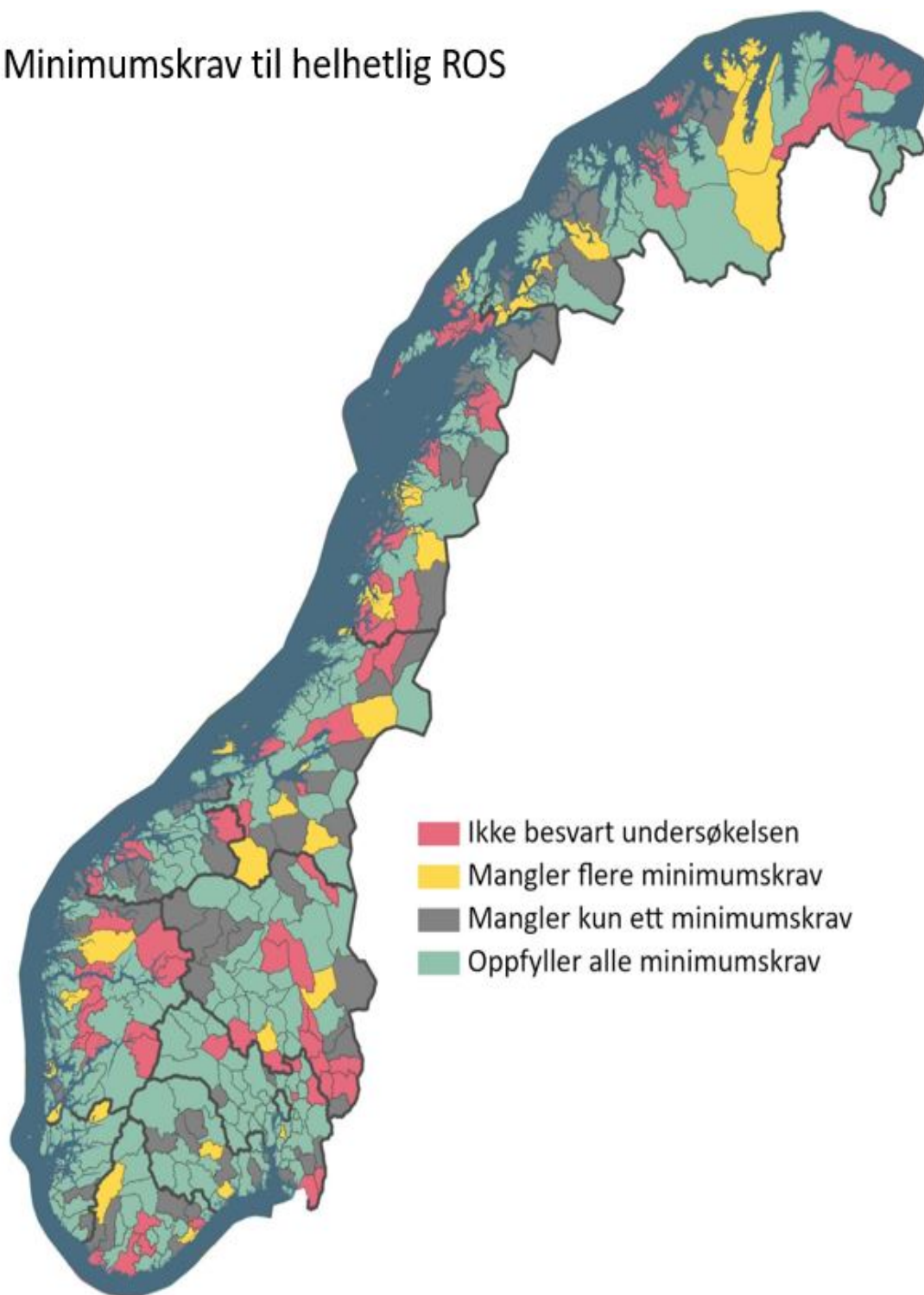
For å kunne utvikle og forbedre samfunnssikkerhetsarbeidet i kommunen er det viktig at kommunen jevnlig vurderer om ny kunnskap gjør at risiko- og sårbarhetsbildet er endret. Det kan for eksempel være ny kunnskap om klimaendringer som det er viktig at kommunen tar hensyn til. Det kan også være gjennomført tiltak som har ført til endringer i risikobildet, som etablering av ny virksomhet som håndterer farlige stoffer i kommunen. Eller om kommunen har hatt øvelser eller hendelser som har avdekket nye sårbarheter.

Slike vurderinger kan føre til behov for oppdatering av risiko- og sårbarhetsbildet, slik denne kommunen har gjort:

«Etter to alvorlige hendelser, e-kom bortfall 06.01.2020 og nedstenging i mars 2020 pga Covid-19 hadde vi en revisjon av ROS analysen som ble vedtatt av kommunestyret des 2020.»

Ny kunnskap som påvirker risikobildet i større grad kan gi behov for full gjennomgang av analysen. Revisjonen - liten eller stor - skal uansett alltid behandles videre i en ny plan for oppfølging.

Minimumskrav til helhetlig ROS

Figur 4. Kart som viser en oversikt over hvilke kommuner som oppfyller alle minimumskravene til helhetlig ROS (grønn), hvilke kommuner som bare mangler ett krav (grå) og hvilke kommuner som mangler flere minimumskrav (gul) eller ikke har besvart (rød).

2.1.2 Kritiske samfunnsfunksjoner og kritisk infrastruktur

I forskrift til kommunal beredskapsplikt er det lagt vekt på å vurdere særlige utfordringer knyttet til kritiske samfunnsfunksjoner og tap av kritisk infrastruktur. Vurderingene kan avdekke behov for tiltak for å sikre opprettholdelsen av kritiske funksjoner ved uønskede hendelser. De som har gjennomført helhetlig ROS, har derfor blitt spurt om de har vurdert sin evne til å opprettholde følgende utvalgte funksjoner ved en uønsket hendelse. Dette er minimumskrav (e) omtalt i kap.2.1.1. Til spørsmålet om kommunen, i sin helhetlige ROS-analyse, har vurdert evnen til å opprettholde følgende funksjoner ved uønskede hendelser, svarer:

- 99 prosent at de har vurdert evne til å opprettholde helse- og omsorgstjenester.
- 98 prosent at de har vurdert evne til å opprettholde kriseledelse.
- 98 prosent at de har vurdert evne til å opprettholde vann og avløp.
- 95 prosent at de har vurdert evne til å opprettholde brann- og redningstjenester.

2.2 Overordnet beredskapsplan

Kommunene må være forberedt på å håndtere ulike typer uønskede hendelser, og på bakgrunn av den helhetlige ROS-analysen skal de utarbeide en overordnet beredskapsplan. Den overordnede beredskapsplanen er ikke ment å skulle samle og gjengi alle de enkelte beredskapsplanene i kommunen, men gi en struktur som viser sammenhengen mellom overordnet beredskapsplan og beredskapsplaner innen ulike fagområder.

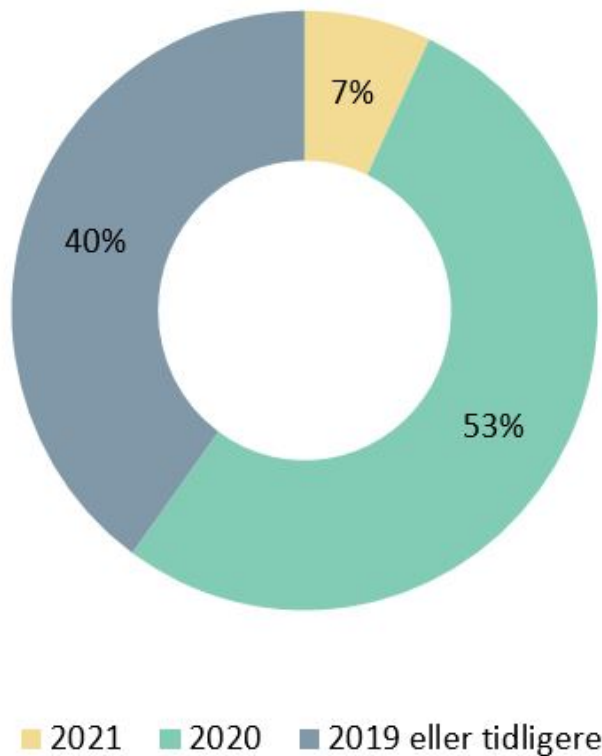
Antall kommuner som har overordnet beredskapsplan på plass har vært stabilt høy over flere år. Resultatene i årets undersøkelse bekrefter trenden.

- 97 prosent av kommunene oppgir at de har utarbeidet en overordnet beredskapsplan.

Beredskapsplanen skal til enhver tid være oppdatert, og som et minimum skal den revideres én gang per år.

- 7 prosent er i gang med revidering inneværende år og 53 prosent reviderte planen i 2020. 40 prosent reviderte planen i 2019 eller tidligere (figur 5).

Overordnet beredskapsplan

Figur 5. Andelen kommuner med overordnet beredskapsplan og fra hvilket år.

Det er viktig at alle kommuner jobber med å tilfredsstille lovkravet om en oppdatert beredskapsplan. I år er det flere kommuner som bemerker at revisjon av beredskapsplanen er utsatt på grunn av pandemihåndteringen. Samtidig er det viktig at endringer blir tatt inn i beredskapsplanen fortløpende. En kommune utdyper sitt svar slik:

«Vi har ukentlig møte i kriseledelsen og pandemien gir oss fortløpende forbedringspunkter som vi tar inn i planen.»

2.2.1 Minimumskravene til overordnet beredskapsplan

Overordnet beredskapsplan skal utarbeides med utgangspunkt i helhetlig ROS.

- 74 prosent av de som har overordnet beredskapsplan svarer at den helhetlige ROS-analysen danner utgangspunktet for planen.
- 23 prosent svarer at ROS-analysen delvis ligger til grunn for beredskapsplanen.

I tillegg skal beredskapsplanen, som et minimum, inneholde:

- a) en plan for kommunens kriseledelse som gir opplysninger om hvem som utgjør kommunens kriseledelse og deres ansvar, roller og fullmakter, herunder hvem som har fullmakt til å bestemme at kriseledelse skal samles
- b) en varslingsliste over aktører som har en rolle i kommunens krisehåndtering. Kommunen skal informere alle som står på varslingslisten om deres rolle i krisehåndteringen
- c) en ressursoversikt som skal inneholde opplysninger om hvilke ressurser kommunen selv har til rådighet og hvilke ressurser som er tilgjengelige hos andre aktører ved uønskede hendelser. Kommunen bør på forhånd inngå avtaler med relevante aktører om bistand under kriser
- d) evakueringsplaner og plan for befolkningsvarsling basert på den helhetlige ROS-analysen
- e) plan for krisekommunikasjon med befolkningen, media og egne ansatte

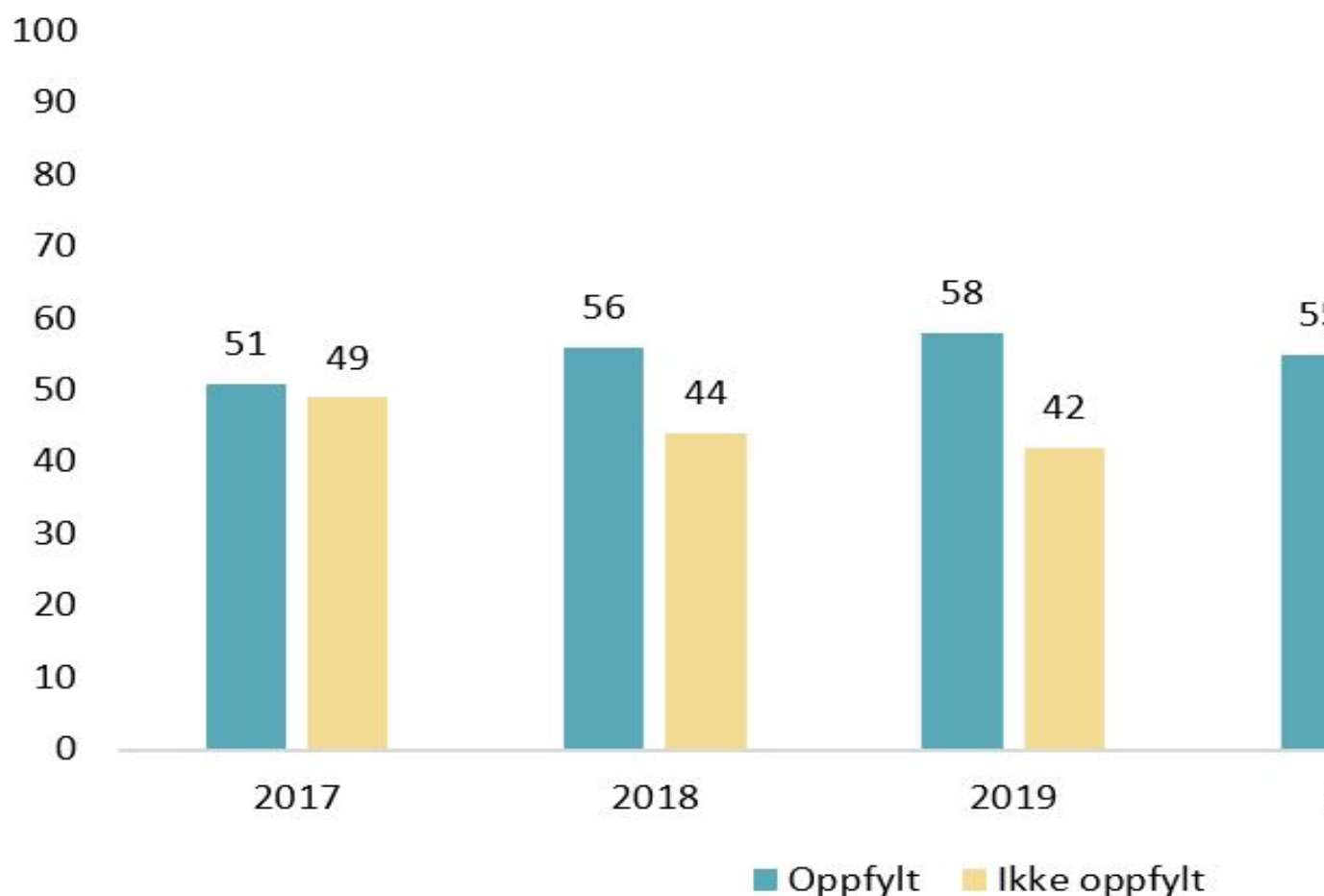
For å kunne si noe om kvaliteten på overordnet beredskapsplan, har vi spurt om oppfølgingen av disse minimumskravene (med unntak av plan for befolkningsvarsling).

Blant kommunene som har utarbeidet overordnet beredskapsplan, oppgir alle at de har en plan for kommunens kriseledelse.

- 99 prosent oppgir at de har varslingslister på plass.
- 96 prosent har oversikt over interne og eksterne ressurser.
- 95 prosent oppgir at de har en plan for krisekommunikasjon.
- 87 prosent oppgir at de har en evakueringsplan.

47 prosent av kommunene har en beredskapsplan som oppfyller samtlige av de utvalgte kravene, mens 53 prosent mangler ett eller flere krav.

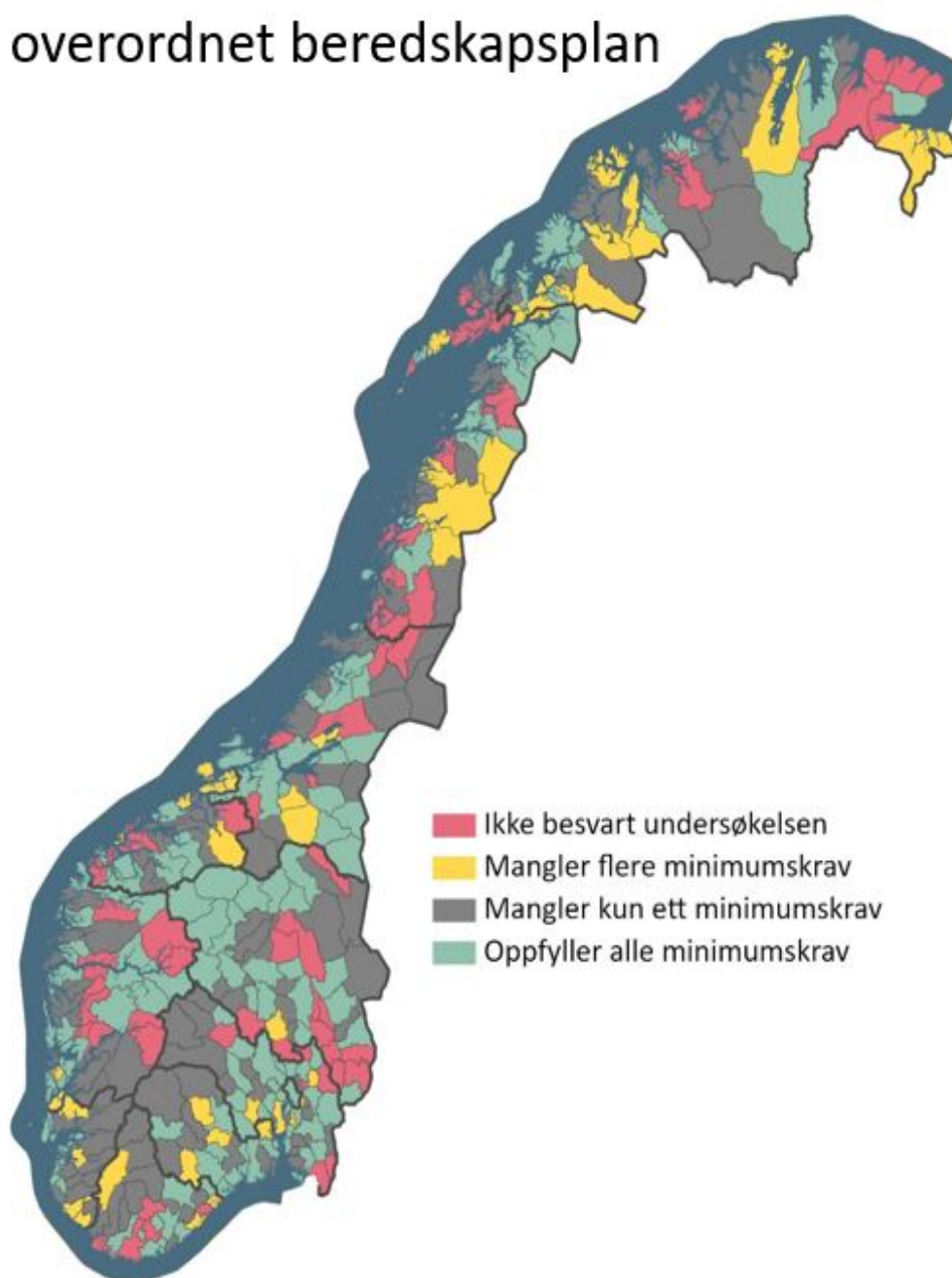
Oppfylt minimumskrav i overordnet b

Figur 6. Andelen kommuner som har en overordnet beredskapsplan som oppfyller samtlige minimumskrav, og andelen som mangler ett eller flere krav. 2017-2021.

Samlet sett har det vært en positiv utvikling de siste årene med at flere kommuner har samtlige minimumskrav på plass. I årets undersøkelse melder flere av kommunene at de ikke har hatt tid til å revidere overordnet beredskapsplan på grunn av pandemihåndteringen. Det forklarer den markante nedgangen fra 55 til 47 prosent fra i fjor. Ser vi nærmere på tallene, ser vi at 40 prosent mangler bare ett minimumskrav. I fjor var dette tallet 28. Det kravet flest mangler er en oppdatert beredskapsplan.

Minimumskrav til overordnet beredskapsplan

Figur 7. Kart som viser en oversikt over hvilke kommuner som oppfyller alle minimumskravene til overordnet beredskapsplan (grønn), hvilke kommuner som kun mangler ett krav (grå) og hvilke kommuner som mangler flere krav (gul) eller ikke har besvart spørsmålet (rød).

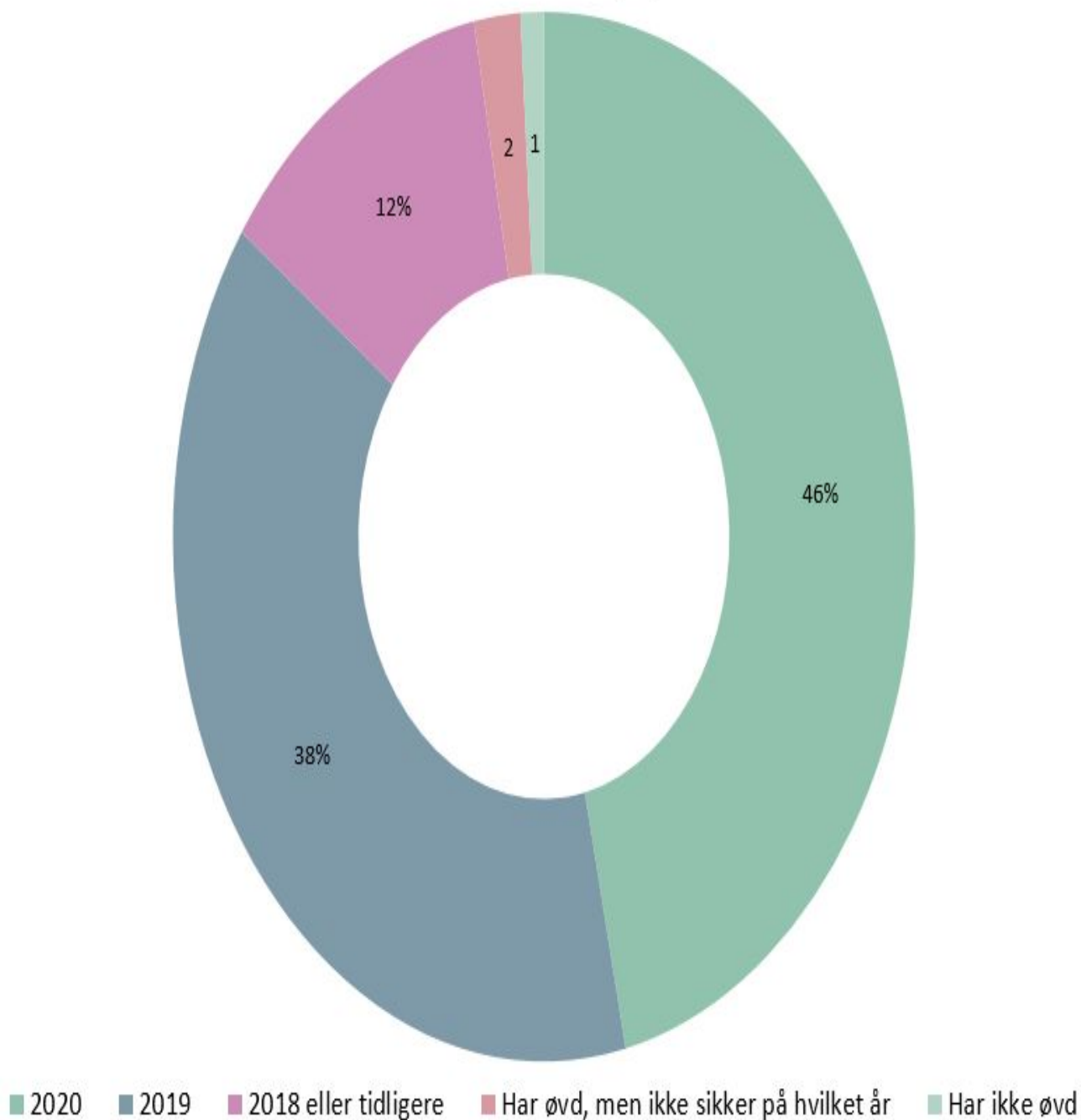
Ser vi på kartet som viser oversikten over kommuner med oppfylte minimumskrav til overordnet beredskapsplan ser vi at det er kommuner i Vestfold og Telemark og Oslo og Viken som oppfyller flest krav (figur 7).

2.2.2 Er beredskapsplanen øvd?

Forskrift til kommunal beredskapsplikt stiller krav om at kommunen skal øve beredskapsplanen hvert annet år. Scenarioene som øves bør hentes fra kommunens helhetlige ROS-analyse. Dersom det skjer en alvorlig hendelse i en kommune, er håndteringen avhengig av samvirke med andre aktører. Øvelser er derfor en viktig arena for kommunen i å utvikle sin samordningsrolle.

- 84 prosent av kommunene svarer at de har øvd egen beredskapsorganisasjon i løpet av de siste to årene (figur 8).

Øvd beredskapsplan

Figur 8. Andelen kommuner som har øvd overordnet beredskapsplan, og hvilket år den sist ble øvd.

Det er flere kommuner som bemerker at de har håndtert reelle hendelser i 2020 og mange ser på håndtering av hendelser som en god erstatning for øvelser.

«I løpet av 2020 ble det ikke prioritert tid til å gjennomføre øvelser på grunn av den pågående pandemien. Kommunens kriseledelse anser håndtering av akutte utfordringer underveis i pandemien for å gi et bedre læringsutbytte enn en øvelse.»

En ekstraordinær hendelse som må håndteres over tid kan kvalifisere vel så bra som en øvelse når det gjelder å øke krisehåndteringsevnen. Funn og forbedringspunkter avdekket i både øvelser og hendelser, er det som styrker robustheten og reduserer sårbarhet. Det er likevel en forskjell ved at hendelser kommer ubeleilig og må håndteres ad hoc, mens øvelser kan planlegges for å sikre et mer systematisk læringsutbytte.

Gjennom øvelser kan man teste og videreutvikle systemer, funksjoner og kompetanse, eller påvise effekt av gjennomførte tiltak og endringer. I tillegg ligger det stor verdi i læringen som finner sted i planleggingsfasen, i tillegg til selve gjennomføringen av en øvelse.

Øvelser er også et viktig virkemiddel for å øke kompetanse knyttet til krisehåndtering og styrke samarbeidet med andre aktører. Jo mer komplekst samfunnet blir og jo mer avhengige aktørene blir av hverandre, desto større blir behovet for å samvirke. Den enkelte aktør bør øve sin organisasjon systematisk i henhold til en øvelsesplan. Og når det gjelder tverrsektorielle utfordringer på lokalt nivå er det viktig at aktørene øver sammen.

Koronapandemien har uten tvil utfordret krisehåndteringsevnen internt og på tvers av virksomheter og nivåer.

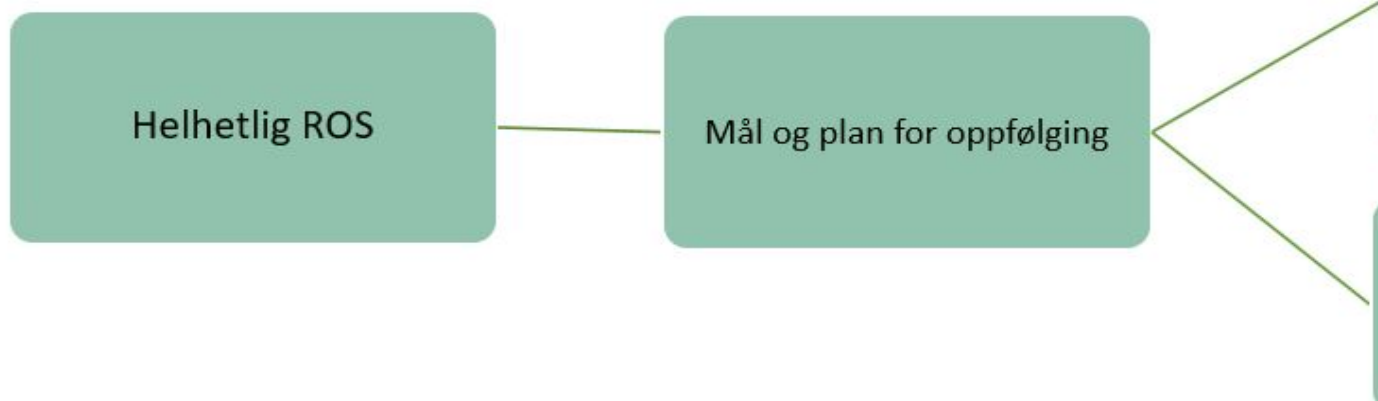
Det er derfor viktig å styrke den samlede kompetansen når det gjelder øvelser som virkemiddel i det helhetlige og systematiske arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap.

Når vi rammes av pandemi, flom, skogbrann eller skred blir beredskapen satt på prøve, og forhåpentligvis fører det til at vi blir bedre rustet til å håndtere neste prøvelse – eller øvelse.

2.3 Helhetlig og systematisk samfunnssikkerhetsarbeid

Det er et krav at kommunens samfunnssikkerhetsarbeid skal være helhetlig og systematisk, og at det er forankret i kommunestyret. På bakgrunn av den helhetlige ROS-analysen skal kommunen utarbeide mål og strategier for samfunnssikkerhetsarbeidet i kommunen og ha en plan for oppfølging. ROS-analysen er dermed en viktig premissleverandør for mer enn bare beredskapsplanlegging, og skal i tillegg inngå i kommunens plan- og styringssystemer (figur 9). Det er med andre ord et krav om at samfunnssikkerhetsarbeidet skal være et kontinuerlig arbeid også når det ikke skjer en hendelse eller er en øvelse på gang.

Kobling mellom samfunnssikkerhetsarbeid o

***Figur 9.** Integrering og oppfølging av samfunnssikkerhetsarbeidet i kommunen.*

2.3.1 Mål og plan for oppfølging

For å kartlegge om kommunene jobber helhetlig og systematisk med samfunnssikkerhetsarbeidet har vi spurt om de har mål for arbeidet og plan for oppfølging. Målsettinger og strategier bør gjenspeile hvordan kommunen vil jobbe for å styrke samfunnssikkerheten og si noe om de valgene kommunen vil ta for å nå sine langsiktige mål.

- 81 prosent av kommunene har utarbeidet mål for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap.
- 69 prosent har utarbeidet planer for oppfølging av samfunnssikkerhetsarbeidet.

2.3.2 Forankring i kommunestyret

En viktig indikator for kvaliteten på samfunnssikkerhetsarbeidet er at det har en forankring i kommunens administrative og politiske ledelse. Ved å legge til rette for kommunestyrebehandling av helhetlig ROS, plan for oppfølging og overordnet beredskapsplan, legges det også til rette for at kommunens ledelse tar stilling til viktige samfunnssikkerhetsspørsmål. Kommunestyret bør involveres både i oppstart av arbeidet og

når analysen foreligger, men det er opp til kommunene selv å bestemme når og hvordan dette gjøres.

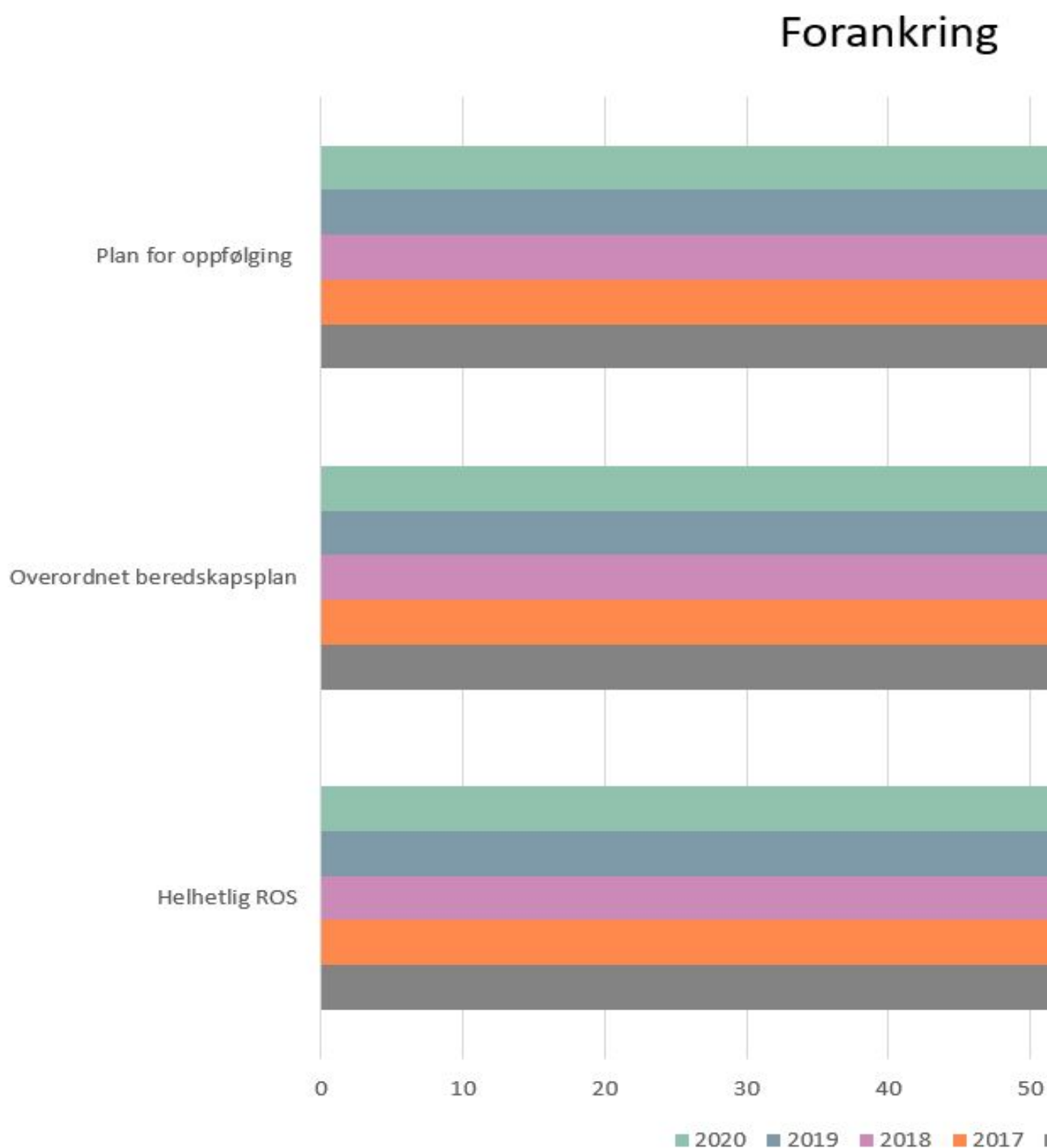
Årets undersøkelse viser at det generelt er god forankring av viktige styrende dokumenter i kommunestyret (figur 10).

Forankring av helhetlig ROS i kommunestyret er et krav i forskrift til kommunal beredskapsplikt og resultatene for i år viser at

- 94 prosent av kommunene oppfyller dette kravet.

Forankring av plan for oppfølging og overordnet beredskapsplan er ikke et forskriftskrav og resultatene for dette er også noe lavere, men likevel ganske stabilt høyt.

- Plan for oppfølging er forankret hos 73 prosent av kommunene.
- Overordnet beredskapsplan er forankret hos 80 prosent av kommunene.

Figur 10. Forankring av helhetlig ROS, plan for oppfølging og overordnet beredskapsplan i kommunestyret.

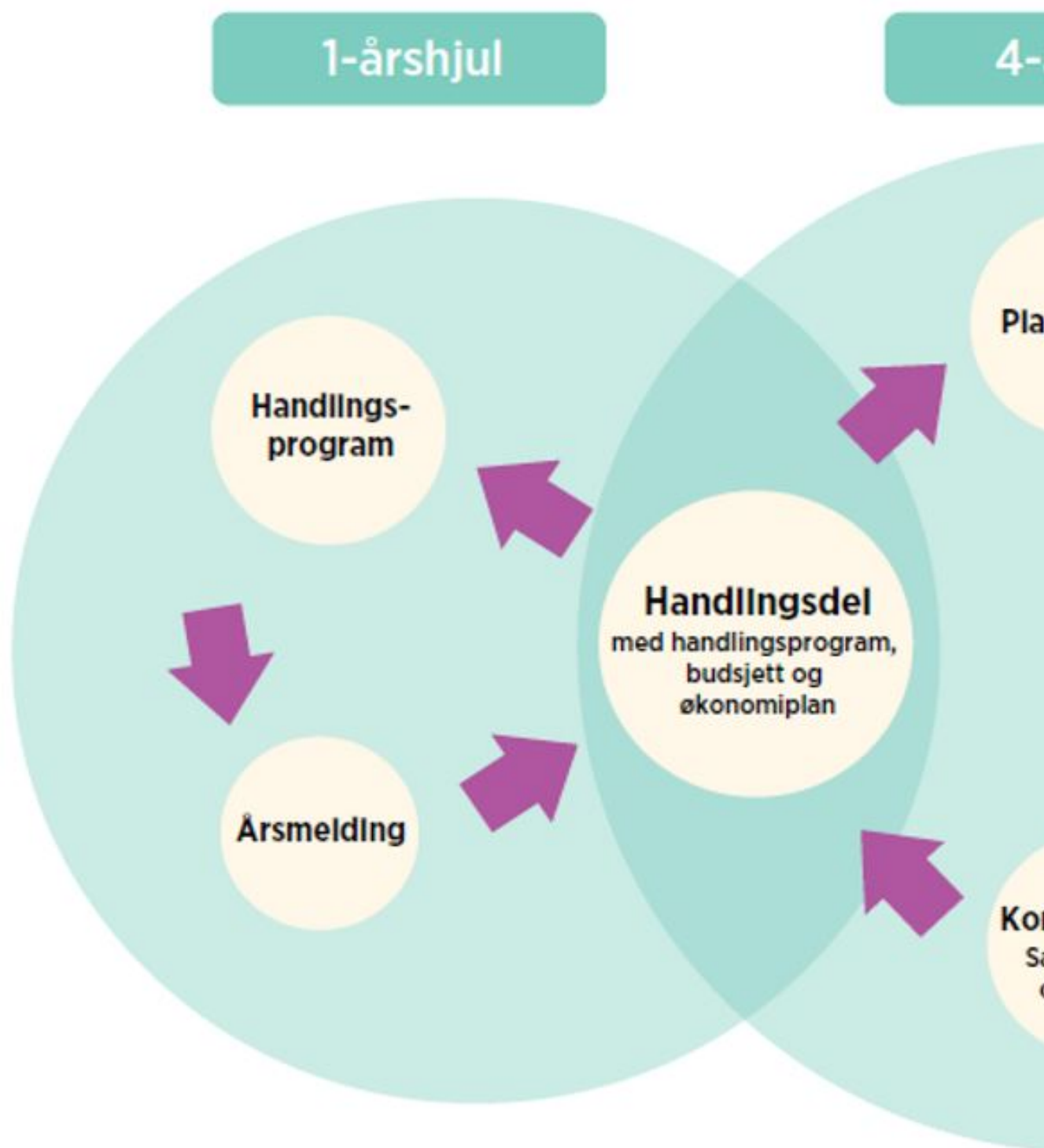
I tråd med ansvars- og likhetsprinsippet er det kommunens ledelse i det daglige som også skal håndtere en uønsket hendelse. At kommunene vurderer det som viktig å involvere kommunens ledelse, er en fornuftig tilnærming slik at de har kjennskap til og får eierskap til beredskapsplanen. Resultatene viser at den politiske ledelsen i kommunene får et godt

kunnskapsgrunnlag for sine avgjørelser som påvirker det videre arbeidet med samfunnssikkerhet i kommunen.

2.3.3 Kobling mellom samfunnssikkerhetsarbeid og kommunens plansystem

Forskrift til kommunal beredskapsplikt gir kommunen plikt til å integrere og følge opp samfunnssikkerhetsarbeidet i planer etter plan- og bygningsloven (pbl). I § 3-1 (i pbl) heter det at planer skal fremme samfunnssikkerhet ved å forebygge risiko for tap av liv, skade på helse, miljø og viktig infrastruktur, materielle verdier mv. Ved å integrere kommunens arbeid med kommunal beredskapsplikt i plansystemet vil arbeidet i større grad synliggjøres og få en tydeligere forankring (figur 11).

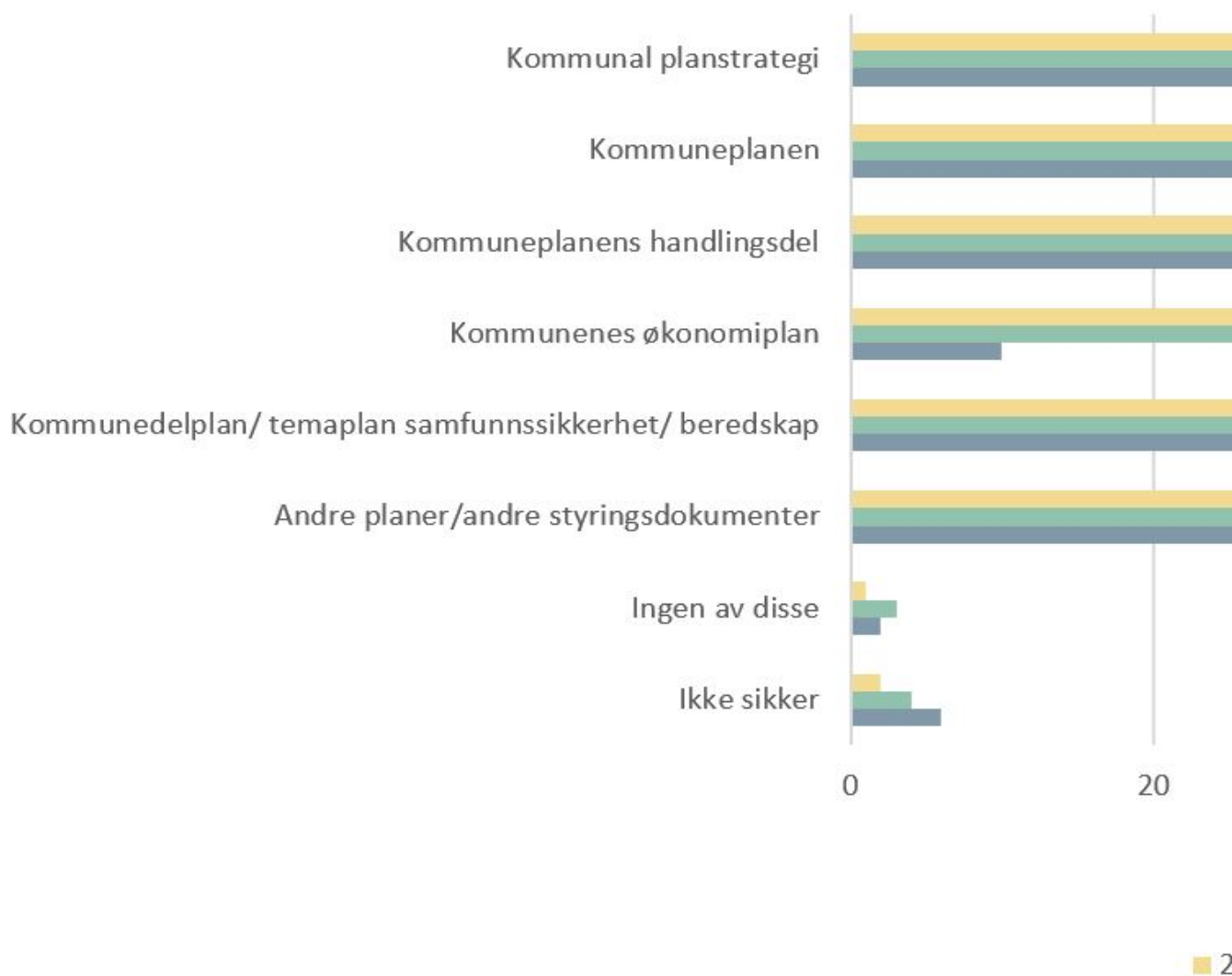
Helhetlig ROS kan for eksempel fungere som et kunnskapsgrunnlag i kommunenes arbeid med planstrategi og kommuneplan. Funn i den helhetlige ROS-analysen kan tas inn som satsingsområde(r) der kommunen ofte tar stilling til langsiktige utfordringer (for eksempel klimaendringer). Eventuelle tiltak kan følges opp gjennom handlingsdel og økonomiplan. I plan for oppfølging av helhetlig ROS kan man beskrive tiltak som skal følges opp i arealplanleggingen. Helhetlig ROS kan i tillegg avdekke naturfarer som må følges opp med ytterligere undersøkelser.

Figur 11. Arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap må integreres i planer etter plan- og bygningsloven.

Det kommunale plansystemet er et vesentlig virkemiddel for å ivareta samfunnssikkerhet og legge til rette for å utvikle trygge og robuste lokalsamfunn. Derfor har vi spurt kommunene om deres arbeid med samfunnssikkerhet er integrert i planer etter plan- og bygningsloven.

Samfunnssikkerhet integ

Figur 12. Er kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap integrert i en eller flere av følgende planer etter plan- og bygningsloven?

Spørsmålet belyser hvorvidt det er en kobling mellom helhetlig ROS, overordnet beredskapsplan og kommunens øvrige plansystem (figur 12). Årets undersøkelse viser at:

- 84 prosent har integrert samfunnssikkerhetsarbeidet i kommunal planstrategi.
- 76 prosent i kommuneplanen.
- 51 prosent i kommuneplanens handlingsdel.
- 39 prosent i kommunedelplan/temaplan for samfunnssikkerhet og beredskap.

- 44 prosent i kommunens økonomiplan.
- 41 prosent svarer at det er integrert i andre planer.

Resultatene viser en svak økning fra i fjor. Det betyr at hensynet til samfunnssikkerhet i planer etter pbl ivaretas i større grad enn tidligere, men det er fortsatt store variasjoner mellom kommunene. Resultatet gjenspeiles i årsrapporteringene fra statsforvalterembetene, der flere embeter også trekker fram at ROS-analysene framstår som lite kvalitetssikret. Det er positivt at statsforvalteren følger opp kommunene i dette arbeidet, og vi anbefaler at fokuset fortsatt er høyt på dette i årene som kommer.

2.4 Kommunen som samordner

Kommunal beredskapsplikt gir kommunen en plikt til å være en pådriver i arbeidet med samfunnssikkerhet, invitere med andre samfunnssikkerhetsaktører og legge til rette for samarbeid om virkemidlene.

Årets undersøkelse viser en positiv utvikling i samarbeidet mellom kommunene og andre beredskapsaktører.

2.4.1 Samarbeid om helhetlig ROS

Kommunen skal påse at relevante offentlige og private aktører inviteres med i arbeidet med utarbeidelse av risiko- og sårbarhetsanalysen. I arbeidet med helhetlig ROS er det ikke bare sluttproduktet som er viktig, men også prosessen rundt. Mye kunnskap kommer fram gjennom samarbeid med andre aktører i ulike faser av analysearbeidet. Flere aktører er av vesentlig betydning for kommunens arbeid med samfunnssikkerhet, og kommunen skal legge til rette for samarbeid med disse. Eksempler på slike aktører er politi, frivillige organisasjoner, storulykkevirksomheter, energi- og nettselskaper, Avinor, Kystverket, Forsvaret og Sivilforsvaret. Et tverrfaglig samarbeid, både innad i kommunen og eksternt med andre offentlige og private aktører, er vesentlig for å få relevant kunnskap.

Resultatene i årets undersøkelse viser at flere har samarbeidet med frivillige organisasjoner, Sivilforsvaret og Forsvaret om helhetlig ROS enn året før, men det er fortsatt potensial for økt samarbeid (2020 i parentes):

Blant de kommunene som har gjennomført helhetlig ROS har

- 83 (83) prosent samarbeidet med andre offentlige aktører.
- 61 (65) prosent samarbeidet med private aktører og
- 67 (62) prosent med frivillige organisasjoner.
- 57 (57) prosent samarbeidet med andre kommuner.
- 51 (48) prosent samarbeidet med Sivilforsvaret og 39 (32) prosent med Forsvaret.

2.4.2 Samarbeid om beredskapsplanlegging

DSB anbefaler at kommunen utarbeider overordnet beredskapsplan i samarbeid med øvrige samfunnssikkerhetsaktører. Da vil man få gjensidig oversikt over planer, ansvar, roller og ressurser.

Blant de kommunene som har en overordnet beredskapsplan svarer (2020 i parentes):

- 74 (77) prosent at de har samarbeidet med andre offentlige aktører.
- 56 (63) prosent at de har samarbeidet med frivillige organisasjoner.
- 46 (61) prosent at de har samarbeidet med andre kommuner.
- 41(49) prosent at de har samarbeidet med private aktører.
- 37 (44) prosent at de har samarbeid med Sivilforsvaret og
- 24 (28) prosent Forsvaret.

Nedgangen i årets resultater kan i hovedsak skyldes at kommunene har stått i en kontinuerlig krisehåndtering i forbindelse med pandemien.

2.4.3 Samarbeid om øvelser og krisehåndtering

For å få til en effektiv håndtering av uønskede hendelser, er det nødvendig med samarbeid om øvelser og krisehåndtering.

Øvelser er en viktig arena for kommunenes videreutvikling av samordningsrollen. Kommunene bør derfor planlegge, gjennomføre og evaluere øvelser i samarbeid med eksterne aktører. Scenarioene for øvelsene bør hentes fra kommunens helhetlige ROS.

For eksempel kan hyppigere og sterkere naturhendelser bety flere situasjoner hvor beredskapsressursene blir uttømt, og det er derfor behov for å tenke langsiktig og planlegge for håndtering av hendelser som er større enn hva vi ser i dag.

Blant de kommunene som har hatt øvelser, svarer (2020 i parentes):

- 80 (82) prosent at de har samarbeidet med andre offentlige aktører.
- 56 (59) prosent at de har samarbeidet med andre kommuner.
- 47 (49) prosent at de har samarbeidet med frivillige organisasjoner.
- 33 (35) prosent samarbeid med private aktører.
- 33 (36) prosent at de har samarbeid med Sivilforsvaret og
- 19 (20) prosent Forsvaret.

For å kunne håndtere en krise på en god måte, er det nødvendig at deltakere i kommunens kriseorganisasjon er kjent med ansvar, organisering og rollefordeling. Det er opp til kommunen selv hvordan de organiserer sin kriseorganisasjon. Lov om kommunal beredskapsplikt stiller kun krav om en kriseledelse, og at de som inngår i krisehåndteringen har fått opplæring. En kriseledelse vil ha behov for støtte og vi har derfor spurt kommunene hvem de samarbeider med når det gjelder krisehåndtering.

Til spørsmålet om hvem kommunene har samarbeidet med innen krisehåndtering, så svarer (2020 i parentes):

- 85 (75) prosent at de har samarbeidet med andre offentlige aktører.
- 66 (58) prosent at de har samarbeidet med andre kommuner.
- 66 (51) prosent samarbeid med frivillige organisasjoner.
- 52 (41) prosent at de har samarbeidet med private aktører.

- 38 (37) prosent har samarbeid med Sivilforsvaret og
- 22 (18) prosent Forsvaret.

Resultatene viser at når det kommer til krisehåndtering har kommunene samarbeidet med andre aktører i betydelig større grad enn tidligere år.

2.4.4 Samarbeid med andre kommuner

Store utfordringene på tvers av sektorer, fagområder, forvaltningsnivåer og aktører krever gode areaer for samordning. Håndteringen av pandemien har ført til en betydelig belastning på kommunenes evne til å opprettholde alle sine funksjoner og tjenester. Årets undersøkelse viser at kommunene samarbeider mer om krisehåndtering enn de har gjort tidligere (figur 13). Dette er en positiv utvikling som gir kommunene bedre grunnlag for en felles situasjonsforståelse, et felles budskap og målrettede tiltak.

Figur 13. Samarbeid med andre kommuner når det gjelder helhetlig ROS, overordnet beredskapsplan, øvelser og krisehåndtering.

2.4.5 Kommunalt beredskapsråd

DSB anbefaler kommunene å etablere kommunalt beredskapsråd. Det vil være en viktig arena for å ivareta samordningsrollen innen samfunnssikkerhetsarbeidet i kommunene. Beredskapsrådet består ofte av lokale aktører fra politisk og administrativ ledelse i kommunen, representanter fra private og offentlige samfunnssikkerhetsaktører som eiere av

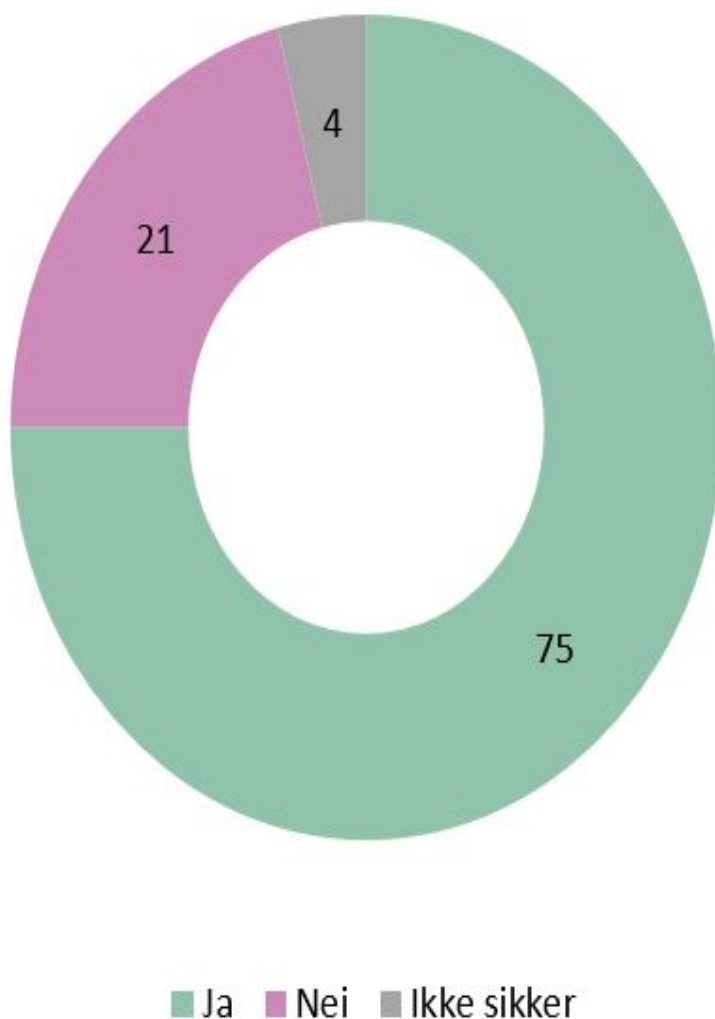
kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner, næringsliv, frivillige organisasjoner, politi, Sivilforsvaret og Forsvaret. Det kommunale beredskapsrådet er naturlig å involvere i arbeidet med helhetlig ROS, overordnet beredskapsplan og øvelser.

75 prosent svarer at de har etablert kommunalt beredskapsråd, 21 prosent har ikke gjort det, og 4 prosent er ikke sikker. Dette er en liten økning fra året før. Samtidig sier resultatet ikke noe om hvordan kommunene bruker beredskapsrådet. Av kommentarene kan det se ut som at flere har et sovende beredskapsråd, og at det er noe usikkerhet knyttet til hva rådet i praksis skal brukes til:

"Beredskapsrådet er etablert og deltagere definert, men det er flere år siden det har vært i aktivitet".

Flere skriver også at det skal etableres kommunalt beredskapsråd i løpet av 2021.

Kommunalt beredskapsråd

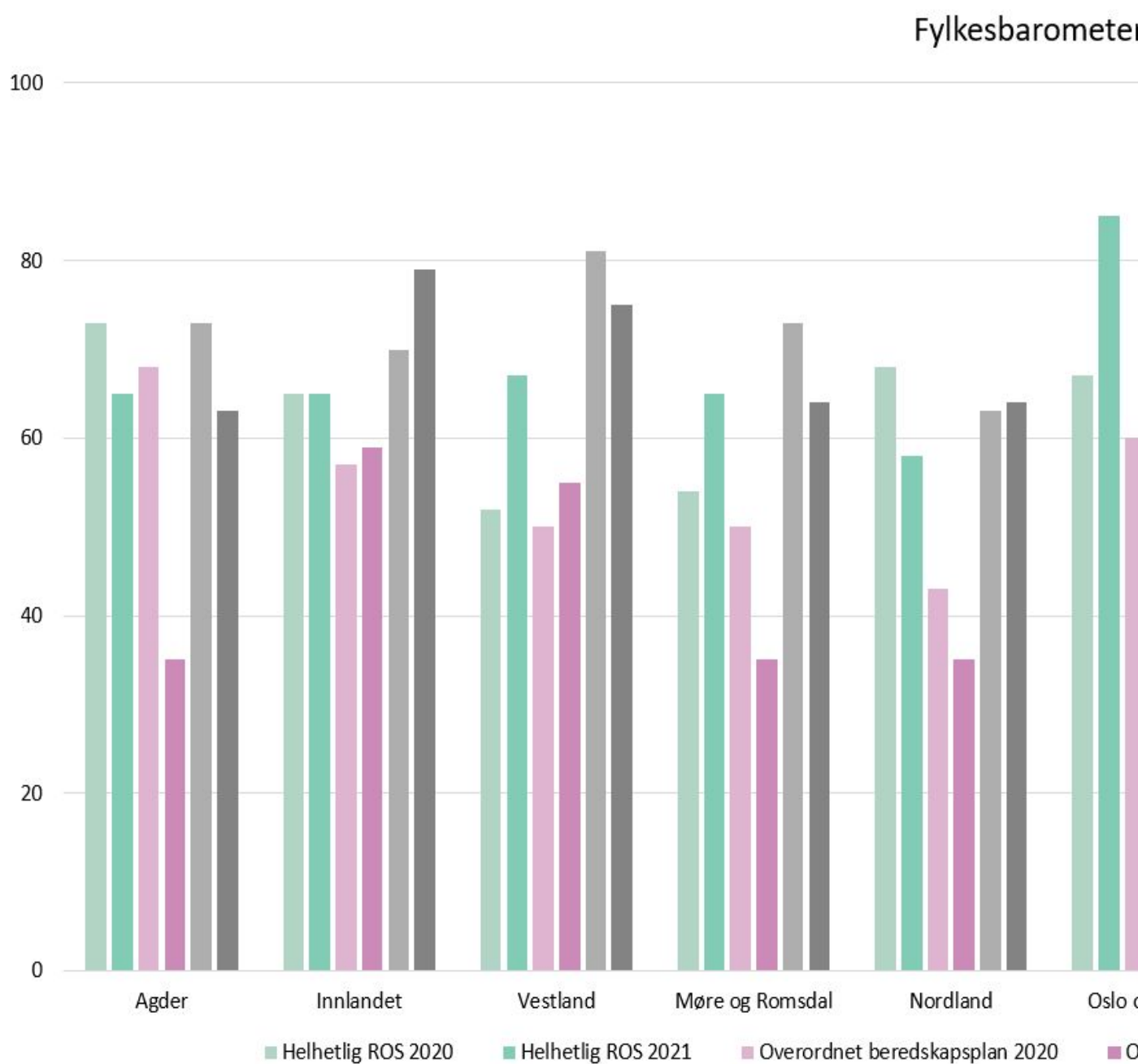

Figur 14. Andelen kommuner som har etablert kommunalt beredskapsråd.

[Tilbake til innholdsfortegnelse](#)

3. Fylkesbarometer

Kommuneundersøkelsen har de senere årene vist en positiv utvikling når det gjelder antall kommuner som oppfyller kravene i kommunal beredskapsplikt. Som tidligere år presenterer fylkesbarometeret et samlet bilde av status for ivaretagelse av kommunal beredskapsplikt i landets fylker (figur 15). Årets fylkesbarometer viser resultatene fra 2020 og 2021.

Figur 15. Tallene viser andelen kommuner som har helhetlig ROS og oppfyller samtlige av de kravene vi har spurt om (grønne søyler), overordnet beredskapsplan med samtlige krav (rosa søyler) og plan for oppfølging (grå søyler) per fylke.

Vestfold og Telemark og Oslo og Viken er i en særstilling når vi ser alle resultatene samlet. I disse fylkene ligger resultatet et godt stykke over gjennomsnittet på alle målepunktene.

Trøndelag og Innlandet peker seg også positivt ut.

- Resultatene for 2021 viser at kommunene i 2020 har hatt mindre tid til å jobbe med planverk og systematisk oppfølging av samfunnssikkerhetsarbeidet.
- Rogaland og Oslo og Viken har den største andelen av kommuner som oppfyller flest minimumskrav til helhetlig ROS.
- Resultatene viser videre at det er kommuner i Vestfold og Telemark, Trøndelag og Oslo og Viken som skårer høyest i å oppfylle flest minimumskrav til overordnet beredskapsplan.
- Når det gjelder plan for oppfølging er det Rogaland, Vestfold og Telemark og Møre og Romsdal som skårer høyest.
- Kommunene i Vestland gjør et stort byks i positiv retning i å ha en plan for oppfølging.

[Tilbake til innholdsfortegnelse](#)

4. Statsforvalteren veileder

Statsforvalteren har en svært viktig oppgave i å veilede og følge opp kommunene i deres arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap.

I 2015 spurte vi kommunene om de har fått veiledning av fylkesmannen i oppfølging av kommunal beredskapsplikt, og hvilke temaer det var gitt veiledning i. I årets undersøkelse har vi valgt å ta disse spørsmålene opp igjen.

Siden hele 2020 har vært preget av pandemihåndteringen, kan det være vanskelig å sammenligne resultater fra dette året med et mer normalt år. Noen av svarene gir likevel et godt bilde av samarbeidet mellom kommunene og statsforvalteren i 2020. Videre gjenspeiler resultatene fra kommuneundersøkelsen i stor grad det statsforvalterne har beskrevet i sine årsrapporter. Vi har derfor valgt å knytte noen kommentarer fra embetenes rapporteringer inn i dette kapittelet.

På spørsmålet om kommunen har fått veiledning i oppfølging av kommunal beredskapsplikt viser svarene i kommuneundersøkelsen en betydelig økning i generell veiledning i 2020, sammenlignet med 2015. Fysiske samlinger og oppfølging etter tilsyn har naturlig nok ikke vært gjennomført i like stor grad. Som ventet er mye av veiledningen knyttet til covid-19-håndteringen, slik flere kommuner bemerker:

"Covid-19 har gjort at kommunen i 2020 har hatt løpende kontakt med Fylkesmannen og andre kommunar".

"2020 har vært et unntaksår med tett kontakt med statsforvalter, noe som også kan sees på som veiledning".

Tilsvarende kommentarer finner vi i statsforvalternes årsrapporter, der samtlige embeter peker på hvordan pandemi-håndteringen har ført til et tettere forhold til kommunene:

"I 2020 har kontakten med kommunene vært svært nær og god".

"Året då vi skulle halda avstand, blei òg eit år som bringa kommunane og embetet meir saman".

Ett embete er ekstra tydelig på merverdien av krisehåndteringen:

"Mange av de gode resultatene i 2020 kan sies å komme på grunn av eller på tross av koronaen. Eksempelvis har tettere dialog med og oppfølging av kommunene på ulike fagområder vært en nødvendighet pga. fylkesmannens rolle i pandemihåndteringen, men dette har samtidig gitt positive merverdier vi vil trekke på for senere samarbeid".

På spørsmål om hvilke tema det ble gitt veiledning i, svarer omtrent halvparten av kommunene i kommuneundersøkelsen at veiledningen i hovedsak har handlet om krisehåndtering, bruk av krisestøtteverktøy og øvelser. En kommune kommenterer det slik:

"Året 2020 har vore prega av faktisk og praktisk krisehandtering. Derfor har kommunar, statsforvaltaren og andre organ hatt tett samarbeid og jamnlege møter for å handtere pandemien med dei utfordringar som har kome".

Mange svarer også helhetlig ROS, systematisk samfunnssikkerhetsarbeid og overordnet beredskapsplan, selv om dette er noe lavere enn i 2015:

"Pga koronapandemien har det vore mindre veiledning om generelt beredskapsarbeid enn vanlig i 2020".

"Beredskapsfeltet i 2020 har hovedsakelig handlet om pandemien og i liten grad øvrige deler av fagfeltet".

"Deler av planverket skulle vært revidert i 2020, men på grunn av mye arbeid med covid-19 i hele kommunesektoren, har det i 2020 vært mindre tid til å fokusere /revidere dette planverket. Vi har derfor en målsetting om å utføre dette arbeidet i 2021".

Avsluttende oppsummering:

2020 har vært et spesielt og krevende år, der kommunenes beredskap har blitt prøvd under en langvarig og omfattende krise. Kommuneundersøkelsen 2021 er ingen evaluering av kommunenes covid-19-håndtering, men svarene og kommentarene til 80 prosent av landets kommuner gir oss et lite innblikk i hverdagen i beredskapsmiljøene i kommune-Norge, slik også disse kommentarene viser:

"Det gjøres en formidabel jobb i hele kommunen for å stå i den pågående pandemien, og det som mangler av dokumentasjon og oppfølging av gjeldende lovverk jobbes det jevnt med for å få på plass".

"Dette året har krevd mye og 50% stilling til beredskap har vore for lite. Vi har klart oss fint til no, men det er likevel mange arbeidsoppgåver og planar som ikkje er gjennomført etter planen".

Til tross for de krevende arbeidsforholdene, viser årets kommuneundersøkelse at det fortsatt jobbes jevnt og godt for å oppfylle kommunal beredskapsplikt ute i kommunene. Det er naturlig å forvente at erfaringene fra håndteringen av koronapandemien på alle forvaltningsnivåer vil bidra til å bedre samfunnssikkerhetsarbeidet i årene framover.

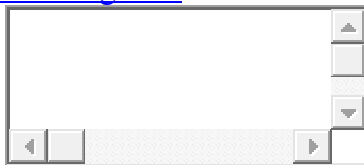
[Tilbake til innholdsfortegnelse](#)

5. Vedlegg

>> [Vedlegg - Spørreskjema 2021](#)

[Tilbake til innholdsfortegnelse](#)

[Lukk](#) Del lenke:

Delegering av myndighet til kommunalt oppgavefellesskap

Av Nicolay Biørn-Lian, Samfunnsbedriftene. 26. april 2021

Et kommunalt oppgavefellesskap kan ikke treffe enkeltvedtak

Kommunale oppgavefellesskap kan ikke gis myndighet til å treffe «enkeltvedtak», altså forvaltningsvedtak som gjelder bestemte personer. Det går frem av departementets ferske svarbrev.

Det var i slutten av februar i år at Samfunnsbedriftene ba Kommunal- og moderniseringsdepartementet avklare om et kommunalt oppgavefellesskap kan gis myndighet til å treffe enkeltvedtak.

- Bakgrunnen var at det hadde oppstått uklarheter rundt forholdet mellom kommuneloven § 5-4 om kommunens generelle adgang til å delegere vedtaksmyndighet til andre rettssubjekter - og kommuneloven § 19-1 andre ledd som fastsetter en delegeringsskranke til oppgavefellesskap, forklarer advokatfullmektig Elen Schmedling Gimnæs i Samfunnsbedriftene.

Nå har departementet kommet med en tolkningsuttalelse til Samfunnsbedriftene. Der slås det fast at begrepet «vedtak» er videre i kommunelovsammenheng enn i forvaltningsloven. Kommunelovens bestemmelser om delegering i § 5-4 gjelder både vedtak (enkeltvedtak og forskrifter) etter forvaltningsloven og andre former for avgjørelser som en kommune kan treffe.

Mulighet for å løse oppgaver sammen

Kommuneloven åpner for at to eller flere kommuner eller fylkeskommuner kan opprette et kommunalt oppgavefellesskap for å løse felles oppgaver. Kommunene kan bestemme om oppgavefellesskapet skal være et eget rettssubjekt eller ikke.

Kommuneloven § 19-1 andre ledd bestemmer at slike oppgavefellesskap ikke kan gis myndighet til å treffe enkeltvedtak. Departementet legger derfor til grunn at dette både gjelder oppgavefellesskap som er egne rettssubjekt og oppgavefellesskap som ikke er egne rettssubjekt.

Siden kommunelovens § 5-4 gjelder adgangen til å delegere vedtaksmyndighet til andre rettssubjekter, er kommunale oppgavefellesskap som er egne rettssubjekt isolert sett omfattet av denne bestemmelsen.

Får ikke delegere myndighet til enkeltvedtak

Departementet legger likevel avgjørende vekt på at muligheten for å delegere til kommunale oppgavefellesskap er særskilt regulert i § 19-1 andre ledd. Lovgiveren har her tatt konkret stilling til at kommunale oppgavefellesskap ikke kan gis myndighet til å treffe enkeltvedtak.

Departementet legger etter dette til grunn at et kommunalt oppgavefellesskap ikke kan gis generell myndighet til å treffe enkeltvedtak. De kan kun gis myndighet til å fatte slike vedtak om interne forhold i samarbeidet og til å forvalte tilskudd.

Hva er begrunnelsen?

- Samfunnsbedriftene kan ikke se det er gitt noen særskilt begrunnelse for denne delegeringsskranken til oppgavefellesskap, hverken i forarbeidene til kommuneloven eller i tolkningsuttalelsen fra departementet, sier Schmedling Gimnæs.

- På et vis kan det stilles spørsmål om hvorfor det kan være adgang til å delegere myndighet til å treffe enkeltvedtak til et IKS og AS hvis særlovgivningen åpner for det, men ikke til et kommunalt oppgavefellesskap, som tross alt står nærmere kommunen.

- Samfunnsbedriftene oppfatter at det kan ha en sammenheng med hva et kommunalt oppgavefellesskap er tiltenkt å være fra lovgiverens side, nemlig «en enkel samarbeidsmodell for produksjonssamarbeid om mindre omfattende oppgaver», jf. Prop. 46 L punkt 19.3.4.1.

- Kommunalt oppgavefellesskap synes dermed å være ment for samarbeid om typiske driftsoppgaver, løsning av kommunale fellestjenester og lignende, og ikke samarbeid om mer individrettede tjenester der kommunen har myndighet i lov til å treffe enkeltvedtak.

- Modellens tiltenkte anvendelsesområde kan kanskje bidra til å forklare hvorfor man ikke har sett det som nødvendig eller hensiktsmessig å åpne for at kommunen kan delegere myndighet til å treffe enkeltvedtak til slike samarbeid, avslutter Schmedling Gimnæs.

Regjeringen.no

§ 19-1: Delegering av myndighet til kommunalt oppgavefellesskap

Tolkningsuttalelse | Dato: 22.04.2021

Mottager: Samfunnsbedriftene

Vår referanse: 21/1418

Om forholdet mellom kommuneloven § 5-4 og § 19-1 andre ledd.
Kan kommunalt oppgavefellesskap gis myndighet til å treffe enkeltvedtak?

Brevdato: 13. april 2021

Svar på spørsmål om kommuneloven § 19-1 andre ledd - delegering til kommunalt oppgavefellesskap

Vi viser til henvendelse 23. februar 2021. Spørsmålet i henvendelsen dreier seg om forholdet mellom kommuneloven § 5-4 og kommuneloven § 19-1 andre ledd. Reguleres delegeringsadgangen når det gjelder myndighet til å treffe enkeltvedtak til oppgavefellesskap som er et eget rettssubjekt av § 5-4 eller av § 19-1 andre ledd første punktum?

Innledende om kommuneloven §§ 5-3 og 5-4

Kommunelovens generelle delegeringsbestemmelser følger av §§ 5-3 og 5-4.

Felles for disse bestemmelsene er at de regulerer kommunestyrets adgang til å delegere myndigheten til å treffe "vedtak". I Prop. 46 L (2017– 2018) s. 330 og 331 drøfter departementet kommunelovens vedtaksbegrep. Selv om drøftelsen gjøres i forbindelse med spørsmålet om hvilke vedtak som skal kunne lovlighetskontrolleres (lovkapittel 27), gjelder drøftelsen generelt for hele loven. Departementet konkluderer med at *[b]egrepet «vedtak» i kommunelovsammenheng er videre enn forvaltningsloven, og omfatter avgjørelser som ikke er vedtak etter sistnevnte lov.*

Kommunelovens generelle delegeringsbestemmelser gjelder altså både vedtak (enkeltvedtak og forskrifter) etter forvaltningsloven § 2 første ledd b) og c) og andre former for avgjørelser som en kommune kan treffe.

Kommuneloven § 5-4 regulerer ifølge paragrafoverskriften kommunestyrets adgang til å delegere vedtaksmyndighet til andre rettssubjekter. Bestemmelsen er generelt utformet, men er delt opp i to ledd. Første ledd regulerer adgangen til å delegere i «saker som gjelder lovpålagte oppgaver». Andre ledd regulerer delegeringsadgangen i «andre saker». De fleste saker som gjelder enkeltvedtak vil omfattes av første ledd, siden kommunene som oftest treffer enkeltvedtak som følge av en lovpålagt oppgave. Det er imidlertid ikke et vilkår for at en avgjørelse skal være å anse som et enkeltvedtak at den treffes med hjemmel i lov. I prinsippet kan det derfor tenkes at også § 5-4 andre ledd kan være et hjemmelsgrunnlag for å delegere myndighet til å treffe enkeltvedtak.

Innledende om kommuneloven § 19-1

Kommuneloven § 19-1 første ledd bestemmer at to eller flere kommuner eller fylkeskommuner sammen kan opprette et kommunalt oppgavefellesskap for å løse felles oppgaver. Det er opp til kommunene selv å bestemme om oppgavefellesskapet skal være et eget rettssubjekt eller ikke, jf. § 19-4 fjerde ledd bokstav b.

Kommuneloven § 19-1 andre ledd første punktum bestemmer at *[e]t oppgavefellesskap kan ikke gis myndighet til å treffe enkeltvedtak.*

Lovens ordlyd sonderer ikke mellom oppgavefellesskap som henholdsvis er og ikke er et eget rettssubjekt. Departementet mener at det heller ikke legges opp til en slik sondring i lovens forarbeider. I merknaden til bestemmelsen, jf. Prop. 46 L (2017–2018) s. 400, er det riktignok gjort en slik sondring i § 19-1 andre ledd *andre punktum*, men altså ikke etter bestemmelsen i *første punktum*.

Departementet legger derfor til grunn at § 19-1 andre ledd første punktum regulerer delegeringsadgangen både til oppgavefellesskap som er et eget rettssubjekt og oppgavefellesskap som ikke er et eget rettssubjekt.

Forholdet mellom kommuneloven § 5-4 og § 19-1 andre ledd

Spørsmålet er altså om delegeringsadgangen reguleres av kommuneloven § 5-4 eller av § 19-1.

Siden § 5-4 gjelder delegeringsadgangen til andre rettssubjekter, er kommunalt oppgavefellesskap som er et eget rettssubjekt isolert sett omfattet av denne bestemmelsen. Departementet legger likevel avgjørende vekt på at delegeringsadgangen til kommunale oppgavefellesskap er særskilt regulert i § 19-1 andre ledd. Lovgiveren har i dette tilfellet tatt konkret stilling til at kommunale oppgavefellesskap ikke kan gis myndighet til å treffe enkeltvedtak. Det fremgår over at departementet mener at § 19-1 andre ledd første punktum gjelder både de oppgavefellesskapene som er eget rettssubjekt og de som ikke er eget rettssubjekt.

Departementet legger etter dette til grunn at et kommunalt oppgavefellesskap ikke kan gis myndighet til å treffe enkeltvedtak. De kan bare gis myndighet til å fatte vedtak om interne forhold i samarbeidet og til å forvalte tilskudd, jf. § 19-1 andre ledd andre punktum.

Med hilsen

Ragnhild Spigseth (e.f.)
kst. avdelingsdirektør

Vertskommunesamarbeid handler om å overføre myndighet fra en kommune til en annen

Kommunal Rapport 26.04.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Vår kommune har et slags jusnettverk. Er dette en form for vertskommunesamarbeid?

SPØRSMÅL: Fire kommuner har inngått en avtale om et «jusnettverk» plassert i den største kommunen med denne som arbeidsgiver.

Dette er etablert ved at en jurist i én av kommunene har skiftet arbeidsplass og er tilsatt i den største kommunen, men slik at kommunen der hun tidligere var tilsatt, dekker utgiftene til denne stillingen. Samtidig dekker to andre av kommunene utgiftene til en 50 % stilling i det samme «nettverket».

- Les også: [60 færre interkommunale samarbeid etter sammenslåing](#)

Arbeidsgiverkommunen skal etter avtalen stille nettverkets samlede ressurser til disposisjon for de deltakende kommuner i form av juridisk bistand til deres virksomhet, men ikke opptre som prosessfullmektig for kommune i saker for domstol eller fylkesnemnd.

Er dette et administrativt vertskommunesamarbeid etter [kommuneloven § 20-2](#), slik at det krever vedtak i kommunestyret i hver av deltakende kommunene etter denne bestemmelsens andre avsnitt?

SVAR: Vertskommunesamarbeid er definert i [kommunelovens § 20-1](#). Det er et avtalt samarbeid mellom to eller flere kommuner der en kommune «kan overlate utførelsen av lovpålagte oppgaver og delegere myndighet til å treffe enkeltvedtak eller vedta forskrift til en vertskommune». Dette må da skje etter bestemmelsene i dette kapitlet.

Disse gjelder imidlertid bare der vertskommunen tildeles myndighet til å treffe vedtak på vegne av den kommunen den opptre på vegne av (samarbeidskommunen) eller utføre faktiske handlinger som denne har lovbestemt plikt til å utføre og ansvar for.

Les også:

- [Er generalistkommunen død?](#)
- [Generalistkommunen er død](#)

Slik delegering kan skje til en felles folkevalgt nemnd for to eller flere kommuner, der en vertskommune får ansvaret for å drifte denne, men det vanligste er at det inngås avtale om såkalt administrativt vertskommunesamarbeid, der kommunestyret i samarbeidskommunen selv treffer vedtak der man gir kommunedirektøren der fullmakt til å delegere til administrasjonen i vertskommunen å «utføre oppgaver og treffe vedtak i saker som ikke har prinsipiell betydning».

Spørsmålet er altså om reglene om denne type vertskommunesamarbeid gjelder ved en avtale som denne.

Reglene i kommunelovens § 20, og dermed kravet om vedtak i kommunestyret, gjelder bare avtale om de funksjoner som er nevnt i definisjonen av vertskommunesamarbeid i § 20-1. Det dreier seg om utøving av vedtaksmyndighet eller ledelsesansvar for oppfyllelse av lovpålagte forpliktelser. Hvis det er tale om avtale utføring av praktiske oppgaver som ikke er lovregulert, herunder utredningsarbeid som grunnlag for kommunens egen saksbehandling,

er lovhjemmel ikke nødvendig. Dette vil kommunedirektøren kunne inngå avtaler med utenforstående om, så langt kommunestyret ikke har bestemt noe annet.

Den avtalen som er beskrevet ovenfor, må så vidt jeg kan se, ligge utenfor området for reglene i kommunelovens kapittel 20. Det er en avtale om at en særskilt avdeling med jurister i én kommune skal utrede juridiske spørsmål for nabokommuner. Dette vil da være faglige råd til saksbehandlingen i administrasjonen i den enkelte kommune. Dette innebærer at dette «jussnettverket» ikke tildeles selvstendig ansvar for saksforberedelse til folkevalgte organer. De faglige råd og utredninger som gis, må leveres til den enkelte kommunes administrasjon og saksbehandles på vanlig måte før det treffes vedtak der eller saken legges fram for folkevalgt organ. Man kan med andre ord heller ikke delegere ansvar for slutført saksbehandling til dette nettverket uten etter vedtak etter [kommunelovens § 20–2](#) andre avsnitt.

«Jussnettverket» i dette spørsmålet kan dermed ikke tildeles selvstendig vedtaksmyndighet eller ansvar for saksforberedelse til folkevalgte organer.

Administrasjonen i samarbeidskommunen må stadig selv treffe vedtak som ikke må treffes av folkevalgte organer, og den har stadig ansvaret for saksforberedelse og innstilling i saker som forelegges folkevalgte organer i kommunen. Det «jussnettverket» leverer, er da en type tjenester som den enkelte kommune også kunne kjøpt fra private jurister, uten at det var nødvendig med noe særskilt vedtak fra kommunestyret. Det samme må da gjelde når dette skjer med utgangspunkt i en avtale som denne, selv om det her er tale om en litt spesiell konstruksjon som skal ivareta et mer generelt behov for faglig støtte i stedet for etter konkrete oppdrag.

Rettelse: I den opprinnelige teksten stod det i spørsmålet: «Dette er etablert ved at en kommunedirektør i én av kommunene» men det rette skal være: «Dette er etablert ved at en jurist i én av kommunene».

Kan et politisk organ ha gruppearbeid?

Kommunal Rapport 03.05.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Her er vi klart nok i en litt vanskelig gråsoner.

SPØRSMÅL: I forbindelse med revidering av reglement, blant annet delegeringsreglementet, er det stadig ulike syn på dette med gruppearbeid. Til møte i en kommunestyrekomité hadde lederen foreslått digitalt gruppearbeid i tre omganger i forbindelse med strategiplaner i samfunnsplanen. To av medlemmene protesterte mot dette, idet de fremholdt at dette var i strid med møteprinsippet i kommuneloven.

Er det slik at gruppearbeid uansett ikke kan gjennomføres i et politisk organ? Altså heller ikke når man avrunder med samtale og eventuelt vedtak i plenum, der alle i komiteen får samme informasjon og får uttale seg om alle temaer i plenum før komiteen treffer sitt vedtak i saken?

Hva er det i kommuneloven/NOU/forarbeider som eventuelt utelukker bruk av gruppearbeid?

SVAR: Her er vi klart nok i en litt vanskelig gråsoner. Det du spør om, er ikke drøftet direkte i loven eller forarbeidene, så min vurdering bygger på tolkning av lovens system, sammenholdt med uttalelser fra Sivilombudsmannen om beslektede forhold.

Utgangspunktet er bestemmelsen i [kommunelovens § 11–2](#) første avsnitt der det fastslås at «Folkevalgte organer skal behandle saker og treffe vedtak i møter». Denne bestemmelsen gjelder etter [§ 11–1](#) «for kommunale og fylkeskommunale folkevalgte organer og andre kommunale organer hvis ikke annet er bestemt i lov». I [§ 8–1](#) har vi så en regel om at «Medlemmer av et kommunalt eller fylkeskommunalt folkevalgt organ plikter å delta i organets møter hvis de ikke har gyldig forfall». Det som skjer i disse gruppemøtene er klart nok å «behandle saker», selv om det ikke treffes noe vedtak her, og selv om det bare er tale om et forberedende trinn forut for behandlingen i plenum i komiteen.

- Les også: [Bernt svarer: Hva er et folkevalgt organ?](#)

Spørsmålet blir dermed om disse arbeidsgruppene går inn under reglene om «folkevalgte organer» i disse bestemmelsene, eller om det som skjer her, kan anses som uformelle samtaler der enkeltmedlemmer prøver å skaffe seg bedre oversikt over problemstillinger og faktiske forhold, slik at de bedre kan bidra til den formelle saksbehandlingen i komiteen.

I lovens [§ 5–1](#) er det oppstilt en uttømmende liste for hva som kan være folkevalgte organer. Her finner vi blant annet «utvalg, inkludert kommunedelsutvalg og kontrollutvalg» og «kommunestyre- og fylkestingskomiteer», samt «arbeidsutvalg».

Disse gruppemøtene passer ikke inn her, heller ikke som «arbeidsutvalg», som er én enkelt mindre del av et kollegialt organ, med særlige fullmakter eller oppgaver knyttet til vedkommende folkevalgt organs ansvarsområde. I tillegg kan ordføreren etter [6–1](#) fjerde avsnitt, bokstav c «opprette utvalg som skal forberede saker som ikke har prinsipiell betydning», men heller ikke dette passer på den gruppeinndelingen som det her er tale om.

Hvis slike drøftinger organiseres som en del av arbeidet i et folkevalgt organ, må de ses som en del av saksbehandlingen i dette, og da kan det etter min mening ikke være lovlig å etablere slike særgrupper.

Dette kan klart nok være et nyttig virkemiddel til å effektivisere arbeidet i komiteen eller utvalget, men det innebærer en fare for at det blir gitt informasjon eller foretatt viktige drøftelser som bare noen av medlemmene i det folkevalgte organer har fått fullstendig kunnskap om, noe som kan bli utslagsgivende for utfallet av saken.

- Les også: [Dette må du vite om møteoffentlighet](#)

Nå er det ikke noe forbud mot at folkevalgte møtes i mindre grupper og utveksler informasjon og meninger om kommunale saker. Medlemmer av samme partigruppe vil kunne møtes og diskutere saker i forkant av den formelle saksbehandlingen i folkevalgte organer, og det samme kan medlemmer av samarbeidende partier.

Så lenge slike møter holdes i regi av vedkommende partigrupper, og uten noen form for medvirkning fra kommunens ledelse eller administrasjon, er de ikke en del av kommunens saksbehandling og faller dermed utenfor rammen for bestemmelsene i kommuneloven om dette.

Det er heller ikke noe forbud mot at enkeltmedlemmer av et folkevalgt organ møtes til uformelle samtaler – eller til og med politiske hestehandler – utenfor møterommet. Slike politiske prosesser på siden av den formelle saksbehandlingen kan noen ganger være ganske problematiske fra et demokratisk synspunkt, men kan ikke forbys.

Men her må man altså være nøye å skillepolitisk arbeid fra kommunal saksbehandling.

Orientering til kontrollutvalget fra ny kommunedirektør

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Verdal kommune

Møtedato

31.05.2021

Saknr

19/21

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 20/229 - 16

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering.

Saksopplysninger

Første mars i år tiltrådte ny kommunedirektør. Iht. til årsplan 2021 (sak 50/20) har kontrollutvalget et ønske om å få en orientering fra ny kommunedirektør.

Kontrollutvalget ønsker en generell orientering om:

- Ny kommunedirektør
- Tanker rundt kommunens organisering
- Gjennomgang av organisasjonskartet
- Rekruttering på ledelsesnivå - utfordringer? (kommunalsjef næring og utvikling - ubesatt, kommunalsjef oppvekst – har sagt opp?)
- Rekruttering av kvalifisert personell – utfordringer på spesielle fagområder?
- Utfordringer som kommunedirektøren ser kommunen står overfor?
- Annet som kommunedirektøren mener er av kontrollinteresse

Kommunedirektøren er bedt om å gi en muntlig orientering i møtet.

Vurdering

Kontrollutvalget ønsker å bli bedre kjent med den nye kommunedirektøren og bl.a. høre hvordan han ser på kommunens utfordringer. Kommunedirektøren er derfor bedt om å gi en orientering i møtet.

Det er lagt opp til at kontrollutvalget kan ta saken til orientering så fremt det ikke kommer frem opplysninger kontrollutvalget ønsker å følge opp.

Orientering til kontrollutvalget fra Kommunedirektøren - Partssamarbeidet

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Verdal kommune

Møtedato

31.05.2021

Saknr

20/21

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 20/229 - 17

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering.

Saksopplysninger

Viser til kontrollutvalget sak 08/21 Orientering til kontrollutvalget – Partssamarbeidet, der kontrollutvalget gjorde slikt vedtak:

1. Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering
2. Kontrollutvalget stiller spørsmål om hvordan verneombud og hovedverneombud og tilhørende vara velges, og hvordan funksjonene fylles ved fravær

På bakgrunn av vedtakets punkt 2, er kommunedirektøren bedt om å gi en muntlig orientering i møtet.

Vurdering

Som oppfølging av tidligere sak er kommunedirektøren bedt om å gi en muntlig orientering i møtet.

Så fremt at det ikke kommer frem opplysninger som kontrollutvalget ønsker å følge opp kan kontrollutvalget ta saken til orientering.

Forvaltningsrevisjon - Vold og trusler i skolen - Oppfølging med orientering fra kommunedirektøren

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Verdal kommune

Møtedato

31.05.2021

Saknr

21/21

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE - 217, TI - &58

Arkivsaknr 20/99 - 3

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar informasjonen fra kommunedirektøren til orientering.

Vedlegg

Skriftlig tilbakemelding sak 47-20 - Vold og trusler i skolen

Handlingsplan mot vold og trusler skole og SFO Verdal

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har et ansvar for å påse at kommunestyrets vedtak etter forvaltningsrevisjoner blir fulgt opp, og skal rapportere tilbake til kommunestyret om dette (jf. kommuneloven § 23 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5).

I 2019 levert kontrollutvalget Forvaltningsrevisjon - Vold og trusler i skolen. Denne ble behandlet i kommunestyret den 25. november 2019. Kontrollutvalget fulgte opp kommunestyrets vedtak i sak 47/20 den 30. november 2020. Kontrollutvalget gjorde slikt vedtak:

1. Kontrollutvalget tar informasjonen fra konstituert kommunedirektøren til orientering.
2. Kontrollutvalget ber om en ny orientering våren 2021

Bakgrunnen for kontrollutvalgets vedtak var at ikke alle elementene i kommunestyrets vedtak i sak 105/19 var fulgt opp. Kommunestyrets vedtak var:

1. Kommunestyret ber rådmannen sørge for at ansatte ved skolene gis grundig opplæring i til enhver tid gjeldende avvikssystem.
2. Kommunestyret ber rådmannen sørge for en god og ensartet avvikskultur og at det foreligger en felles oppfatning av begrepet «avvik» og når avvik skal meldes.
3. Kommunestyret ber rådmannen sørge for økt fokus på å forebygge og avdekke risiko samt mer systematisk oppfølging med tiltak og evaluering.
4. Kommunestyret ber rådmannen sørge for at ansatte gjennomfører tilstrekkelig opplæring i hvordan de skal håndtere konkrete volds- og trusselsituasjoner.
5. Kommunestyret ber rådmannen sørge for at rutiner og handlingsplaner har et tilstrekkelig innhold til å kunne ivareta et godt arbeidsmiljø og at disse etterleves i henhold til lov og forskrift.
6. Kommunestyret ber rådmannen rapportere om status og oppfølging av disse innen utgangen av 2020.
7. Kommunestyret tar rapporten for øvrig til orientering.
8. Utvalg mennesker og livskvalitet og administrasjonsutvalget skal følge opp denne saken jevnlig frem mot rådmannens statusrapport, på tiltak og oppfølging av disse, innen utgangen av 2020

Link til kommunestyrets møte 25. november 2019, se sak 105/19:

<https://www.verdal.kommune.no/Politikk/2019-2023-Kommunestyret/20191125/>

Kommunedirektøren er bedt om å gi kontrollutvalget en skriftlig tilbakemelding på

kommunestyrets vedtak. Kommunedirektørens svar av 25. mai i år er vedlagt sammen med kommunens handlingsplan ved utagering og trusler Skole og SFO. Svaret viser at kommunen har jobbet med oppfølgingen av kommunestyrets vedtak, men at det fortsatt er forhold kommunen ikke har kommet helt i mål med. Kommunedirektøren vil i tillegg til det skriftlige svaret supplere med en orientering i møtet, samt kunne svare på spørsmål fra kontrollutvalget.

Vurdering

Kontrollutvalget har et ansvar for å påse at kommunestyrets vedtak i tilknytning til forvaltningsrevisjoner blir fulgt opp, og rapportere dette tilbake til kommunestyret (jf. kommuneloven § 23 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5).

Kontrollutvalget må ut fra informasjonen som er gitt vurdere om kommunedirektørens tilbakerapportering svarer ut kommunestyrets vedtak, og om oppfølgingen av saken med dette kan avsluttes fra kontrollutvalgets side.

Tilbakerapportering til kommunestyret kan normalt gjøres gjennom kontrollutvalgets årsrapport, men i helt spesielle tilfeller som egen sak til kommunestyret.

Kontrollutvalget

*Deres ref:**Vår ref: GEIJEN 2019/4071**Dato: 24.05.2021***Skriftlig tilbakemelding sak 47/20 - Vold og trusler i skolen****Bakgrunn for notatet**

Kontrollutvalget ber om skriftlig tilbakemelding på hvordan kommunestyrets vedtak i sak 105/19 er fulgt opp. Det er tidligere gitt orientering til kontrollutvalget i sak 47/20, uten at ny kommunedirektør har innsyn i orienteringen som ble gitt.

Oppfølging og status

Tilbakemelding på forvaltningsrevisjon - Vold og trusler i skolen, kommunestyrets vedtak i 105/19:

1. Kommunestyret ber rådmannen sørge for at ansatte ved skolene gis grundig opplæring i til enhver tid gjeldende avvikssystem.

Det er utarbeidet egen handlingsplan for utagering og trusler i skolen. Denne er vedlagt notatet. Opplæring i kvalitetssystemet inngår som tiltak i planen. Utkastet til planen er slutført og iverksettes fra høst 2021. Det presiseres at planen må være et dynamisk dokument, som kan endres etterhvert som tiltakene iverksettes, vurderinger gjennomføres og tiltak evalueres.

Korona-situasjonen det siste året har nok påvirket med hensyn til tid for utarbeidelse av plan og opplæring. Samlet sett er det fortsatt mye å gå på med hensyn til opplæring og bruk av kvalitetssystemet. Dette gjelder ikke bare innenfor oppvekstområdet, men for hele organisasjonen.

2. Kommunestyret ber rådmannen sørge for en god og ensartet avvikskultur og at det foreligger en felles oppfatning av begrepet «avvik» og når avvik skal meldes.

Egen prosedyre (dokid 1835) etablert i 2011, med siste revidering 2.3.21. Prosedyre synliggjør hva et avvik er med konkrete eksempler, jf. utklipp til høyre. Det er også utarbeidet egen prosedyre som synliggjør skillet mellom avvik og varsling (dokid 123174).

Aktivitet/beskrivelse**Definisjon på avvik:**

- Ikke oppfylt krav i lov, forskrift og eksterne retningslinjer (myndighetskrav)
- Ikke oppfylt interne rutiner, prosedyrer, retningslinjer og evt. standarder
- Ikke oppfylt individuelle vedtak
- Skader, nesten uhell, uønskede hendelser og uakseptable forhold

Eksempel på avvik:

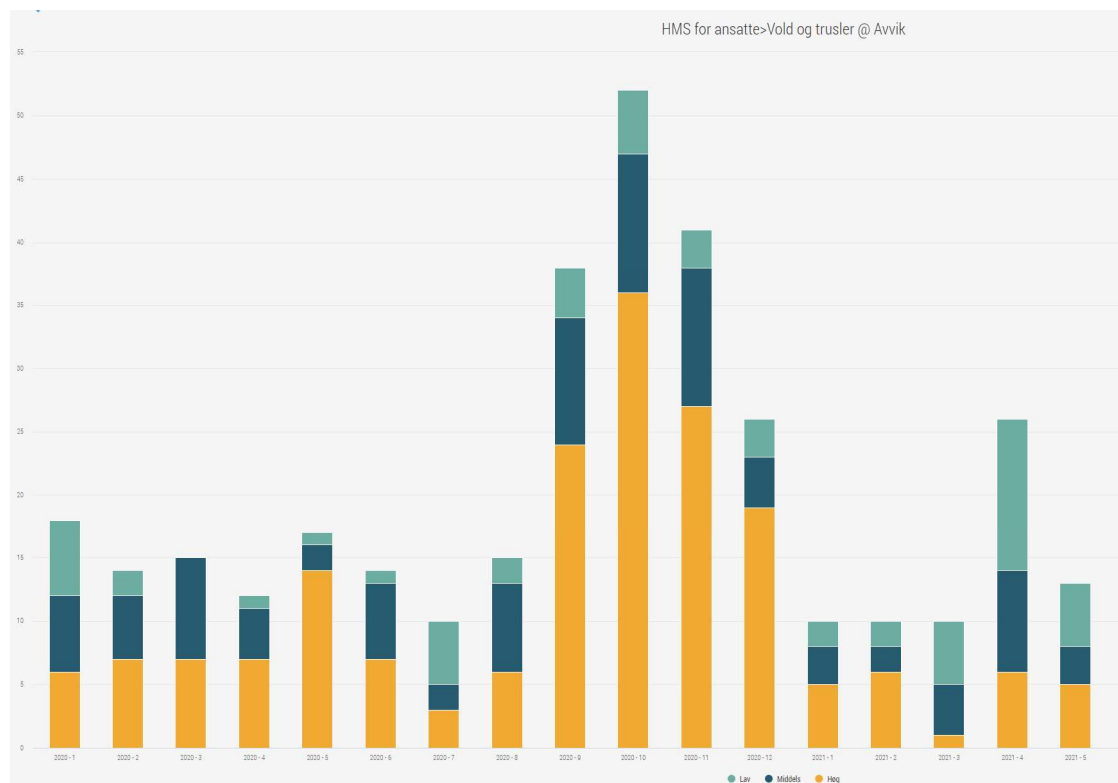
- Uhell med personskade hos deg selv eller hos en tjenestemottaker, barn/elev, bruker, pasient.
- Vold og trussel situasjoner
- Skade på bygninger/kjøretøy/utstyr
- Feilmedisinering, fallskader.
- Branntilfeller, manglende rutiner, sperrede rømningsveger m.m.
- Forurensninger, feil lagring/håndtering av avfall eller kjemikalier
- Dårlig innelukk, trekk, støy og dårlig lysforhold
- Manglende eller feil bruk av verneutstyr og hjelpemidler
- Brudd på taushetsplikt, personvern
- Feil og mangler ved saksbehandling (Manglende oppfølging av vedtak, tidsfrister.)
- Flere eksempler, se alle avvikskategorier i kvalitetssystemet.

Entydig definering er gjennomført og kommunedirektøren er i hovedsak enig i avgrensningen. Ettersom det er begrenset med ytterligere inndelinger hendelsesregistreringer, vil en god og ensartet avvikskultur bare delvis kunne bli innfridd. Ytterligere oppdeling vil ikke være å anbefale på nåværende tidspunkt. Generell opplæring i hensikten med kvalitetssystem, bruk av systemet på medarbeidernivå og økt opplæring hendelsesbehandling bør prioriteres først.

Nivå for avviksregistrering for utagering og trusler er ikke entydig definert i handlingsplanen. Dette vil være en prosess som bør iverksettes, hvor både arbeidsmiljølov og opplæringslov inngår i vurderingen. Denne vurderingen bør inngå i årlig opplæring før skolestart hvert år.

3. Kommunestyret ber rådmannen sørge for økt fokus på å forebygge og avdekke risiko samt mer systematisk oppfølging med tiltak og evaluering.

Figuren nedenfor viser registreringer innenfor oppvekstområdet tilknyttet vold og trusler. Registreringer siste 12 måneder viser en klar økning i antall registreringer, noe som kan være med å underbygge en mer systematisk oppfølging. Likevel er nedgangen i 2021 forholdsvis tydelig i forhold til høsthalvåret 2020.

Hendelsesregistreringer og håndtering av disse er i stor grad knyttet til kultur og kvalitetsledelse. Dette innebærer både behov for tid til implementering og kontinuerlig oppfølging over tid. Sannsynligvis er den markante økningen høst 2020 et resultat av økt fokus. Virksomhetsleder for skole opplever likevel situasjonen som mindre krevende enn den var på høsten 2020, men deler av nedgangen kan også være et resultat av manglende systematisk oppfølging. I løpet av våren 2021 har kvalitetssystem både vært tema i virksomhetsledermøte og i møte med hovedtillitsvalgte. Det er fortsatt betydelig

forbedringspotensial både i forhold til bruk av hendelsesregistrering og håndteringen av disse.

4. Kommunestyret ber rådmannen sørge for at ansatte gjennomfører tilstrekkelig opplæring i hvordan de skal håndtere konkrete volds- og trusselsituasjoner.

Det vises til vedlagt plan. Opplæring i henhold til planen vil bli gjennomført før oppstart av skoleår høsten 2021.

5. Kommunestyret ber rådmannen sørge for at rutiner og handlingsplaner har et tilstrekkelig innhold til å kunne ivareta et godt arbeidsmiljø og at disse etterleves i henhold til lov og forskrift.

Rutiner for håndtering ligger i handlingsplanen under kapittel 2. Her det synliggjort tiltak både med hensyn til strakstiltak og hvordan det videre arbeidet skal håndteres. Videre er det gjort differensiering ut fra utøver av utagering/trusler.

6. Kommunestyret ber rådmannen rapportere om status og oppfølging av disse innen utgangen av 2020.

Slutført. Rapportering gjennomført i møte 30.11.20.

7. Kommunestyret tar rapporten for øvrig til orientering.

Ingen oppfølging nødvendig.

8. Utvalg mennesker og livskvalitet og administrasjonsutvalget skal følge opp denne saken jevnlig frem mot rådmannens statusrapport, på tiltak og oppfølging av disse, innen utgangen av 2020

Det finnes ingen saksbehandling i administrasjonsutvalget eller utvalg mennesker og livskvalitet på oppfølging av tiltak i 2020 og 2021. Det tas forbehold om det er gitt informasjon under orienteringssaker eller i form av referatsaker. Slik kommunedirektøren vurderer det, er vedtaket ikke fulgt opp pr. i dag.

Ytterligere orientering bli gitt i møte 31.05.21, samt svar på eventuelle spørsmål fra utvalgets medlemmer.

Med hilsen

Geir Olav Jensen
Kommunedirektør

1 Handlingsplan mot vold og trusler - Oppvekst

Handlingsplan ved

UTAGERING OG TRUSLER

Skole og SFO

Utagering og trusler - forebygging og håndtering

Forutsigbarhet

Rolig

Oppmuntring/motivasjon

Tilpasset krav/forventninger

Vise hensyn

Påminnelser

Gi omsorg, vis tillit.

Innholdsfortegnelse

1.0 Innledning	3
1.1 Definisjoner	3
1.2 Handlingsplanen	3
1.3 Media	5
1.4 Avviksvarsling og håndtering	5
1.5 Kriseteam ved _____	5
2.0 Håndtering	5
2.1 Håndtering av episoder der elever er involvert - handlingsplakaten	5
2.2 Oppfølging av ansatte etter hendelse	10
2.3 Informasjon til de ansatte (sakset fra Udirs hjemmeside)	12
2.4 Tiltak / håndtering av episoder der bare voksne er involvert	12
3.0 Forebygging	18
3.1 Innledning	18
3.2 Samarbeid og informasjon	19
3.3 Risikostyring	21
3.4 Semikvantitativ risikovurdering med tiltak	22
3.5 Pågående utviklingsområder for _____	23
3.6 Litteratur og nettsteder	23
3.7 Rutine for varsling	24
3.8 Varslingsskjema – observasjoner vedrørende elevens psykososiale skolemiljø	25

1.0 Innledning

Det skal arbeides systematisk for å skape og opprettholde et godt lærings- og arbeidsmiljø for alle elever og ansatte. Det legges stor vekt på forebygging gjennom god klasseledelse, god kommunikasjon og relasjonsbygging.

Under visse omstendigheter og gitte betingelser kan det likevel skje at noen barn og unge kan gå til fysisk angrep mot andre. I denne sammenheng tenkes det i første omgang på fysisk utagering mot andre barn og voksne. Håndtering av disse utfordringene krever spesifikke ferdigheter hos de voksne.

Utagering og trusler kan også skje mellom voksne og av voksne mot barn.

Som basis for vårt arbeid ligger følgende planer og styrende dokumenter:

Lover:

- [Arbeidsmiljøloven](#)
- [Opplæringsloven](#)

Forskrifter

- [Forskrift til opplæringsloven](#)
- [Forskrift om miljørettet helsevern](#)
- [Forskrift om systematisk HMS arbeid](#)
- [Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning](#)

Kommunale dokumenter

- [Forskrift om reglement for orden og oppførsel ved skolene i Verdal kommune](#)
- [Handlingsplan for et godt læringsmiljø og mot mobbing eller tilsvarende ved aktuell skole](#)
- [Skolens ordensregler](#)

1.1 Definisjoner

Voksne og vold:

Vold er handlinger som skader, smerter, skremmer eller krenker andre mennesker. Man utøver vold med den hensikt å få en eller annen form for makt og kontroll, enten over et annet menneske eller over situasjonen.

Trusler:

Med trusler menes et verbalt angrep eller handling som tar sikte på å skremme eller skade en person. Det finnes både skjulte og åpne trusler.

Mulige utøvere av vold og trusler ved skolen:

- foresatte
- ansatte
- eventuelt andre vi kan møte i arbeidssammenheng

Barn som utagerer:

- Elever kan ha en utagerende atferd, det er viktig å huske på at dette ofte er barn som har det vanskelig
- Ut fra et barne- og utviklingspsykologisk ståsted forekommer det svært sjelden at barn og unge er voldelige med intensjon om å skade eller skape smerte. I de fleste tilfeller bør deres fysiske utagerings ses på som et smerteuttrykk og mestringsstrategier som har blitt dysfunksjonelle.

1.2 Handlingsplanen

Mål

- Skape trygge skoler for alle (elver, foresatte og ansatte)
- Å bidra til å forebygge uønskede situasjoner
- Å kunne gi trygghet for at det blir iverksatt tiltak for å hjelpe den som utsettes for vold eller trusler

- Å hjelpe og ansvarliggjøre den som utagerer eller truer
- Å klargjøre rutiner i forhold til iverksetting av tiltak
- Å gjøre bruk av beredskapsgruppen når utagering, vold eller trusler skjer

Alle må kjenne planen

Leder er ansvarlig for at «Handlingsplanen mot utagering og trusler» blir tatt opp i personalet hver høst.. Planen gjennomgås i kollegiet med tanke på eventuelle justeringer og evaluering av hvordan vi opplever at den fungerer i praksis. Planen skal ligge som en del av enhetens HMS-plan.

Alle i personalet har ansvar for å ha fokus på et godt lærings- og arbeidsmiljø.

Forebygging skjer gjennom

- Trygge og tydelige voksne.
- Bygge klassemiljø der akseptabel adferd gjelder.
- Bygge arbeidsmiljø; arena for samhandling i hverdagen.
- Sosiale treffpunkt i kollegiet, i og utenfor arbeidstid.
- Plan for samarbeidet heim – skole.
- Kjente prosedyrer ved hendelser.
- Arbeide med DUÅ – prinsippene og BTS - prinsippene

Kjøreregler for personalet

- Vær lydhør overfor kolleger som viser tegn på eller melder fra om problemer.
- Vær lojal i forhold til oppfølging av handlingsplanen.
- Vær med på å praktisere og stadfeste felles holdninger.
- Gå foran med et godt eksempel mht å behandle elever og kolleger med respekt.
- Vi voksne må være rolige og trygge overfor en utagerende elev, dette er med på å trygge barnet og ikke forverre situasjonen.
- Personalet skal være informert om elever som kan utagere og om hvordan man skal forholde seg til det. Denne informasjonen må være kjent for alle ansatte. Barnets behov og fungering i fokus.
- Informasjonsflyt er viktig for tett og godt samarbeid for å dekke barnets behov.

1.3 Media

Ved henvendelse fra media om utagering eller andre alvorlige hendelser, er det kun rektor eller rektors stedfortreder som skal uttale seg på skolens vegne. Henvis til skolens ledelse v/ rektor hvis du får slike henvendelser fra utenforstående.

1.4 Avviksvarsling og håndtering

- Avvik meldes når uønskede situasjoner oppstår. All utagering der dette skjer fysisk mot andre, samt verbale trusler skal meldes som avvik.
- Avvik meldes elektronisk i vårt kvalitetssystem Compilo.
- Kursing/oppdatering i bruk av avvikssystemet skal gjennomføres før skolestart hvert eneste år. Her vil det også være en gjennomgang av hva avvik er slik at det blir en omforent forståelse av begrepet.

1.5 Kriseteam ved _____

Tittel	Navn	Telefon	E - post
--------	------	---------	----------

Beredskapsgruppa har et spesielt ansvar for å følge opp. Gruppen må selv vurdere hvilke andre personer det er naturlig å involvere i oppfølgingsarbeidet, relatert til vedkommende situasjon.

2.0 Håndtering

2.1 Håndtering av episoder der elever er involvert - handlingsplakaten

Ved har vi utarbeidet en prosedyre for ansattes opptreden når utagering oppstår og der elever er involvert. Vi har utformet denne i et oppsett over to sider, der første side er det som skjer umiddelbart etterpå, mens andre side tar for seg oppfølging og etterarbeid som må skje etter en slik episode.

Vi har utarbeidet prosedyren i en så kortfattet form at den enkelt skal kunne kopieres ut, lamineres og være lett tilgjengelig på den enkelte ansattes kontorplass/personalrom. Vi har valgt å omtale denne prosedyren som "Handlingsplakat ved utagering der elever er involvert".

For voldsepisoder eller trusler som skjer mellom voksne, og uten at elever er involvert, viser vi til punkt 7. I vår handlingsplan mot utagering og trusler har den delen hvor bare voksne er involvert, fått mindre plass enn episoder der elever er involvert.

På neste sider følger handlingsplakaten:

HANDLINGSPAKAT ved UTAGERING av elever

Når du oppdager vold, gjør følgende:

1 STOPP AKTIVITETEN OG UTAGERINGEN - Først verbalt! - Fysisk inngripen skal kun skje for å hindre skade på andre eller den det gjelder - Fjerning - Skjerming/redirigering av andre barn - Holding kun ved fare for liv og helse Se for øvrig UDIRs tolkning av regelverket	- Vær bevisst på din plassering i forhold til barnet. - Forhold deg rolig og ro ned situasjonen - Ha is i magen, avvent - Vær bevisst på verbal og ikke-verbal kommunikasjon - De voksne må gripe inn for å hindre utageringen. Prøv å være to voksne til stede - Når inngripen alene er uforsvarlig, hent tilstrekkelig voksenhjelp først									
2 FORKLAR ROLIG HVA DU GJØR	- Bruk navn - IKKE egenskapsbeskrivelse - Vis forståelse for at barnet har det vanskelig - Forklar rolig og skap forutsigbarhet - Ikke diskuter - Avvei mengden av ord - Utnytt gode relasjoner									
3 TILKALL HJELP Det er viktig å være flere voksne til stede Ring rektor/stedlig leder: Tilkall nødhjelpsetatene ved behov: <table><tr><td>BRANN</td><td>POLITI</td><td>AMBULANSE</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>110</td><td>112</td><td>113</td></tr></table>	BRANN	POLITI	AMBULANSE				110	112	113	- Tilkall hjelp fra nærmeste voksenperson - Tilkall nødetatene ved behov - Be en elev om å hente hjelp ved behov. - Meld fra til administrasjonen/ledelsen så fort som mulig i denne rekkefølgen: - Rektor - Stedlig leder - Avdelingsleder varsler hele Kriseteamet som har hovedansvar for å følge opp saken.
BRANN	POLITI	AMBULANSE								
										
110	112	113								
4 IVARETA INVOLVERTE	Ta hånd om de som er involverte og gjør avtale om oppfølging									
5 «PUSTEPAUSE»	Skap avkopling og en pause i etterkant av en situasjon. Det er godt for alle parter, både voksne og elever.									
6 GI INFORMASJON - Foresatte til involverte - Ansatte: først kort intern info, så mer utfyllende - Vurdere info til andre foresatte (Schoollink)	- Foresatte varsles om forholdet samme dag som det er skjedd. Rektor er ansvarlig for at varsling skjer. - Foresatte og elev møter på skolen for en samtale med rektor, kontaktlærer, verneombud og evt. andre involverte, om mulig, samme dag. - Virksomhetsleder skole/SFO, varsles om nødvendig									
7 OPPFØLGING	- Utagering skal alltid innebære oppfølging av eleven. - Eventuelle konsekvenser skal være individtilpasset.									

I det videre arbeidet må kriseteamet følge opp:

Hva	Hvordan	Hvem
1 DEFUSING (UMIDDELBART ETTERPÅ) • Offer • Ansatte • Andre elever som har opplevd situasjonen DEBRIEFING (ETTER AT DET HAR GÅTT LITT TID) • Systematisk gjennomgang av hendelsen med profesjonelle aktører som utførere	• <i>Ansatte som er involvert i hendelsen må drive aktiv og umiddelbare ivaretagelse av de involverte elevene.</i> • <i>Verneombud tar umiddelbart rede på og lager skriftlig liste over involverte ansatte.</i> • <i>Beredskapsgruppen har ansvar for å kalle inn til defusing av de involverte ansatte. Rektor har hovedansvar.</i> • <i>Defusingssamtaler må komme i et avpasset tidsrom i forhold til selve hendelse, ikke når eleven eller de voksne er i affekt.</i> • <i>Ved alvorlige hendelser må rektor/rektors stedfortreder legge til rette for virksomhetsleder/helsetjeneste kan komme til skolen og møte involverte senest dagen etter hendelsen. Gjelder ansatte, ev. også elever.</i> • <i>Debriefing skal foregå etter hendelsen (ikke rett etter). Rektor ansvarlig for å kalle inn aktuelle parter.</i>	• <i>De som var i situasjonen og kontaktlærer(e)</i> • Verneombud • Rektor • <i>Rektor for ansatte, kontaktlærer/nærrelasjon med elever. Her kan det være behov for støtte fra ledelsen i møtet</i> • Rektor • Rektor
2 OPPFØLGING AV DEN SOM HAR UTAGERT	<i>En god prosedyre knyttet til etterarbeidet skolen kan ha sammen med de(n) involverte eleven(e), kan inndeles i fire faser (Jøssang 1999):</i> <i>1. Gjenkjennelsesfasen: Eleven setter ord på sine følelser, merker seg når følelsene oppstår og prøver å gjenkjenne følelsene sine.</i> <i>2. Erkjennelsesfasen: Eleven erkjenner og beskriver sine handlinger: Hva skjedde, hva gjorde du, hva gjorde de andre?</i> <i>3. Konsekvensfasen: Eleven beskriver hvordan de/den andre opplevde overgrepet? Hva tenker og føler han? Hvordan tror du offeret har det? Hva kommer til å skje hvis atferden fortsetter?</i>	• <i>Skolens ledelse, kontaktlærer og eventuelt helsesykepleier og/eller miljøterapeut</i>

	<i>Strategifasen: Eleven tenker igjennom hva han vil gjøre neste gang han er i en lignende situasjon, neste gang eleven får den spesielle følelsen. Hvilke alternativer har eleven? Hva trenger eleven videre hjelp til?</i> <i>Viktig at barnet/ungdommen merker at de voksne vil barnet/ungdommen vel.</i> <i>Målet er: skape forutsigbarhet, trygghet og å gi eleven reelle valg.</i>	
3 DOKUMENTASJON/REGISTRERING Etter all bruk av fysisk utøvelse av makt skal det nedtegnes nøyaktige beskrivelser: 1. Tid, sted og hvem har vært involvert 2. Beskrivelse av situasjonen 3. Beskrivelse av anvendt tvang 4. Resultat og evaluering.	• De(n) ansatte som er i situasjonen skal skrive en logg om hendelsen. Rektor er ansvarlig for at denne legges i elevens mappe i ephorte senest innen én uke. • Den ansatte som er i situasjonen skal varsle avvik i kvalitetssystemet. Rektor er ansvarlig for at slikt avvik blir meldt. Gjennom kvalitetssystemet varsles ansvarslinjene. Prosedyrer følges i forhold til varsling. • Internt skademeldingsskjema • Ev. skademeldingsskjema elev til NAV • Ev. skademeldingsskjema ansatt til NAV • Ev. skademeldingsskjema til forsikringsselskap • Ev. melding til arbeidstilsynet	• Involverte ansatte • Involverte ansatte • Involverte ansatte • Involverte ansatte • Skolens ledelse • Skolens ledelse • Skolens ledelse
4. Anmeldelse	• Ved vurdering av politianmeldelse skal rektor ta opp saken med virksomhetsleder, kommuneadvokat og kommunens SLT – koordinator, kommunepsykolog og HTV aktuelt fagforbund. Det er kun skoleeier ved virksomhetsleder som kan anmelde. • UDIRS regelverkstolkning	• Rektor kaller inn de som skal delta
5. Oppfølging av den som blir utsatt for utagering og trusler	• Nærmeste leder tar samtale samme dag • Det lages en plan for oppfølging en måned av gangen, dette er obligatorisk	• Rektor og eventuelt bedriftshelsetjenesten

- Er det elev som er offer opprettes 9A sak med tilhørende prosedyrer

Kriseteam ved _____:

1. **Rektor**
2. **Ass Rektor**
3. **VO (verneombud)**

Kriseteamets roller og handlingsliste - notater

Hvem gjør hva	OK (sign.)	Kommentar
Sekretær Hvem kan vi skrive opp her? - Ringer nødetater - Sikrer at hele krisegruppen får melding - Varsler kort internt til alle ansatte Loggfører eget arbeid		
Ledelsen - Trer inn sammen med ansatte i hendelsen - Tar ledelse i Beredskapsgruppen om ikke rektor tar/har tatt denne rollen - Tar ansvar for at punktene i <i>Handlingsplakat ved utagering der elever er involvert</i> blir ivaretatt - Sikrer situasjonen - Følger opp elever, foreldre og ansatte - Sjekker om det er berørte søsken her eller ved andre skoler. Beskjed i samråd med foreldre. - Følger opp med defusing - Sikrer ev. melding til virksomhetsleder Loggfører eget arbeid		
Verneombud - Fører liste over involverte ansatte - Formidler til ansatte møtested for første debriefingsmøte. - Støtter ansatte underveis - Deltar i debriefing - Formidler ansattes meldte behov til ledelsen Fører logg over eget arbeid		
Rektor Leder alt informasjonsarbeid - Trer inn sammen med avd.leder og andre ansatte i selve hendelsen - Tar ledelse i Beredskapsgruppen om ikke avd.leder tar/har tatt denne rollen - Tar et overordnet ansvar for at punktene i <i>Handlingsplakat ved utagering der elever er involvert</i> blir ivaretatt - Sikrer situasjonen - Følger opp elever, foreldre og ansatte - Sjekker om det er berørte søsken her eller ved andre skoler. Beskjed i samråd med foreldre. - Følger opp med defusing etter at situasjonen har roet seg - Kontakter virksomhetsleder skole - SFO ved behov - Deltar i Psykososialt kriseteam ved behov (har vi dette??) - Kaller inn til debriefing Fører logg over eget arbeid		
Følger opp hendelsen i etterkant med henblikk på forebygging, både lokalt, men også i hele kommunen		

2.2 Oppfølging av ansatte etter hendelse

Første mulige fellessamling med ansatte etter hendelsen

- Om ikke annet sted er angitt, skal de ansatte samles på personalrommet så snart det er mulig etter at situasjonen er stabilisert.

- Hele Beredskapsgruppen må om mulig delta i denne samlingen
- Oppnevne en som leder samlingen, rektor eller stedlig rektor fortrinnsvis
- Leder for samlingen sier noe om følgende:
 - Hvor de involverte elevene er akkurat nå
 - Hvor de involverte foreldrene er akkurat nå
 - Gi oversikt over hvem som er varslet og hvem som ev. er satt i beredskap
 - Gi oversikt over hva vi regner med kommer til å skje de nærmeste timene (Involverte elever, deres foreldre, andre elever, alle foreldre, ansatte, presse, nødetater, overordnet kommunal ledelse, kommunalt Psykososialt kriseteam m.m.)
- De involverte forteller om hendelsen til man har en noenlunde omforent forståelse av det som faktisk har skjedd:
 - Sted for hendelsen
 - Hvilke elever var involvert
 - Hva gjorde de involverte elevene
 - Hva sa elevene om bakgrunnen for hendelsen
 - Hvilke ansatte var involvert
 - Hva gjorde de involverte ansatte
 - Hva de involverte ansatte sier om bakgrunnen for hendelsen
 - Hvordan de involverte elevene er tatt hånd om
 - Hvordan de involverte foreldrene er informert og tatt hånd om.
- De involverte blir spurt en og en om hvilken oppfølging de mener de har behov for i forbindelse med hendelsen.
- De involverte blir gjort tydelig oppmerksom på at det er deres egen fastlege som skal vurdere behovet for oppfølging, gi oppfølging og ev. viderehenvise til andre hjelpetjenester dersom det er behov for det.
- Ledelsen ved skolen kan bistå i å kontakte den ansattes fastlege.

Videre samlinger for informasjon og debriefing

- Dette må vurderes i hvert enkelt tilfelle ut fra hendelsens karakter og grad av alvorlighet
- Morgenmøter kan være aktuelle for å informere de ansatte
- Personalrommet skal brukes når det er behov for å lytte til og samtale med de ansatte.

2.3 Informasjon til de ansatte (sakset fra Udirs hjemmeside)

Formål med informasjon til de ansatte

- Forebygge og dempe krisen hos de involverte, og sikre nødvendig hjelp.
- Oppfølging av elever generelt.
- Forebygge og dempe konflikter i miljøet.
- Skape forståelse for politiets og hjelpeapparatets fremgangsmåte.
- Sikre forsvarlig saksgang.
- Hindre ryktedannelse, spekulasjoner og forhåndsdomming.
- Politiet kan komme i kontakt med folk som har relevant informasjon.
- Påvirke uttalelser til presse og andre.

Innholdet i informasjonen

Når saken er under etterforskning, må informasjon gis i samråd med politiet. Det bør innhentes samtykke fra offer og foresatte, likedan fra mistenkte og foresatte. Her kan bistandsadvokat og mistenktes advokat være til hjelp.

- Færrest mulig skal vite identiteten til barnet/ barna det gjelder.
- Mistenkte har krav på diskresjon.
- Ansatte bør få råd om hvordan de skal forholde seg til elevgruppen. Personer med kompetanse og erfaring på voldssaker bør delta.
- De ansatte må være kjent med instruks for hvem som kan svare på spørsmål fra foreldre og media.

2.4 Tiltak / håndtering av episoder der bare voksne er involvert

Vold fra kolleger

Psykisk:

- Meld fra til en i beredskapsgruppa hvis du tror eller vet at en kollega utsettes for psykisk vold eller trusler.
- Saken håndteres videre i tråd med reglement for konflikthåndtering, Kvalitetslosen

Fysisk:

- Den fysiske situasjonen søkes stanset, men situasjonen må vurderes med tanke på skader. Om nødvendig tilkalles politi.
- Politianmeldelse av forholdet vurderes av skolens ledelse i samarbeid med den utsatte.
- Det innledes personalsak.
- Ledergruppa skal behandle alle saker vedrørende vold og trusler der ansatt/e er involvert, og kartlegge risikofaktorer.
- Når offeret er en voksen, er det naturlig at én i beredskapsgruppa følger opp denne og at rektor tar over, mens en annen fra beredskapsgruppen følger opp i forhold til voldsutøver.

Vold fra foresatte og andre

Psykisk:

- Meld umiddelbart til en i kriseteamet.
- Ledelsen tar umiddelbart en samtale med utøver for å vurdere om saken kan løses, eller om det er nødvendig med politianmeldelse eller melding til barnevernet.

Fysisk:

- Saken anmeldes

Oppfølging av den/de ansatte:

- Saken dokumenteres og rapporteres (internt skademeldingsskjema, Compilo, NAV og eventuelt Arbeidstilsynet)
- Eventuelt legebesøk vurderes i samråd med den utsatte (I følge med en fra beredskapsgruppen eller en annen kollega)
- Samtale med skolens ledelse for å avklare behov for bearbeidingstiltak. Det skal skrives referat fra samtalen. (Mulig mal: Individuell oppfølgingsplan)

Samtale med offeret:

Voldsofferet skal etter en voldssituasjon ha samtale med en fra skolens ledelse. Situasjonen / problemet klargjøres og vurderes sammen med voldsofferet. Når offeret er en ansatt, kan om ønskelig verneombudet være med. Medlemmene i beredskapsgruppa har ansvaret for at dette blir gjort. Det er viktig at offeret ivaretas med en eller flere samtaler etter en tid. Da kan det også vurderes om det er behov for ekstern bistand HMS, bedriftshelsetjeneste.

HANDLINGSPAKAT ved VOLD OG TRUSLER der voksne er utøver

Når du oppdager vold, gjør følgende:

	Når du oppdager vold	Når du blir utsatt for vold
1 LES SIGNALER	• Vær bevisst din plassering i forhold til personen • Forhold deg rolig og ro ned situasjonen • Vær bevisst på verbal og non – verbal kommunikasjon • Om mulig fjern den som blir utsatt fra situasjonen	• Vær bevisst din plassering i forhold til personen • Forhold deg rolig og ro ned situasjonen • Vær bevisst på verbal og non – verbal kommunikasjon • Se etter signaler om personen har høyt stressnivå, er ruspåvirket og kroppsspråk
KONFLIKTDEMPENDE KOMMUNIKASJON	• Bruk navn, ikke egenskapsbeskrivelse • Forklar rolig og skap forutsigbarhet • Ikke diskuter	• Bruk jeg – setninger • Ha rolig stemmeføring

	• Det er viktig å avveie mengden av ord • Utnytt gode relasjoner	• Lytte mer enn å prate • Snakke konkret • Fokusere på nåtid og fremtid • Gå på sak, ikke person									
3 TILKALL HJELP <table><tr><td>BRANN</td><td>POLITI</td><td>AMBULANSE</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>110</td><td>112</td><td>113</td></tr></table>	BRANN	POLITI	AMBULANSE				110	112	113	• Tilkall hjelp fra nærmeste kollega • Eventuelt varsle POLITI 112 • Meld fra til rektor så raskt som mulig	• Tilkall hjelp fra nærmeste kollega • Eventuelt varsle POLITI 112
BRANN	POLITI	AMBULANSE									
											
110	112	113									
4 IVARETA OFFERET	• Ta hånd om offeret og gjør avtale om oppfølging det neste døgnet (ledelsesansvar) • Kontakt pårørende om nødvendig • Varsle AMBULANSE 113 ved behov	• Fortell hva du har behov for • Akseptere at det er normalt å reagere • Overlate praktiske problemer til andre • Gå på arbeid så raskt som mulig etter hendelsen • Tilpassede arbeidsoppgaver • Ikke vær alene de første dagene • Bearbeid hendelsen sammen med andre (kollegaer, familie, venner)									
6 GI INFORMASJON	• Foresatte til involverte (hvis elever er involvert) • Ansatte: først kort intern info, så mer utfyllende • Nærmeste pårørende ved skade	• Få relevant informasjon om voldsutøver									
7 KONSEKVENSSREKKE Sanksjoner skjer i overensstemmelse med personalreglement og lovverk											

I det videre arbeidet må kriseteamet følge opp:

Hva	Hvordan	Hvem
1 DEFUSING • Offer • Ansatte • Elever som har opplevd situasjonen DEBRIEFING • Systematisk gjennomgang av hendelsen med profesjonelle aktører som utførere	• Ansatte som er involvert i hendelsen må drive aktiv og umiddelbare ivaretagelse av de involverte elevene. • Verneombud tar umiddelbart rede på og lager skriftlig liste over involverte ansatte. • Beredskapsgruppen har ansvar for å kalle inn til defusing av de involverte ansatte. Rektor har hovedansvar. • Defusingssamtaler må komme i et avpasset tidsrom i forhold til selve hendelse, ikke når eleven eller de voksne er i affekt. • Ved alvorlige hendelser må rektor/rektors stedfortreder legge til rette for at kommunalsjef oppvekst/leder kommunalt psykososialt kriseteam kan komme til skolen og møte involverte senest dagen etter hendelsen. Gjelder ansatte, ev. også elever. • Debriefing skal foregå 0-2 dager etter hendelsen. Kommunens kriseteam er fortrinnsvis utfører. Rektor ansvarlig for å kalle inn aktuelle parter.	• De som var i situasjonen og kontaktlærer(e) • Verneombud • Rektor • Rektor for ansatte, kontaktlærer/nærrelasjon med elever. Her kan det være behov for støtte fra ledelsen i møtet • Rektor • Rektor
2 OPPFØLGING AV VOLDSUTØVER / PLAGER	• Er det ansatt kobles personal på saken, og den det gjelder skal bli gitt anledning til å få bistand fra tillitsvalgt • Politi og/eller helsevesen kobles inn	• Skolens ledelse, kontaktlærer og eventuelt helsesykepleier og/eller miljøterapeut
3 DOKUMENTASJON/ REGISTRERING Etter all bruk av fysisk utøvelse av makt skal det nedtegnes nøyaktige beskrivelser: 1. Tid, sted og hvem har vært involvert 2. Beskrivelse av situasjonen	• De(n) ansatte som er i situasjonen skal skrive en logg om hendelsen. Rektor er ansvarlig for at denne legges i offerets mappe i ephorte senest innen en uke. • Den ansatte som er i situasjonen skal varsle avvik i Kvalitetslosen. Rektor er ansvarlig for at slikt avvik blir meldt.	• Involverte ansatte

3. Beskrivelse av anvendt tvang 4. Resultat og evaluering.	<i>Gjennom Kvalitetslosen varsles ansvarslinjene. Prosedyrer følges.</i> • Ev. skademeldingsskjema elev til NAV • Ev. skademeldingsskjema ansatt til NAV • Ev. skademeldingsskjema til forsikringsselskap • Ev. melding til arbeidstilsynet (lenke opp)	• Involverte ansatte • Skolens ledelse • Skolens ledelse • Skolens ledelse
4. Anmeldelse	• Ved vurdering av politianmeldelse skal rektor ta opp saken med virksomhetsleder, kommuneadvokat og kommunens SLT - koordinator	• Rektor kaller inn de som skal delta
5. Oppfølging av den som blir utsatt for vold og trusler	• Nærmeste leder tar debrief samme dag • Det lages en plan for oppfølging en måned av gangen • Er det elev som er offer opprettes 9A sak med tilhørende prosedyrer	• Rektor
Kriseteam ved _____: 1. Rektor 2. Ass Rektor 3. VO (verneombud)		

Kriseteamets roller og handlingsliste - notater

Hvem gjør hva	OK (sign.)	Kommentar
Sekretær Hvem kan vi skrive opp her? - Ringer nødetater - Sikrer at hele krisegruppen får melding - Varsler kort internt til alle ansatte Loggfører eget arbeid		
Avd.leder - Trer inn sammen med ansatte i hendelsen - Tar ledelse i Beredskapsgruppen om ikke rektor tar/har tatt denne rollen - Tar ansvar for at punktene i <i>Handlingsplakat ved vold der voksne er involvert</i> blir ivaretatt - Sikrer situasjonen - Følger opp elever, foreldre og ansatte - Sjekker om det er berørte søsken her eller ved andre skoler. Beskjed i samråd med foreldre. - Følger opp med defusing - Sikrer ev. melding til virksomhetsleder oppvekst - Loggfører eget arbeid		
Verneombud - Fører liste over involverte ansatte - Formidler til ansatte møtested for første debriefingsmøte. - Støtter ansatte underveis - Deltar i debriefing - Formidler ansattes meldte behov til ledelsen - Fører logg over eget arbeid		
Rektor Leder alt informasjonsarbeid - Trer inn sammen med avd.leder og andre ansatte i selve hendelsen - Tar ledelse i Beredskapsgruppen om ikke avd.leder tar/har tatt denne rollen - Tar et overordnet ansvar for at punktene i <i>Handlingsplakat ved vold og trusler der voksne er involvert</i> blir ivaretatt - Sikrer situasjonen - Følger opp elever, foreldre og ansatte - Følger opp med defusing etter at situasjonen har roet seg - Kontakter virksomhetsleder oppvekst - Deltar i Psykososialt kriseteam ved behov - Kaller inn til debriefing - Fører logg over eget arbeid		
HMS-koordinator Følger opp hendelsen i etterkant med henblikk på forebygging		

Kilder:

Jøssang, F.: Atferdsvansker i et praktisk-pedagogisk perspektiv. (1999)

Lundamo skole: Rutiner for utagerende atferd. (2009)

Læringssenteret: "Alvorlige atferdsvansker – effektiv forebygging og mestring i skolen" (2003)

Midt-norsk Kompetansesenter for Atferd: Veiledning med Arnt Ollestad og Arne Tveit. (2012)

3.0 Forebygging

3.1 Innledning

Vi lever i et digitaliserings- og informasjonssamfunn, et samfunn der brukermedvirkningen står sterkt og der autoritetstroen er mindre nå enn før (Skivik, 2018). Dette er et gode for samfunnet som helhet, men også for den enkelte bruker av tjenester fordi man får et mer transparent samfunn forankret i demokratiske verdier. Denne tidsånden i samfunnet gjør at det stilles store krav til ansattes relasjons- og kommunikasjonskompetanse. Slik kompetanse er ekstra viktig i situasjoner i skolen med fysisk utagering og trusler. I forebyggingsarbeidet knyttet til fysisk utagering og trusler i skolen vil det å fremme et felles fag- og verdisyn i forhold til forståelsen av hva som fremmer og hemmer trygghet og god oppvekst hos barn og unge være viktig.

Fra evolusjons- og utviklingspsykologien vet vi at mennesket er flokkdyr. Menneskets største fiende i forhold til psykisk helse er ensomhet. Følgelig er det derfor ikke noen overraskelse at når enkelte voksne beskriver sin «vanskelige oppvekst» er den ofte beskrevet med ord som ensomhet, følelse av utenforskap og mangelen på å ha blitt sett og ha den ene som så deg.

Både traume, stress- og hjerneforskning, samt forskning på tidlig samspill og «Tilknytning», forteller oss at ingenting er mer skremmende for et barn enn følelsen av å være forlatt og ensom i verden. (Bowlby, 1969), (B. Perry, 2010). Nyere forskning understreker særlig betydningen av følgende tre faktorer for forebygging av psykisk skjevutvikling hos barn:

- Resiliensforskningen understreker viktigheten av at barn har minst en trygg tilknytningsrelasjon for å kunne klare seg mot motstand i livet (Rutter, 1995).
- Trygg tilknytning og trygge relasjoner, godt voksen-barn-samspill.

Tidlig trygg tilknytning fungerer som en buffer mot motstand senere i livet. (Rutter, 1995), (Berg-Nielsen, 2008), (MB. Drugli, 2012), (T. Nordahl, 2002), (Bowlby, 1969), (Ainsworth, 1978), (B. Perry, 2010).

- Mentalisering

Det å mentalisere godt betyr at man har evnen til å se seg selv utenfra og barnet innefra samtidig. Mentalisering kan være å forstå at barn kan ha ulike grunner for samme atferd, at vanskelig atferd ikke betyr at barnet har dårlige egenskaper, men at noe er strevsomt på innsiden, eller at det kan dreie seg om misforståelser (Fonagy mfl., 2007), (Brandzæg, Torsteinson & Øiestad, 2016). God mentalisering fremmer psykisk helse og sosial kompetanse og omvendt.

Et kontinuerlig forebyggingsarbeid i skole i forhold til fysisk utagering og trusler som baserer seg på

overfor nevnte faglige plattform vil i større grad sikre at slike situasjoner ikke skjer i skole. I tillegg vil et slikt forebyggingsarbeid bidra til at håndteringen av slike situasjoner blir best mulig for barn og unge når de likevel skulle dukke opp. En slik faglig plattform vil gjøre at barn og unge i større grad vil oppleve seg forstått, anerkjent og trygge i fysisk utageringssituasjoner i skole spesielt, men også generelt i skolen. Den overfor nevnte faglige plattform underbygger en forebyggingsideologi og et verdisyn om at «Det finnes ikke vanskelige barn, men barn som har det vanskelig» og «Alle barn er våre barn». Dette innebærer at ansatte i oppvekstsektoren bør søke en undrende, åpen og samhandlende holdning overfor barn og unge og dets foreldre der grunnholdningen er at barn og unge ønsker å samarbeide per se. Når de ikke gjør det så er det fordi de på et eller annet vis, enten hjemme eller i barnehage/skole, eller begge steder lider overlast. «Mystisk» og «utfordrende» atferd hos barn og unge bør i første omgang ses på som smerteuttrykk og et ikke-verbalt språk hos barnet/unge. Det er de voksnes ansvar å forsøke å forstå deres språk.

Videre vil en forebyggingsideologi som forsøker å sikre at det blir mindre fysisk utagering og trusler i skolen være preget av en gjennomgående holdning om at det alltid er de voksne som har ansvaret i barn-voksen-relasjonen.

3.2 Samarbeid og informasjon

Det må settes av tid til samarbeid og informasjonsflyt for de som arbeider med de samme elevene

- Dette for å sikre kvaliteten på det arbeide som gjøres
- Utarbeide handlingsplaner/utviklingsplaner opp mot elevene
- All vet hva de skal jobbe med og hvordan dette skal gjøres
- Sikrer at alle drar i samme retning

NB! Det er beder med 10 timer god kvalitet enn 15 dårlige timer.

3.3 Risikostyring

Gjennomfør risikostyringsprosess med alle ansatte og vår bedriftshelsetjeneste. Kartlegge hvilke uønskede hendelser som kan inntreffe, årsaker til dette og mulige konsekvenser, samt en gjennomgang av hva som er gjort og hva som kan gjøres ytterligere. Videre arbeid skal ende opp i en risikomatrise, samt en oversikt over risikoreduserende tiltak. Disse tiltak legges i HMS / IA plan.

Beskrivelse	Årsak	Konsekvens	Hva har vi gjort	Kan gjøre ytterligere
Mobbing av medelever	• Selvbilde • Selvtillit • Selvhevdelse • Utrygg • Empati	• Søksmål • Selvtillit • Selvskade • Spiseforstyrrelser • Dødsfall • Mobbe andre • Negativ til skolen • Domino-effekt • Utestenging • Frustrasjon hos andre elever og lærere • Hemmer læringssituasjonen • Aggresjon	• Samarbeid med heimen • Ha temaet i fokus • Elevsamtaler • Foreldresamtaler • Vennskapsloven • Allmannamøte • Sosial kompetanseheving	• m/rollespill/aktivitet • Empati, selvhevdelse +++ • Klasseråd • Mitt valg • Folkeskikkfokus; hilse, rydde i hylla, matro • Hele skole felles mål
Mobbing av voksne	• Selvbilde • Selvtillit • Selvhevdelse • Utrygg • Empati	•	• Vennskapsloven • Allmannamøter • Sosial kompetanse-læring hos alle elever	• Mer kunnskap / kompetanseheving • Veiledning
Utagerende adferd	• Sint • Frustrert • Usikker • Krenkelse • Føler seg truet • Fortvilelse • Kommunikasjon • Opplevelser • Utrygghet • Impulskontroll • For høye krav • Selvbeherskelse	• Redsel • Utrygghet • Omdømme, mangel kontroll på fag, sosialt • Krenka • Skade, selvtillit • Frustrasjon • Skade • Mangel på faglig Oppdatering selvtillit • Selvbilde • Sosialt samspill • Mobbeoffer	• Trivselsledere • Vennskapslover • Sosial kompetanse • Fadder • Mange voksne ute/inne • Gjemme utstyr • Oppstilling • Forsterket inspeksjon • Faste rutiner • Stabilitet • Tankekrok • Forutsigbarhet • Handlingsplan	• Mer kunnskap / kompetanseheving • Veiledning • Sette av tid til å kunne prate og samarbeide • Endre rutiner • Samtaler • Bevisstgjøring • Info til ansatte

Beskrivelse	Årsak	Konsekvens	Hva har vi gjort	Kan gjøre ytterligere
Trusler fra elever	- Selvilde - Selvtillit - Selvhevdelse - Utrygg - Empati	- Negativt skolebilde - Redsel - Utryggghet - Skade - Krenka	- Handlingsplan vold & trusler - Skjermer elev/medelev - Forsterke det positive - Ordner opp raskt - Aldersblanda aktivitet - Avviksføring	- Forståelse i kollegiet m. f.eks. fordeling av byrde - Elevmøter - Foreldremøter - Samtaler m/m foreldre, helsesøster, PPT, høyere inst.
Trusler fra foreldre til ansatte	- Ansvarsfraskrivelse - Utryggghet - Ser ikke helheten - Mangel på kommunikasjon	- Utryggghet - Redsel - Dårlig samarbeid	- Handlingsplan vold & trusler - Avviksføring	- Samtaler m/m leder og foreldre • à Politi ? - Skape tillit
Sjølskading	Selvilde	- Død - Store skader	- Skjerme - Ta eleven bort	- Bytte plass - Samtale - Melde til nærmeste leder
Slåssing	Uenighet	- Redsel - Utryggghet - Skade - Krenka	- Økt bemanning - Samarbeid med foreldre, PPT, BUP, helsesøster	- Være en god kollega - Informere-involvere
Re traumatisering (lyd/lukt fører til engstelse)	- Dårlige opplevelser tidligere - Ubearbeidede opplevelser	- Redsel - Utryggghet - Skade - Krenka	- Åpent kollegium - BHT	Åpenhet
Uforutsigbarhet fra den voksne	- Utryggghet - Mangler rutiner	- Redsel - Utryggghet - Skade - Krenka	- Storforeldremøte - Bruke TID sammen med elevene	
Inngripen fra foreldre/foresatte	Frustrasjon, fortvilelse			
Uthenging på nettet		- Stempel - Ting blir større enn de er		
Stygg språkbruk	- Impuls - Vanskelig å sette ord	- Dominoeffekt - Frustrasjon - Hemme læresituasjon	- Samarbeid - Trygghet - Stabilitet - Faste rutiner og rammer	- Øve seg på annet reaksjonsmønster - Familiesituasjon - Tidligere opplevelser
Forlate skolens område	- Uenighet - Frustrasjon, fortvilelse		- Hente - Overse - Varsle heimen - Samtaler - Ha is i magen	
Løgner	- Ansvarsfraskrivelse - Selvhevdelse - Mangel på empati - Mangel på respekt			
Bryte skolens reglement	Mangel på respekt			

3.3 Risikostyring

Sannsynlighet

Betegnelse	Omfang
5 = Svært sannsynlig	månedlig eller hyppigere
4 = Meget sannsynlig	hyppigere enn 2 ganger hvert år
3 = Sannsynlig	sjeldnere enn 1 gang hvert år
2 = Mindre sannsynlig	Har skjedd ved andre enheter i kommunen
1 = Lite sannsynlig	Tenkelig

Konsekvens

Betegnelse	Mennesker
5 = Svært kritisk	Dødsfall / Selvmord grunnet arbeidsmiljø/læringsmiljø
4 = Meget kritisk	En alvorlig personskade med fravær, mulig permanent skade / utstøtning fra jobben/skolen – bytter jobb/skole
3 = Kritisk	Skade med fravær, men uten permanent skade / sykmeldt grunnet arbeidsmiljø/læringsmiljø
2 = Betydelig	Skade uten fravær / utmattelse og/eller frustrasjon i/fra jobben/skolen.
1 = Ubetydelig	Ubehag, forbigående.

5	10	15	20	25
4	8	12	16	20
3	6	9	12	15
2	4	6	8	10
1	2	3	4	5

3.4 Semikvantitativ risikovurdering med tiltak

Beskrivelse	S	K	G	Tiltak	Ansvarlig	Frist
Mobbing av medelever	5	3	15	Ta i bruk ny plan for trygt skolemiljø ved Vuku oppvekstsenter	Rektor hovedansvar Alle har et medansvar	
Mobbing av voksne	1	1	1	Drøfte i kollegiet om det blir nødvendig		
Utagerende adferd	5	3	15	Mer kunnskap / kompetanseheving Veiledning Sette av tid til å kunne prate og samarbeide Endre rutiner Samtaler Bevisstgjøring Info til ansatte		
Trusler fra elever	4	2	8	Forståelse i kollegiet m. f.eks. fordeling av byrde		
Trusler fra foreldre til ansatte	3	3	9			
Sjølaskading	2	3	6			
Slåssing	3	2	6	Være en god kollega		
Re traumatisering (lyd/lukt fører til engstelse)	1	3	3	Åpenhet Heve kompetansen på området		
Uforutsigbarhet fra den voksne	4	2	8			
Inngripen fra foreldre/foresatte	3	3	9			
Uthenging på nettet	4	3	12			
Stygg språkbruk	4	1	4	Øve seg på annet reaksjonsmønster Familiesituasjon Tidligere opplevelser		
Forlate skolens område	3	4	12			
Løgner	4	1	4			
Bryte skolens reglement	4	1	4			

3.5 Pågående utviklingsområder for _____

Felles skolesatsing:

3.6 Litteratur og nettsteder

Litteratur:

- Bjørkly, S. (1997) Aggresjon og Vold Oslo: Cappelen
- Jøssang, F (1999) Atferdsvansker i et praktisk-pedagogisk perspektiv. Ramsvik utadrettet virksomhet.
- Løvstadskolen: Opplæringsprogram for forståelse, forebygging, håndtering, oppfølging og behandling av aggresjon, trusler, forulempningsadferd, utagering, vold - etter et humanistisk helhetssyn (se www.lovstadskolen.no)

Aktuelle kilder til ytterligere arbeid med denne saken:

- Udir: Elev utøver vold: <http://www.udir.no/Laringsmiljo/Beredskap-og-krisehandtering/Veiledere-for-beredskap-og-krisehandtering-i-skolen/Seksuelle-overgrep/Vold-tilknyttet-skolens-virksomhet2/Vold-tilknyttet-skolens-virksomhet/Elev-utover-vold/>
- Bruk av nødrett/nødverge UDIR: <https://www.udir.no/regelverkstolkninger/opplaring/Skoleeiers-ansvar/Bruk-av-nodrett-og-andre-inngripende-tiltak/>
- UDIR om ordensreglementet: <https://www.udir.no/regelverkstolkninger/opplaring/Laringsmiljo/Ordensreglement-Udir-8-2014/>
- UDIR, sikkerhet og beredskap: <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/sikkerhet-og-beredskap/>

3.7 Rutine for varsling

Alle som arbeider på skolen, skal varsle rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø.

Ansattes aktivitetsplikt innebærer:

- Følge med
- Gripe inn og stoppe krenkelsen med en gang, hvis det er mulig
- Varsle rektor

Rektor har da ansvar for videre behandling.

- Undersøkelse blir iverksatt. Rektor avgjør hvem som foretar undersøkelsen. Prinsippet er at saken skal ordnes på riktig nivå.
- Det lages en aktivitetsplan og settes inn tiltak for at eleven skal få et trygt og godt skolemiljø igjen.
- Varslingsskjema og aktivitetsplan skal lagres i elevmappen. Andre dokumenter som omhandler saken lagres også på samme sted.

Foresatte kan også benytte skjemaet for å varsle skolen om hendelser knyttet til elevenes skolemiljø.

Oppfyller ikke skolen aktivitetsplikten kan foresatte melde saken til Fylkesmannen.

- Først må du ha tatt opp saken med rektor på skolen
- Det må ha gått minst en uke fra du tok opp saken med rektor
- Saken må gjelde skolemiljøet på den skolen eleven går på nå.

Er det spesielle tilfeller kan foresatte uansett ta kontakt med Fylkesmannen.

Fylkesmannen er førsteinstans – ikke klageinstans. Elev/foresatte kan påklage Fylkesmannen sitt vedtak til Utdanningsdirektoratet.

3.8 Varslingsskjema – observasjoner vedrørende elevens psykososiale skolemiljø

Dato for observasjon	Sted:
Elever involvert i hendelsen: (Elevenes navn, klasse)	
Beskrivelse av hendelsen: (Hva er observert? Mobbing, vold, rasisme, diskriminering, utestenging, digital krenkelse, annen form for krenkende ord/handling).	
Annen faktainformasjon:	
Underskrift og dato:	

Varslingsskjema leveres til rektor.

Videre behandling:	
Underskrift og dato: (Rektor)	

Oppfølging av kontrollutvalgets saker pr mai 2021

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Verdal kommune

Møtedato

31.05.2021

Saknr

22/21

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 20/319 - 2

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar saken til orientering.

Vedlegg

Kontrollutvalgets vedtak 2019v- 2020

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har et ansvar for å følge opp egne vedtak og kommunestyrets vedtak ifm. forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller.

I denne saken legges det derfor frem en oversikt over status for saker behandlet etter valget i 2019. Det er fortsatt to forvaltningsrevisjoner fra forrige periode som kontrollutvalget har et oppfølgingsansvar for etter behandlingen i kommunestyret. Disse to sakene var tatt opp som egne saker i 2020 og inngår i oversikten.

Status for sakene vil bli nærmere gjennomgått i møtet.

Vurdering

Med bakgrunn i fremlagte oversikt gis kontrollutvalget en mulighet til å sjekke ut at sakene enten er avsluttet, sendt til videre behandling, eller skal følges opp videre av kontrollutvalget.

Dersom kontrollutvalget selv ikke bestemmer noe annet anbefales det kontrollutvalget å ta saken til orientering.

Verdal kommune

Oversikt over kontrollutvalgets vedtak og oppfølging

Valgperioden 2019-2023

Blått viser til forvaltningsrevisjon/selskapskontroller/undersøkelser

Grønt viser til rådmannen/Kommunedirektøren

2021 Dato	SAK	TITTEL	VEDTAK I KONTROLLUTVALGET VERDAL	Følges opp:	Ferdigbehandlet
25/1		01/21 Referatsaker 25.01.2021	Referatsakene tas til orientering		Ja
		02/21 Forvaltningsrevisjon Etikk - Prosjektplan	Kontrollutvalget slutter seg til prosjektplan for Forvaltningsrevisjon - Etikk	2021	
		03/21 Rapportering av timer - forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll	Kontrollutvalget tar rapporten til orientering		Ja
		04/21 Henvendelse fra kontrollutvalget i Frosta - Innherred Interkommunale Legevakt IKS	1. Kontrollutvalget ønsker å delta i et fellesprosjekt om eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon av Innherred interkommunale legevakt IKS. 2. Kontrollutvalget forutsetter å få delta i utformingen av prosjektplanen 3. Kontrollutvalget forutsetter at revisors timeforbruk fordeles likt mellom deltagerkommunene når det gjelder forvaltningsrevisjonsdelen	2021 Fellesprosjekt	
		05/21 Kontrollutvalgets årsmelding 2020	1. Kontrollutvalget slutter seg til kontrollutvalgets årsmelding 2020 2. Kontrollutvalget oversender saken til kommunestyret og innstiller på at kommunestyret gjør slikt vedtak Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsmelding 2020 til orientering.		Ja KST 23/21 Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsmelding 2020 til orientering
		06/21 Møteprotokoll 25.01.2021	Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget, 25.01.2021, godkjennes		Ja
1/3		Merknader	Kontrollutvalget ber om å få vurdert undersøkelse/forvaltningsrevisjon hjemmetjenesten i neste møte		Ja Se KU 16/21
		07/21 Referatsaker 01.03.2021	Referatsakene tas til orientering		Ja

		08/21 Orientering til kontrollutvalget - Partssamarbeidet	1. Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering 2. <i>Kontrollutvalget stiller spørsmål om hvordan verneombud og hovedverneombud og tilhørende vara velges, og hvordan funksjonene fylles ved fravær.</i>	Juni 21	
		09/21 Orientering til kontrollutvalget - Møllegata Voksenopplæring	Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering		Ja
		10/21 Kontrollutvalgets rolle - Varsling	1. Kontrollutvalget tar saken til orientering 2. <i>Kontrollutvalget ber om at varslingsrutinene endres</i> 3. <i>Kontrollutvalget oppfordrer kommunen til å vurdere å utarbeide retningslinjer for hvordan varsel på folkevalgte om brudd på etiske retningslinjer i utøvelsen av vervet skal håndteres</i>	2021 Oktober ?	
		11/21 Godkjenning av møteprotokoll 01.03.2021	Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget, 01.03.2021, godkjennes		Ja
26.04		Merknader	Avslutningsvis drøftet kontrollutvalget hvordan de skal drive sitt kontrollarbeid.	Mai-møtet	
		12/21 Referatsaker 26.04.2021	Referatsakene tas til orientering		Ja
		13/21 Revisjonsuttalelse forenklet etterlevelseskontroll 2020 - Selvkost	1. Kontrollutvalget tar saken til orientering. 2. Kontrollutvalget oversender saken til kommunestyret med følgende innstilling: <i>Kommunestyret tar saken til orientering.</i>		Ja KST
		14/21 Orientering fra regnskapsrevisor	Kontrollutvalget tar revisor sin informasjon om årsoppgjørrevisjonen til orientering		Ja
		15/21 Verdal kommunes årsregnskap og årsberetning - kontrollutvalgets uttalelse	1. Kontrollutvalget vedtar vedlagte uttalelse om årsregnskap og årsberetning 2020 med endringen som ble gjort i møtet. 2. <i>Kontrollutvalgets uttalelse sendes kommunestyret, med kopi til formannskapet, til fremleggelse ved behandlingen av kommunens årsregnskap og årsberetning.</i>		Ja FSK KST

2020 Dato	SAK	TITTEL	VEDTAK I KONTROLLUTVALGET VERDAL	Følges opp:	Ferdigbehandlet
27/1		01/20 Referatsaker 27.01.2020	1. Referatsakene tas til orientering 2. Sekretær bes ta kontakt med rådmannen for å få klarhet i bevilgninger fra kommunen og oppfølging av disse.		Ja Pkt 2, se KU 8/20
		02/20 Plan for forvaltningsrevisjon - bestilling av risiko og vesentlighetsvurdering	1. Kontrollutvalget slutter seg til skissert opplegg for planarbeidet beskrevet i saksfremlegget. 2. Kontrollutvalget ber Revisjon Midt-Norge SA utarbeide en helhetlig risikovurdering for forvaltningsrevisjon til neste møte den 09.03.2020. Dokumentet utarbeides innenfor en ressursramme på 60 timer og oversendes sekretariatet innen 24.02.2020		Ja Se KU 9/20
		03/20 Plan for eierskapskontroll - bestilling av risiko og vesentlighetsvurdering	1. Kontrollutvalget slutter seg til skissert opplegg for planarbeidet beskrevet i saksfremlegget. 2. Kontrollutvalget ber Revisjon Midt-Norge SA utarbeide en helhetlig risikovurdering for eierskapskontroll til møte den 09.03.2020. Dokumentet oversendes sekretariatet innen 24.02.2020		Ja Se KU 10/20
		04/20 Eventuelt	Behandling: Eventuelt tas av sakskartet fra og med neste møte. Vedtak: (Ingen vedtak fattet i saken)		Ja
		05/20 Godkjenning av møteprotokoll	Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget, 27.01.2020, godkjennes		Ja
9/3		06/20 Referatsaker 09.03.2020	Referatsakene tas til orientering		Ja
		07/20 Forvaltningsrevisjon Hjemmetjenesten - Prosjektplan	Kontrollutvalget slutter seg til prosjektplan for prosjektet		Ja Se KU sak

		08/20 Orientering til kontrollutvalget - Bevilgninger til private lag og foreninger	Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering		Ja
		09/20 Plan for forvaltningsrevisjon - Risiko- og vesentlighetsvurdering	1. Kontrollutvalget ber sekretariatet legge fram et utkast til plan for forvaltningsrevisjon til neste møte, basert på revisors risiko- og vesentlighetsvurdering og de innspill som er kommet frem i møtet 2. 2. Kontrollutvalget vil prioritere følgende områder/tema: Rødt: • Økonomi • Finans • Omstilling, effektivisering, HMS, IA, etikk • Arkiv • Kvalitet i skolen • Legevakt • Barnevern • Eiendomsforvaltning • Hjemmetjenesten • Gult: • Offentlige anskaffelser • IKT • Kvalitetssikring • Pedagognorm og bemanningsnorm i barnehager • PPT • Økonomisk sosialhjelp • Sykehjem • Rusomsorg • Flyktninger • Tilsyn • Samferdsel		Ja KU sak 16/20

			Rådmannens presentasjon (lysark) vedlegges protokollen		
		10/20 Plan for Eierskapskontroll - Risiko og vesentlighetsvurdering	1. Kontrollutvalget ber sekretariatet legge fram et utkast til plan for eierskapskontroll til neste møte, basert på revisors risiko- og vesentlighetsvurdering og de innspill som er kommet frem i møtet 2. Kontrollutvalget vil prioritere følgende selskap: • Innherred Interkommunale legevakt IKS • Nord-Trøndelag Krisesenter IKS • Tindved Kulturhage AS		JA Se KU sak 17/20
		11/20 Godkjenning av møteprotokoll	Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget, 09.03.2020, godkjennes		JA
27/4		Referatsaker	Referatsakene tas til orientering		Ja
		13/20 Verdal kommunes årsregnskap og årsberetning 2019 - Kontrollutvalgets uttalelse	1. Det framlagte forslag til uttalelse vedtas som kontrollutvalgets uttalelse til kommunens årsregnskap 2019. 2. Kontrollutvalgets uttalelse sendes kommunestyret, med kopi til formannskapet, for fremleggelse i forbindelse med behandlingen av årsregnskapet. 3. Kontrollutvalget tar kommunens årsberetning til orientering		Ja
		14/20 Orientering fra rådmannen - COVID19/Korona-pandemien	Kontrollutvalget tar rådmannens informasjon til orientering		Ja
		15/20 Rapport anskaffelse av bil - Rådmannens tilbakemelding	1. Kontrollutvalget tar rådmannens tilbakemelding til orientering 2. Kontrollutvalget ber om en ny orientering fra rådmannen i oktober om bl.a. status for hvilke rammeavtaler som er inngått og hvilke som er under arbeid		Ja Se sak 38/20

		16/20 Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024	1. Kommunestyret vedtar plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024 og slutter seg til kontrollutvalgets prioriteringer i planen: 1) Omstilling, effektivisering, HMS, IA, etikk 2) Arkiv 3) Hjemmetjensten 4) Kvalitet i skolen I uprioritert rekkefølge, alfabetisk: • Barnevern • Eiendomsforvaltning • Finans • Legevakt • Økonomi 2. Kontrollutvalget gis fullmakt til å gjøre endringer i planen.		Ja KST sak 45/20
		17/20 Plan for eierskapskontroll 2020-2024	Kommunestyret vedtar plan for eierskapskontroll 2020-2024 og slutter seg til kontrollutvalgets prioriteringer i planen: 1. Tindved kulturhage AS 2. Innherred Interkommunale legevakt IKS 3. Nord-Trøndelag Krisesenter IKS 2. Kontrollutvalget gis fullmakt til å gjøre endringer i planen		Ja KST 46/20
		18/20 Henvendelse til kontrollutvalget - Ordningen med brukerstyrt personligassistanse	Kontrollutvalget ber rådmannen om en orientering om kommunens ordning med brukerstyrt personlig assistanse (BPA)		Ja Ku 23/20
		19/20 Forum for kontroll og tilsyn - medlemskap	1. Verdal kommunes kontrollutvalg vedtar å melde seg inn i Forum for kontroll og tilsyn med virkning fra 1.1.2020. 2. Medlemskontingenten for 2020 belastes konto 11950.		Ja
		20/20 Godkjenning av møteprotokoll 27.04.20	Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget, 27.04.2020, godkjennes		Ja

		21/20 Undersøkelse Hjemmetjenesten - Statusrapport	1. Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering 2. Kontrollutvalget utsetter oppstart av prosjektet til etter at arbeidstilsynet har mottatt og svart ut kommunens tilbakemelding på påleggene. 3. Kontrollutvalget ber revisor følge opp saken, og orientere kontrollutvalget så snart arbeidstilsynet har kvitert ut forholdene	Utsatt oppstart Revisor følger opp	Ja Se sak 42/20
15/6		22/20 Referatsaker 12.06.2020	Referatsakene tas til orientering		Ja
		23/20 Orientering til kontrollutvalget - Brukerstyrt personlig assistanse	Kontrollutvalget tar redegjørelse til orientering.		Ja
		24/20 Orientering fra revisor og diskusjon om hva som er brudd på budsjettpremisser	1. Kontrollutvalget tar revisor sin informasjon til orientering. 2. Ifm behandling av revisjonsstrategi 2020 vil kontrollutvalget komme tilbake til hva utvalget legger i forståelsen av vesentlige avvik/brudd på budsjettpremissene og budsjettmessige avvik når det gjelder rapportering og kontroll.		Ja se også 40/20
		25/20 Undersøkelse hjemmetjenesten - Oppdatert statusrapport	1. Kontrollutvalget tar saken til orientering 2. Kontrollutvalget ber om en nærmere redegjørelse fra revisor i neste møte		Ja Se 42/20
		26/20 Planlegging av besøk ved kommunal virksomhet høsten 2020	1. Det gjennomføres besøk i august ved Stab utvikling og virksomhetsstøtte - arkiv. 2. Kontrollutvalget ber sekretær tilrettelegge for dette.		Ja Se 29/20
		27/20 Oppfølging av kontrollutvalgets saker pr mai 2020	Kontrollutvalget tar saken til orientering		Ja
		28/20 Godkjenning av møteprotokoll	Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget, 15.06.2020, godkjennes.		Ja
31/8		29/20 Besøk ved arkivtjenesten	Kontrollutvalget tar dagens besøk til orientering.		Ja
		30/20 Referatsaker 31.08.2020	Referatsakene tas til orientering		Ja
		31/20 Budsjett kontrollarbeidet 2021 Økonomiplan 2021-2024	Kontrollutvalget slutter seg til forslag til driftsbudsjett for 2021 for kontrollarbeidet i kommunen med en total ramme på kr 1.728.500 , med forbehold om endringer etter årsmøtevedtaket i		Ja, men se budsjettsaken til KST

			Revisjon Midt-Norge. Kontrollutvalget står fritt til å omdisponere budsjettammen innenfor de rammer kommunens reglement setter, og eventuelle andre kontraktsrettslige forpliktelser kommunen har. Budsjettforslaget tar ikke høyde for ekstraordinære ressursbehov i kontrollsammenheng. Forslaget oversendes kommunestyret for videre behandling i samsvar med § 2 i forskrift om kontrollutvalg og revisjon		
		32/20 Reglement for kontrollutvalget	Kontrollutvalget slutter seg til utkast til reglement og oversender dette til kommunestyret med følgende innstilling: Kommunestyret vedtar reglement for kontrollutvalget 2019-2023		Ja KST 91/20
		33/20 Oppdragsansvarlig regnskapsrevisors uavhengighetserklæring	Kontrollutvalget tar den gitte informasjonen til etterretning, og har ingen merknader til oppdragsansvarlig regnskapsrevisor sin vurdering av uavhengighet		Ja
		34/20 Undersøkelse hjemmetjenesten - Orientering fra revisor	Saken utsettes til neste møte		Ja Se KU 42/20
		35/20 Godkjenning av møteprotokoll 31.08.2020	Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget, 31.08.20.20, godkjennes		Ja
26/10		36/20 Referatsaker 26.10.2020	Referatsakene tas til orientering		Ja
		37/20 Revisjonsuttalelse forenklet etterlevelseskontroll 2019	Revisors attestasjonsuttalelse om etterlevelse av lov om offentlige anskaffelser tas til orientering. 2. Kontrollutvalget ser denne uttalelsen i sammenheng med tidligere gjennomførte forvaltningsrevisjoner som omhandler bl.a. anskaffelser, og vil følge opp dette i senere saker		Ja (men pkt 2, se 38/20)

		38/20 Offentlige anskaffelser - Orientering fra konstituert kommunedirektør	1. Kontrollutvalget tar redegjørelse til orientering. 2. Kontrollutvalget forutsetter at administrasjonen fortsatt har fokus på innkjøpsprosesser, og tilstreber å følge regelverket og interne retningslinjer for offentlige anskaffelser. 3. Kontrollutvalget vil følge opp saken med en ny orientering fra kommunedirektøren i løpet av 2021.	Ny orientering i 2021	Ja, men ny orientering i løpet av 2021
		39/20 Forenklet etterlevelseskontroll for 2020. Risiko- og vesentlighetsvurdering.	1. Kontrollutvalget tar revisors risiko- og vesentlighetsvurderingen til orientering. 2. På bakgrunn av revisors vurderinger ber kontrollutvalget revisor ta for seg følgende område for 2020: • Selvkostområdet – van og avløp		Ja Se KU 13/21
		40/20 Revisjonsstrategi 2020	Kontrollutvalget tar informasjonen om revisjonsstrategi for 2020 til orientering		Ja
		41/20 Orientering til kontrollutvalget - Kommunens varslingsrutiner	Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering		Ja (men se KU-sak 10/21)
		42/20 Undersøkelse hjemmetjenesten - Orientering fra revisor. Utsatt sak	1. Kontrollutvalget tar revisors redegjørelse til orientering 2. Kontrollutvalget går ikke videre med undersøkelsen av hjemmetjenesten nå, men ønsker å se denne saken i sammenheng med plan for forvaltningsrevisjon, prosjekt nr 3 - Hjemmetjenesten. 3. Kontrollutvalget ber revisor starte opp forvaltningsrevisjonsprosjekt nr 1 som er innenfor omstilling, effektivisering, HMS, IA, etikk. 4. Kontrollutvalget ber revisor utarbeide utkast til prosjektplan til neste møte		Ja (se likevel KU-sak 16/21 Ble tatt opp på nytt)
		43/20 Innspill til årsplan 2021	Kontrollutvalget ber sekretær merke seg kontrollutvalgets innspill og legge disse til grunn i utarbeidelsen av årsplan med møteplan for 2021		Ja KU 50/20
		44/20 Godkjenning av møteprotokoll 26.10.2020	Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget, 26.10.2020, godkjennes		Ja

30/11		45/20 Referatsaker 30. november 2020	Referatsakene tas til orientering		Ja
		46/20 Orientering til kontrollutvalget fra kommunedirektøren - Fastlegetjenesten	Kontrollutvalget tar saken til orientering		Ja
		47/20 Forvaltningsrevisjon - Vold og trusler i skolen - Oppfølging	1. Kontrollutvalget tar informasjonen fra konstituert kommunedirektøren til orientering 2. Kontrollutvalget ber om en ny orientering våren 2021	Ny orientering 2021	
		48/20 Orientering til kontrollutvalget fra kommunedirektøren - Budsjett 2021 økonomiplan 2021-2024 - Utfordringsbildet	Kontrollutvalget tar saken til orientering		Ja
		49/20 Forvaltningsrevisjon: Omstilling, effektivisering, HMS, IA, etikk - Igangsetting	1. Kontrollutvalget ber revisor sette i gang forvaltningsrevisjonsprosjektet 2. Kontrollutvalget ønsker at prosjektet fokuserer på temaet: · Etikk Med følgende problemstilling: · Er kommunens etiske retningslinjer kjent og forankret hos de ansatte? 3. Endelig prosjektplan legges frem for kontrollutvalget i nest møte		Ja Se KU sak 02/21
		50/20 Årsplan 2021	Kontrollutvalget vedtar det fremlagte forslag til årsplan for sin virksomhet i 2021. Kontrollutvalget vedtar følgende møtedatoer for 2021: • Januar 25. • Mars 1. • April 26. • Mai 31. • August 30. • Oktober 25. • November 29.	2021	Ja

[illegible]

2019 Dato	SAK	TITTEL	VEDTAK I KONTROLLUTVALGET VERDAL (Valgperioden 2019-2023)	Følges opp:	Ferdigbehandle t
25/11	33/19	Presentasjon av revisjonen - Revisjon Midt-Norge SA	Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.		Ja
	34/19	Strategi og status regnskapsrevisjon 2019	Kontrollutvalget tar revisors redegjørelse til orientering		Ja
	35/19	Presentasjon av sekretariatet - Konsek Trøndelag IKS	Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.		Ja
	36/19	Kontrollutvalget - Funksjon, rolle og oppgave	Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering		Ja
	37/19	Forslag til budsjett for kontrollarbeid i 2020 med økonomiplan for 2021-2023	Kontrollutvalget slutter seg til framlagt budsjettforslag for 2020 med økonomiplan for 2021 -2023 med en totalramme på kr. 1 695 000 kroner . Kontrollutvalget ber om at budsjettforslaget følger innstillingen til årsbudsjettet etter kommuneloven § 14- 3 tredje ledd til kommunestyret, jf. forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2.		Ja Se KST119/19
	38/19	Kontrollutvalgets årsplan for 2020	Kontrollutvalget slutter seg utkast til kontrollutvalgets årsplan for 2020 og vedtar med dette følgende møtedatoer for kontrollutvalget: • 27. januar. • 27. april. • 15. juni. • 31. august. • 26. oktober. • 30. november.		Ja
	39/19	Bestilling - Undersøkelse av hjemmetjenesten	Kontrollutvalget bestiller en undersøkelse fra RMN om arbeidsmiljøet og tjenestetilbudet i hjemmetjenesten er forsvarlig. Kontrollutvalget ber revisor legge frem en prosjektplan til kontrollutvalgets neste møte.		Ja Se KU-møte 9/3- 2020, sak 7/20
	40/19	Referatsaker	Kontrollutvalget tar vedlagte referatsaker til orientering		Ja
	41/19	Eventuelt	Ingen vedtak fattet		Ja

	42/19	Godkjenning av møteprotokoll	Kontrollutvalget godkjenner protokollen fra kontrollutvalgets møte, den 25.11.2019		Ja

Kontrollutvalgsarbeid

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Verdal kommune

Møtedato

31.05.2021

Saknr

23/21

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 20/90 - 21

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar saken til orientering.

Vedlegg

Kommuneloven Kap 11

Saksopplysninger

Viser til kontrollutvalgets møte den 26. april 2021 der det avslutningsvis ble drøftet hvordan kontrollutvalget skal og kan drive sitt kontrollarbeid.

Rammene for kontrollutvalgets arbeid er gitt gjennom:

- Kommuneloven
- Forskrift om kontrollutvalg og revisjon med merknader
- Forvaltningsloven
- Offentleglova
- Reglement for kontrollutvalget, vedtatt av kommunestyret

(Kontrollutvalgsboken, utgitt av Kommunal og moderniseringsdepartementet, vil bli oppdatert iht. ny kommunelov.)

Andre lover, forskrifter, veiledere etc. kommer til anvendelse i de ulike sakene kontrollutvalget tar opp og behandler.

Det er mange elementer i kontrollarbeidet. I den videre saken vil en derfor bare ta for seg noen av de viktigste elementene som er relevant ut fra det kontrollutvalget har tatt opp tidligere:

- Hva er et folkevalgt organ
- Saksbehandling i folkevalgte organer – Møteprinsippet
- Taushetsplikt
- Åpne eller lukkede møter
- Kontrollutvalget og kontrollutvalgets oppgaver
- Kontrolltrappen
- Orienteringer i kontrollutvalget
- Henvendelser

Hva er et folkevalgt organ

Hva et folkevalgt organ er, er definert i kommuneloven. kapittel 5. Denne slår fast at kontrollutvalget er et folkevalgt organ oppnevnt av kommunestyret.

Saksbehandling i folkevalgte organer

Bestemmelser om saksbehandling i folkevalgte organer finnes i kapittel 11 i kommuneloven. Nevner bl.a. her i stikkordsform:

- Folkevalgte organer skal behandle saker og treffe vedtak i møter.
- Møtet skal kunngjøres på en hensiktsmessig måte, også hvis det antas at møtet vil bli helt eller delvis lukket etter § 11-5.

- Sakslisten til møtet og andre møtedokumenter som ikke er unntatt fra offentlighet, skal være tilgjengelige for allmennheten.
- Det skal føres møtebok for møter i alle folkevalgte organer.
- Møteboken skal inneholde opplysninger om
 - a) tid og sted for møtet
 - b) hvem som møtte, og hvem som var fraværende
 - c) hvilke saker som ble behandlet
 - d) hvilke vedtak som ble truffet
 - e) avstemningsresultat.
- Alle har rett til å være til stede i møter i folkevalgte organer dersom ikke noe annet følger av § 11.
- Et folkevalgt organ skal vedta å lukke et møte når det skal behandle en sak:
 - som angår en arbeidstakers tjenstlige forhold,
 - som inneholder opplysninger som er omfattet av lovbestemt taushetsplikt.
- Hvis noen ber om det, og hvis det ikke virker forstyrrende på gjennomføringen av møtet, skal møtelederen gi tillatelse til å gjøre opptak av eller overføre lyd eller bilde fra åpne møter

Taushetsplikt

Det understrekes at kontrollutvalget er bundet av alminnelig taushetsplikt etter forvaltningslovens bestemmelser. Se forvaltningsloven. § 13.

Åpne eller lukkede møter

Alle kontrollutvalgets møter er åpne, og alle har rett til å være tilstede. Dette gjelder også ved fjernmøter.

Dersom utvalget skal behandle en sak som er underlagt lovbestemt taushetsplikt skal møtet lukkes, jf. kommuneloven § 11-5.

Skriftlig materiale som blir lagt fram for kontrollutvalget er som hovedregel offentlig. Det er dokumentets innhold som avgjør dette. Unntaksvis kan det derfor også bli lagt frem dokumenter som er unntatt offentlighet, og møtet må i så fall lukkes helt eller delvis under behandlingen av saken.

Selv om det er opplysninger i dokumentet som etter vårt syn er unntatt offentlighet, kan en innsynsbegjæring medføre at det vurderes annerledes og som medfører at dokumentet må offentliggjøres og møtet må åpnes.

Kontrollutvalget

Kontrollutvalget er kommunens kontrollorgan som fører kontroll med forvaltningen, og er ikke et klageorgan, og behandler ikke enkeltsaker.

Kontrollutvalget kan kreve enhver opplysning, redegjørelse, ethvert dokument og foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for å gjennomføre oppgaven, dette uten hinder av taushetsplikt.

Det er et viktig prinsipp at kontrollutvalget utøver sin kontroll og sin innsynsrett som kollegium og ikke som enkeltpersoner. Sekretariatet er kontrollutvalgets operative ledd, og er kontaktpunktet mellom kontrollutvalget og administrasjonen, samt mellom kontrollutvalget og revisjonen.

Kontrollutvalget skal ikke vurdere den politiske hensiktsmessigheten av de vedtak som er truffet av politiske organer. Det samme gjelder vedtak truffet av administrasjonen, med hjemmel i delegert myndighet.

Det kan være hensiktsmessig å skille mellom pålagte, planlagte og uplanlagte saker.

Kontrollutvalget arbeider planmessig på bakgrunn av plan for forvaltningsrevisjon, plan for eierskapskontroll, «årshjulet» for regnskapsrevisjon og egen årsplan.

Kontrollutvalget er pålagt å behandle saker det får seg forelagt fra kommunestyret eller revisor.

Når det gjelder henvendelser fra andre, må kontrollutvalget selv vurdere om saken hører inn under kontrollutvalgets ansvarsområde og om det kan og vil prioritere saken ut fra tilgjengelige ressurser, og på hvilken måte.

Saker kontrollutvalget tar opp bør vurderes ut fra en vesentlighet- og risikovurdering på systemnivå. Enkelt saker kan imidlertid være utgangspunktet som gir grunn for kontrollutvalget til å se nærmere på et bestemt område.

Kontrolltrappen

Kontrollutvalget søker å løse sine saker på lavest mulig nivå med minst mulig bruk av ressurser ut fra sakens kompleksitet.

Kontrollutvalget har flere virkemidler i verktøyskuffen sin til dette, og nevner her:

- Orientering
- Orientering etter tilsyn gjennomført av andre instanser
- Undersøkelser
- Forvaltningsrevisjoner/Eierskapskontroller
- Høring

Orienteringer i kontrollutvalget

Mange saker løses eller innledes ved å invitere kommunedirektøren til møtet for å gi en orientering og svare på spørsmål.

I utgangspunktet kjenner kontrollutvalget kun kommunedirektøren, og bare unntaksvis innkaller personer ned i organisasjonen. Dersom kontrollutvalget ønsker å få orientering fra andre i organisasjonen går henvendelsen normalt til kommunedirektøren i forkant, og kommunedirektøren peker ut den/de som skal møte i kontrollutvalget. Det er heller ikke uproblematisk å be noen ned i organisasjonene om å uttale seg i et åpent møte, sett i forhold til den belastningen dette kan medføre for den enkelte. (se lovproposisjonen kap 24.4 Høring i regi av kontrollutvalget)

Dersom en orientering fra administrasjonen ikke besvarer kontrollutvalgets behov, kan kontrollutvalget gå videre med bruk av egnet virkemiddel.

Henvendelser til kontrollutvalget

Henvendelser til kontrollutvalget skal være skriftlig, og den som henvender seg til kontrollutvalget må kunne stå for innholdet i henvendelsen. Det er viktig for å kunne vurdere om påstandene er riktig eller ikke, og om den gjelder system eller et enkelttilfelle.

En henvendelse må også vurderes med tanke på om det er en henvendelse eller om det er et varsel etter arbeidsmiljølovens bestemmelser. Et varsel etter arbeidsmiljøloven skal behandles av arbeidsgiver og etter egne retningslinjer i kommune.

Alle henvendelser til kontrollutvalget skal sendes sekretariatet. Sekretariatet er ansvarlig for journalføring og arkiv, samt å utrede sak på en forsvarlig måte til kontrollutvalget.

Vurdering

Kontrollutvalget må forholde seg til kommuneloven sine bestemmelser om utvalgets arbeid, og regler for saksbehandling i folkevalgte organer. I tillegg har kommunestyret vedtatt et eget reglement for kontrollutvalget.

Kontrollutvalget driver på lik linje med øvrige politiske organer sin saksbehandling i møte og treffer også seine vedtak i møtet. Møter i kontrollutvalget er offentlige (åpne), men skal og kan lukkes etter nærmere bestemmelser i kommuneloven. Utvalgets medlemmer har taushetsplikt etter bestemmelser i forvaltningsloven.

Saken legges frem til drøfting med forslag om å ta saken til orientering.

KOMMUNELOVEN KAP 11

Kapittel 11. Saksbehandling i folkevalgte organer

§ 11-1. Virkeområde

Bestemmelsene i dette kapitlet gjelder for kommunale og fylkeskommunale folkevalgte organer og andre kommunale organer hvis ikke annet er bestemt i lov.

For styret i et kommunalt eller fylkeskommunalt foretak gjelder bare § 11-3 andre og tredje ledd, § 11-4 til § 11-7, § 11-10 og § 11-11.

§ 11-2. Møte

Folkevalgte organer skal behandle saker og treffe vedtak i møter.

Møter i folkevalgte organer skal holdes hvis ett av følgende vilkår er oppfylt:

- a) Organet selv, kommunestyret eller fylkestinget vedtar det.
- b) Organets leder mener det er nødvendig.
- c) Minst 1/3 av medlemmene krever det.

Møter i folkevalgte organer ledes av organets leder eller nestleder. Hvis begge har forfall, velges en særskilt møteleder ved flertallsvalg.

Alle medlemmer kan stille spørsmål til lederen, også om saker som ikke står på sakslisten.

§ 11-3. Innkalling og saksliste

Lederen av et folkevalgt organ setter opp saksliste for hvert enkelt møte. Innkalling til møtet skal sendes til organets medlemmer med rimelig varsel. Innkallingen skal inneholde en liste over de sakene som skal behandles, og dokumentene i sakene. En sak skal settes på sakslisten hvis minst 1/3 av organets medlemmer krever det.

Møtet skal kunngjøres på en hensiktsmessig måte, også hvis det antas at møtet vil bli helt eller delvis lukket etter § 11-5.

Sakslisten til møtet og andre møtedokumenter som ikke er unntatt fra offentlighet, skal være tilgjengelige for allmennheten.

Et folkevalgt organ kan med alminnelig flertall vedta å utsette realitetsbehandlingen av en sak som er oppført på den utsendte sakslisten.

Et folkevalgt organ kan fatte vedtak i en sak som ikke er oppført på sakslisten, hvis ikke møtelederen eller 1/3 av de møtende medlemmene motsetter seg det. På tilsvarende måte kan organet fatte vedtak i en sak der saksdokumentene ikke er sendt ut sammen med innkallingen, hvis ikke møtelederen eller 1/3 av de møtende medlemmene motsetter seg det.

§ 11-4. Møtebok

Det skal føres møtebok for møter i alle folkevalgte organer. Med unntak av delene som er unntatt fra offentlighet, skal møteboken være tilgjengelig for allmennheten. Møteboken skal inneholde opplysninger om

- a) tid og sted for møtet
- b) hvem som møtte, og hvem som var fraværende
- c) hvilke saker som ble behandlet
- d) hvilke vedtak som ble truffet
- e) avstemningsresultat.

Hvis det blir vedtatt at et møte skal lukkes, skal hjemmelen for vedtaket tas inn i møteboken. Det samme gjelder for vedtak om at et medlem av organet er inhabilt eller får fritak av personlige grunner.

§ 11-5.Møteoffentlighet

Alle har rett til å være til stede i møter i folkevalgte organer dersom ikke noe annet følger av denne paragrafen.

Et folkevalgt organ skal vedta å lukke et møte når det skal behandle en sak som angår en arbeidstakers tjenstlige forhold. Organet skal også vedta å lukke et møte når det behandler en sak som inneholder opplysninger som er omfattet av lovbestemt taushetsplikt.

Et folkevalgt organ kan vedta å lukke et møte hvis ett av følgende vilkår er oppfylt:

- a) Hensynet til personvern krever at møtet lukkes.
- b) Hensynet til tungtveiende offentlige interesser tilsier at møtet lukkes, og det vil komme fram opplysninger i møtet som kunne ha vært unntatt fra innsyn etter offentleglova hvis de hadde stått i et dokument.

Kommunerådet eller fylkesrådet bestemmer selv om et møte i rådet skal være åpent. Hvis rådet skal behandle saker som er omtalt i andre ledd, skal møtet være lukket.

Et folkevalgt organ eller møtelederen kan vedta at en debatt om lukking av et møte skal holdes i lukket møte. En avstemning om eventuell lukking av et møte skal holdes i åpent møte.

§ 11-6.Lyd- og bildeopptak

Hvis noen ber om det, og hvis det ikke virker forstyrrende på gjennomføringen av møtet, skal møtelederen gi tillatelse til å gjøre opptak av eller overføre lyd eller bilde fra åpne møter.

§ 11-7.Fjernmøter

Kommunestyret og fylkestinget kan selv beslutte at folkevalgte organer i kommunen eller fylkeskommunen skal ha adgang til å holde møter som fjernmøte.

Fjernmøte innebærer at deltakerne ikke sitter i samme lokale, men at de via tekniske hjelpemidler likevel kan se, høre og kommunisere med hverandre. Kravene som ellers gjelder for møter, gjelder også for fjernmøter.

Et møte som skal lukkes etter § 11-5 andre ledd, kan ikke holdes som fjernmøte.

Departementet kan gi forskrift om krav til gjennomføring av fjernmøter, unntak fra kravet i andre ledd om at møtedeltakerne skal se hverandre og unntak fra tredje ledd.

§ 11-8.Hastesaker

Kommunestyret og fylkestinget kan selv gi formannskapet eller fylkesutvalget, kommunerådet eller fylkesrådet, et utvalg etter § 5-7 eller ordføreren myndighet til å treffe vedtak i saker som skulle ha vært avgjort av et annet organ, når det er nødvendig å treffe et vedtak så raskt at det ikke er tid til å innkalle det organet som skulle ha avgjort saken. En melding om vedtak som er truffet i medhold av første punktum, skal legges fram i det neste møtet i det organet som skulle ha avgjort saken.

Lederen av et folkevalgt organ kan beslutte å behandle en sak skriftlig eller i hastefjernmøte hvis det er påkrevd å få avgjort en sak før neste møte, og det enten ikke er tid til å holde et ekstraordinært møte, eller saken ikke er så viktig at et ekstraordinært møte anses som nødvendig.

Ved hastefjernmøte etter andre ledd kan medlemmene kalles inn til møtet med kortere frist enn etter ordinære regler. Hvis 1/3 av organets medlemmer krever det, skal saken utsettes til det kan holdes et ordinært møte.

Når en sak skal behandles skriftlig etter andre ledd, skal sakens dokumenter med forslag til vedtak sendes samtidig til alle organets medlemmer. Forslaget anses som vedtatt hvis samtlige medlemmer slutter seg til det framlagte forslaget, og til at vedtaket treffes etter skriftlig saksbehandling.

§ 11-9.Vedtaksførhet og avstemninger

For at et folkevalgt organ skal kunne treffe et vedtak, må minst halvparten av medlemmene ha vært til stede under forhandlingene og avgitt stemme i den aktuelle saken.

Et vedtak treffes med flertallet av de avgitte stemmene hvis ikke noe annet følger av denne loven eller av valgloven § 9-3 andre ledd. I andre saker enn de som gjelder valg, er møtelederens stemme avgjørende hvis antallet stemmer for og imot et forslag er likt.

Når økonomiplanen eller årsbudsjettet skal behandles i kommunestyret eller i fylkestinget, skal medlemmene ved den endelige avstemningen stemme over forslaget til økonomiplan eller årsbudsjett som helhet. Hvis det er fremmet flere alternative forslag, og ingen av disse får flertall ved første gangs avstemning, skal det deretter stemmes over bare de to forslagene som fikk flest stemmer ved første gangs avstemning.

§ 11-10.Inhabilitet for folkevalgte

Bestemmelsene om inhabilitet i forvaltningsloven kapittel II gjelder ved behandlingen av saker i folkevalgte organer, med de særreglene som følger av denne paragrafen.

En folkevalgt som har vært med på å forberede eller treffe vedtak i en sak som ansatt i kommunen eller fylkeskommunen, er inhabil til senere å behandle den samme saken i et folkevalgt organ i henholdsvis kommunen eller fylkeskommunen. Første punktum gjelder ikke når årsbudsjett, økonomiplan, kommuneplan, regional planstrategi og regional plan behandles i et folkevalgt organ.

Når en klage skal behandles etter forvaltningsloven § 28 andre ledd, er en folkevalgt som har vært med på å forberede eller treffe vedtaket, inhabil til å delta i klageinstansens behandling av vedtaket, eller i forberedelsen av saken for klageinstansen.

En folkevalgt er ikke inhabil når det skal velges personer til offentlige tillitsverv, eller når det skal fastsettes godtgjøring o.l. for slike verv.

§ 11-11.Fritak av personlige grunner

En folkevalgt kan søke om å bli fritatt fra å delta i behandlingen av en sak hvis personlige grunner tilsier fritak. Det folkevalgte organet avgjør selv om han eller hun skal fritas.

§ 11-12.Reglement for saksbehandling

Kommunestyret og fylkestinget fastsetter selv et reglement med nærmere regler for saksbehandlingen i folkevalgte organer.

§ 11-13.Utvidet innsynsrett for folkevalgte organer

Kommunestyret og fylkestinget har rett til innsyn i alle kommunale og fylkeskommunale saksdokumenter, med de begrensningene som følger av denne paragrafen. Andre folkevalgte organer har, med de samme begrensningene, rett til innsyn i alle saksdokumenter som omhandler de delene av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet som ligger innenfor organets virkeområde.

Et folkevalgt organ kan bare få innsyn i saksdokumenter som gir kunnskap om taushetsbelagte opplysninger når det er nødvendig for behandlingen av en konkret sak, og forvaltningsloven § 13 b første ledd hjemler unntak fra taushetsplikten.

Hvis et folkevalgt organ ønsker å kreve innsyn i saksdokumenter etter første ledd, må et vedtak om å kreve innsyn treffes med minst tre stemmer eller med flertallet av de avgitte stemmene i organet. Hvis et folkevalgt organ ønsker å kreve innsyn i saksdokumenter etter andre ledd, må et vedtak om å kreve innsyn treffes med flertallet av de avgitte stemmene i organet.

I parlamentarisk styrte kommuner og fylkeskommuner gjelder innsynsretten etter denne paragrafen ikke notater fra det enkelte rådsmedlemmet til rådet eller notater mellom rådsmedlemmene. Innsynsretten gjelder heller ikke sakslister til og møtebøker for forberedende møter i kommuneråd og fylkesråd der rådet ikke skal treffe vedtak eller legge fram innstilling. Saksdokumenter som er utarbeidet av administrasjonen som sekretariat for rådet, kan rådet unnta fra innsyn hvis saksdokumentene er utarbeidet for rådets eller det enkelte rådsmedlemmets egne forberedende vurderinger.

Innsynsrett etter denne paragrafen gjelder fra det tidspunktet saken som saksdokumentene tilhører, er sendt til behandling i det folkevalgte organet. For saker som blir avgjort av administrasjonen, kommunerådet eller fylkesrådet, gjelder innsynsretten fra det tidspunktet sakene er ferdigbehandlet.

Møteprotokoll kontrollutvalget 31.05.2021

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Verdal kommune

Møtedato

31.05.2021

Saknr

24/21

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE - 033, TI - &17

Arkivsaknr 21/182 - 1

Forslag til vedtak

Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget, 31.05.2021, godkjennes.